

แบบเสนอโครงการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม
มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ประจำปีงบประมาณ 2565

ชื่อโครงการ การสำรวจและจัดทำหัตถ์พยากรณ์ป่าไม้และน้ำในพื้นที่อนุรักษ์ต้นน้ำป่ารองก่อ และอุทยานศิลปวัฒนธรรมอีสานและลุ่มน้ำโขง

ความสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงาน

กรอบการดำเนินงานที่ 1 การเรียนรู้ทรัพยากร (F1)

กิจกรรมที่ 1 ปกป้องทรัพยากร (A1)

ผู้รับผิดชอบ

ชื่อ - สกุล	คุณวุฒิและประสบการณ์	ตำแหน่ง / ความรับผิดชอบในโครงการ
ผศ.ดร.ช่อทิพย์ กัณชโชติ	<u>คุณวุฒิ</u> ปร.ด. (ชีววิทยา) <u>ประสบการณ์</u> การเรียนการสอนและงานวิจัยทางพฤกษศาสตร์ <u>ความเชี่ยวชาญ</u> อนุกรมวิธานและกายวิภาคศาสตร์พืช	หัวหน้าโครงการ
ดร.สุทธนา ปลอดสมบูรณ์	<u>คุณวุฒิ</u> ปร.ด. (ชีววิทยา) <u>ประสบการณ์</u> การเรียนการสอนและงานวิจัยทางชีววิทยาของสัตว์ไม่มีกระดูกสันหลัง/การวิเคราะห์คุณภาพน้ำทางชีวภาพ <u>ความเชี่ยวชาญ</u> ความหลากหลายทางชีวภาพของสัตว์ไม่มีกระดูกสันหลังและการเพาะเลี้ยงแพลงก์ตอน/สาหร่ายสำหรับปลาเศรษฐกิจ	ผู้ร่วมโครงการ
นางวาริณี พละสาร	<u>คุณวุฒิ</u> วท.บ. (จุลชีววิทยา) <u>ประสบการณ์</u> การเรียนการสอนและงานวิจัยทางชีววิทยา <u>ความเชี่ยวชาญ</u> การวิเคราะห์คุณภาพน้ำทางชีวภาพ	ผู้ร่วมโครงการ

หลักการและเหตุผล

มหาวิทยาลัยประกอบด้วยพื้นที่ป่าธรรมชาติที่มีความอุดมสมบูรณ์ของพรรณพืชและสัตว์ที่มีความหลากหลายทางชีวภาพค่อนข้างสูง ทรัพยากรธรรมชาติเหล่านี้มีความสำคัญต่อมนุษย์ สำหรับปัจจัยสี่ ปัจจุบันมีหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัยได้ให้ความสำคัญต่อการศึกษวิจัย รวบรวมความรู้ และผลิตผลงานวิจัยทางด้านความหลากหลายทางชีวภาพไว้มากมาย ตั้งแต่ความรู้พื้นฐานจนถึงการประยุกต์ใช้อันก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจและสังคม เพื่อการบริหารจัดการและใช้

ประโยชน์จากทรัพยากรพืชอย่างคุ้มค่าและมีประสิทธิภาพ สำหรับการวางแผนอนุรักษ์อย่างยั่งยืนต่อไป ตามที่มหาวิทยาลัยอุบลราชธานีได้ร่วมสนองพระราชดำรินโยบายโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.) มาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2555 และได้สมัครเข้าร่วมเป็นหน่วยงานร่วมสนองพระราชดำริ โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชฯ มหาวิทยาลัยจึงเป็นสถาบันหนึ่งที่เข้าร่วมเป็นศูนย์ประสานงานโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ โดยตลอดเวลาที่ผ่านมามหาวิทยาลัยได้ดำเนินโครงการที่หลากหลายตามกรอบแนวคิดและแผนแม่บทของ อพ.สธ. เช่น การศึกษาความหลากหลายทางชีวภาพและทรัพยากรในบริเวณมหาวิทยาลัยและพื้นที่ใกล้เคียง และจัดกิจกรรมสนับสนุนการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชที่จะช่วยสนับสนุนการเรียนการสอน การวิจัย และการบริการวิชาการบนพื้นฐานของทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ รวมไปถึงนำไปสู่การเป็นแหล่งเรียนรู้ของเยาวชนและประชาชนทั่วไป ด้วยตระหนักถึงการเพิ่มศักยภาพแหล่งเรียนรู้ทางธรรมชาติภายในมหาวิทยาลัยตามกรอบการเรียนรู้ทรัพยากร (กิจกรรมที่ 1 การปกป้องทรัพยากร) ของ อพ.สธ. ดังนั้นในปีงบประมาณ 2565 จึงได้เสนอ “โครงการสำรวจและจัดทำรหัสทรัพยากรป่าไม้และน้ำในพื้นที่อนุรักษ์ต้นน้ำป่าร่องก่อและอุทยานศิลปวัฒนธรรมอีสานและลุ่มน้ำโขง” โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อร่วมสนองพระราชดำริฯ และเพิ่มศักยภาพการเป็นแหล่งเรียนรู้ใน 2 พื้นที่ของมหาวิทยาลัย คือ (1) พื้นที่อนุรักษ์ต้นน้ำป่าร่องก่อ จำนวน 175 ไร่ และ (2) อุทยานศิลปวัฒนธรรมอีสานและลุ่มน้ำโขง จำนวน 98 ไร่

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสนองพระราชดำริโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชฯ
2. เพื่อการสำรวจ การจัดทำรหัส การจัดทำค่าพิกัดของต้นไม้ และค่าพิกัดของทรัพยากรน้ำ สำหรับรวบรวมเป็นฐานข้อมูลในพื้นที่ของหน่วยงานที่ร่วมสนองพระราชดำริ

คุณสมบัติของผู้ร่วมโครงการ

นักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

จำนวนผู้ร่วมโครงการ

จำนวน 5-10 คน

พื้นที่ดำเนินการ

- (1) พื้นที่ป่าอนุรักษ์ต้นน้ำป่าร่องก่อ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
- (2) พื้นที่อุทยานศิลปวัฒนธรรมอีสานและลุ่มน้ำโขง มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

ผลผลิตของงานที่จะส่งมอบ

(1) ฐานข้อมูลพรรณไม้ แพลงก์ตอนพืชและแพลงก์ตอนสัตว์ในรูปแบบ data sheet ตามโครงสร้างข้อมูลหลักตามกรอบแผนแม่บทของ อพ.สธ. (เช่น ชื่อวิทยาศาสตร์ ชื่อท้องถิ่น ชื่อสามัญ รหัสต้นไม้ ค่าพิกัดของต้นไม้/แหล่งน้ำ การจัดจำแนก ลักษณะสัณฐานวิทยา แหล่งที่พบ ถิ่นอาศัย การใช้ประโยชน์ และภาพถ่าย) เพื่อนำไปใช้ต่อยอดในกรอบการใช้ประโยชน์ของ อพ.สธ. (กิจกรรมที่ 4 การอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ทรัพยากร) ต่อไป

(2) ฐานข้อมูลคุณภาพน้ำเบื้องต้นจากการวิเคราะห์ความหลากหลายของแพลงก์ตอนพืชและแพลงก์ตอนสัตว์

การดำเนินโครงการ

1. วิธีการ

1.1 การศึกษาทรัพยากรป่าไม้ (ความหลากหลายของพรรณไม้)

1) ศึกษาทบทวนพืชในมหาวิทยาลัยอุบลราชธานีจากการศึกษาเอกสารอ้างอิงต่าง ๆ ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ได้แก่ หนังสือพรรณไม้ในมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี เล่ม 1-2 หนังสือพรรณไม้พื้นล่างในมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี และจากฐานข้อมูลสมุนไพร คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี รวมทั้งศึกษาตัวอย่างพรรณไม้แห้งจากพิพิธภัณฑ์พืชระดับนานาชาติของประเทศไทย (herbarium) ได้แก่ พิพิธภัณฑ์พืชมหาวิทยาลัยขอนแก่น (KKU), และ หอพรรณไม้ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช (BKF) [อักษรย่อพิพิธภัณฑ์พืชระดับนานาชาติสอดคล้องตาม Thiers, 2016] เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลของพรรณไม้ที่ศึกษาดังต่อไปนี้

- ลักษณะประจำวงศ์และลักษณะประจำสกุล
- การรวบรวมข้อมูล คัดกรองชื่อซ้ำ ตรวจสอบความถูกต้อง
- ชีพลักษณะ (phenology), นิเวศวิทยา การกระจายพันธุ์ และแหล่งที่พบ

2) ออกสำรวจภาคสนามโดยอาศัยข้อมูลพื้นฐานที่ได้จากข้อ 1 ดำเนินการการเก็บตัวอย่างภาคสนามพร้อมถ่ายภาพ แหล่งที่พบ ถิ่นอาศัย บันทึกรหัส ค่าพิกัดของต้นไม้ จากนั้นจึงนำตัวอย่างพรรณไม้มาจัดทำเป็นตัวอย่างแห้ง (voucher specimen) ตามหลักสากล และเก็บรักษาตัวอย่างพรรณไม้ไว้ที่พิพิธภัณฑ์พืชภาคควิชาวิทยาศาสตร์ชีวภาพ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ในประเทศสำหรับตรวจสอบต่อไป

3) ตรวจสอบชนิดพืชด้วยการนำตัวอย่างพรรณไม้แห้งที่ได้มาศึกษาในห้องปฏิบัติการ ตรวจสอบเอกลักษณ์วิเคราะห์ความถูกต้องของชื่อวิทยาศาสตร์และคัดกรองชื่อซ้ำจากหนังสือพรรณพฤกษชาติแห่งประเทศไทย และหนังสือพรรณไม้ในมหาวิทยาลัยอุบลราชธานีตามข้อ 1) จากนั้นนำตัวอย่างที่ได้ไปสอบถามชื่อท้องถิ่น (local name) และการใช้ประโยชน์จากประชาชนชาวบ้านรอบพื้นที่มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ที่เป็นสมาชิกงานฐานทรัพยากรท้องถิ่น (อปท.) / ชุมชนที่อยู่ใน อปท.ที่เป็นสมาชิกงานฐานทรัพยากรท้องถิ่น

4) บันทึกผลที่ได้ลงในฐานข้อมูลรูปแบบ data sheet ตามโครงสร้างข้อมูลหลักที่กำหนดไว้ ดังนี้ ชื่อวิทยาศาสตร์ แหล่งที่พบอ้างอิง ชื่อท้องถิ่น ชื่อสามัญ การจัดจำแนก ลักษณะสัณฐานวิทยา แหล่งที่พบ ถิ่นอาศัย รหัสต้นไม้ ค่าพิกัดของต้นไม้ การใช้ประโยชน์ และภาพถ่าย

1.2 การศึกษาทรัพยากรน้ำ (ความหลากหลายของแพลงก์ตอนพืชและแพลงก์

ตอนสัตว์)

1) ออกสำรวจและเก็บตัวอย่างภาคสนาม 3 ฤดูกาล โดยสุ่มเก็บตัวอย่างแพลงก์ตอนพืชปริมาณในแต่ละพื้นที่จำนวน 4 จุดเก็บตัวอย่าง แต่ละจุดเก็บตัวอย่างน้ำ 20 ลิตร ด้วยอุปกรณ์ Schindler-Patalas plankton trap ขนาด 5 ลิตร และกรองน้ำผ่านถุงกรองแพลงก์ตอนขนาด 20 ไมโครเมตร รักษาสภาพแพลงก์ตอนด้วยสารละลายลูกบอล

ในส่วนของการเก็บตัวอย่างแพลงก์ตอนพืช นอกจากจะเก็บด้วยวิธีเชิงปริมาณแล้ว ยังเก็บแพลงก์ตอนพืชกลุ่ม periphyton ที่ยึดเกาะกับพืชน้ำชนิดอื่น ๆ โดยการเลือกวัสดุหรือพืชน้ำที่แช่อยู่ในน้ำ ทำการปิดตัวอย่างที่ยึดเกาะบริเวณพื้นผิวด้วยแปรง ล้างด้วยน้ำกลั่น ส่วนตัวอย่างสาหร่ายที่บริเวณพื้นท้องน้ำจะทำการเก็บตัวอย่างโดยใช้ช้อนตักบริเวณผิวน้ำดิน 4 จุดเก็บตัวอย่าง ล้างด้วยน้ำกลั่น สาหร่ายจากการเก็บทั้งสองวิธี จะรักษาสภาพด้วยสารละลายลูกบอล

2) คัดแยกและระบุชนิดแพลงก์ตอนพืช และแพลงก์ตอนสัตว์กลุ่มโรติเฟออร์ คลาโดเซอแรน และโคฟีพอด ภายใต้กล้องจุลทรรศน์แบบใช้แสง โดยใช้รูปวิธาน หนังสือ และบทความวิจัย และนับจำนวนแต่ละชนิด ถ่ายภาพแพลงก์ตอนด้วยกล้องจุลทรรศน์ที่ต่อกับอุปกรณ์ถ่ายภาพ และกล้องจุลทรรศน์อิเล็กตรอนแบบส่องกราด

3) การตรวจวัดปัจจัยทางกายภาพ และเคมีของน้ำ จำนวน 10 ตัวแปร ได้แก่ อุณหภูมิ น้ำ ปริมาณออกซิเจนละลายน้ำ ปริมาณออกซิเจนที่จุลชีพใช้ในการย่อยสลายสารอินทรีย์ ความเป็นกรด-ด่างของน้ำ ค่าการนำไฟฟ้า ปริมาณของแข็งละลายน้ำ ปริมาณคลอโรฟิลล์ เอ ปริมาณไนเตรท ปริมาณออร์โธฟอสเฟต และปริมาณแอมโมเนียรวม และปริมาณสารกำจัดศัตรูพืชที่ตกค้างในน้ำ โดยการเก็บตัวอย่างดินและน้ำเพื่อนำไปวิเคราะห์ปริมาณสารเคมีที่ตกค้างในห้องปฏิบัติการ

4) บันทึกผลข้อมูลแพลงก์ตอนที่ได้ลงในฐานข้อมูลรูปแบบ data sheet ตามโครงสร้างข้อมูลหลักที่กำหนดไว้ ดังนี้ ชื่อวิทยาศาสตร์ แหล่งที่พบอ้างอิง ชื่อท้องถิ่น ชื่อสามัญ การจัดจำแนก ลักษณะสัณฐานวิทยา แหล่งที่พบ และภาพถ่าย

แผนงานกิจกรรม

กิจกรรม	2564			2565						รวมเงิน (บาท)			
	ไตรมาสที่ 1			ไตรมาสที่ 2		ไตรมาสที่ 3		ไตรมาสที่ 4					
	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.		ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.

กิจกรรม	2564			2565									รวมเงิน (บาท)
	ไตรมาสที่ 1			ไตรมาสที่ 2			ไตรมาสที่ 3			ไตรมาสที่ 4			
	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	
<u>กิจกรรม/วิธีการ</u>													
1. การศึกษาความหลากหลายของพรรณไม้ 1.1 สํารวจและเก็บตัวอย่างภาคสนาม 1.2 วิเคราะห์ตัวอย่างพรรณไม้ที่ได้ในห้องปฏิบัติการ 1.3 ศึกษาการใช้ประโยชน์ของพรรณไม้ร่วมกับปราชญ์ชาวบ้านที่เป็นสมาชิกงานฐานทรัพยากรท้องถิ่น (อปท.) / ชุมชนที่อยู่ในอปท.ที่เป็นสมาชิกงานฐานทรัพยากร 1.4 จัดทำฐานข้อมูลพรรณไม้			↔			↔			↔				95,000
2. การศึกษาความหลากหลายของแมลงก้นดอ พืช และแมลงก้นดอ สัตว์ 1.1 สํารวจและเก็บตัวอย่างภาคสนาม 1.2 วิเคราะห์ตัวอย่างแมลงก้นดอและน้ำในห้องปฏิบัติการ 1.3 จัดทำฐานข้อมูลพรรณไม้			↔			↔			↔				104,000
3. เขียนรายงานการวิจัย											↔	↔	1,000
<u>แผนเงิน</u>	134,200			12,000			18,900			34,900			200,000

ระยะเวลาดำเนินงาน

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้สนองพระราชดำริโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชฯ
2. ได้จัดทำรหัส ค่าพิกัดของต้นไม้ และค่าพิกัดของทรัพยากรน้ำ สำหรับรวบรวมเป็นฐานข้อมูลในพื้นที่ของหน่วยงานที่ร่วมสนองพระราชดำริ

ตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ

ตัวชี้วัด	หน่วยวัด	ค่าเป้าหมาย	ผู้รับผิดชอบหลัก
1. การบูรณาการร่วมกับการเรียนการสอน/ กิจกรรมนักศึกษา	วิชา/กิจกรรม	1	คณะทำงาน
2. จำนวนแหล่งเรียนรู้ที่ได้รับการพัฒนาภายในมหาวิทยาลัย	จำนวนแหล่งเรียนรู้	2	
3. ร้อยละความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโครงการ	ร้อยละ	80	
4. จำนวนกิจกรรมที่ให้นักศึกษาได้แสดงผลงาน	กิจกรรม	1	
5. จำนวนฐานข้อมูลทรัพยากรชีวภาพของมหาวิทยาลัย	หมวดความรู้	2	

การติดตามและรายงานผล

- ผู้รับผิดชอบโครงการรายงานความก้าวหน้ารายไตรมาสและรายงานผลการดำเนินงาน (ฉบับสมบูรณ์ ภายใน 30 วัน นับจากวันที่ดำเนินการแล้วเสร็จ) ผ่านระบบบริหารจัดการโครงการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม
- สรุปภาพรวมที่ได้จากการดำเนินงานเชื่อมโยงสู่การเรียนการสอนและหรือการวิจัย
- มีการเผยแพร่ผลการดำเนินงานผ่านเว็บไซต์ของหน่วยงาน หรือนิทรรศการ หรือเอกสารเผยแพร่
- ส่งรายงานทางการเงินให้กับคณะและมหาวิทยาลัยภายใน 45 วัน นับจากวันที่ดำเนินการแล้วเสร็จ

งบประมาณ (แยกตามหมวดค่าใช้จ่าย)

รายการ	จำนวนเงิน (บาท)
หมวดที่ 1 หมวดค่าตอบแทน (รวม 13,800 บาท)	
- ค่าอาหารทำการนอกเวลาราชการวันจันทร์-ศุกร์ (200 บาท x 20 วัน)	4,000.00
	9,800.00

- ค่าอาหารทำการนอกเวลาราชการวันเสาร์-อาทิตย์ (490 บาท x 20 วัน)	
หมวดที่ 2 หมวดค่าใช้จ่าย (รวม 53,000 บาท)	
- ค่าจ้างเหมาพนักงานศึกษาช่วยงาน (5 คน x 12 วัน x วันละ 6 ชม. x 25 บาท)	9,000.00
- ค่าจ้างเหมาวิเคราะห์คุณภาพน้ำชั้นสูงในห้องปฏิบัติการ (12 ครั้ง x 2,000 บาท)	24,000.00
- ค่าจ้างเหมาจัดทำป้ายชื่อ-รหัสพรรณไม้ (150 ป้าย x 120 บาท)	15,000.00
- ค่าจ้างเหมาปราชญ์ชาวบ้านให้ข้อมูลการใช้ประโยชน์พรรณไม้ (3 ครั้ง x 1,000 บาท)	3,000.00
- ค่าถ่ายเอกสาร	2,000.00
หมวดที่ 3 หมวดค่าวัสดุ (รวม 133,200 บาท)	
- วัสดุอุปกรณ์ และสารเคมีที่ใช้ในการเก็บตัวอย่างและใช้ในห้องปฏิบัติการ เช่น เครื่องระบุพิกัดแหล่ง (GPS) เครื่องบันทึกอุณหภูมิ เครื่องวัดความสูงต้นไม้ เครื่องวัดความเข้มแสง (Lux-meter) หมึกปริ้นเตอร์ กระดาษ A4 แอลกอฮอล์ 95% ขวดดองตัวอย่าง กล้องใส่พรรณไม้ เชือกมัดแผงไม้ และกระดาษอัดพรรณไม้ เป็นต้น	133,200.00
รวม	200,000.00

รวมงบประมาณ 200,000 บาท (สองแสนบาทถ้วน)

แบบเสนอโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (อพ.สธ.)

มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ประจำปีงบประมาณ 2565

ชื่อโครงการ : โครงการสำรวจ เก็บรวบรวม ทรัพยากรกายภาพ ชีวภาพ วัฒนธรรมและภูมิปัญญา ระยะที่ 1

ความสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงาน

กรอบการเรียนรู้ที่ 1 การเรียนรู้ทรัพยากร

กิจกรรมที่ 2 สำรวจเก็บรวบรวมทรัพยากร

ผู้รับผิดชอบ

ชื่อ - สกุล	คุณวุฒิและประสบการณ์	ตำแหน่ง / ความรับผิดชอบในโครงการ
รศ.ดร.ชวลิต ถิ่นวงศ์พิทักษ์	คุณวุฒิ : ปริญญาเอก สาขาวิศวกรรมเครื่องกล รองอธิการบดีฝ่ายวิจัย นวัตกรรมและบริการวิชาการ ผู้อำนวยการอุทยานวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี	หัวหน้าโครงการ
คณาจารย์คณะวิทยาศาสตร์	ผู้เชี่ยวชาญด้านชีววิทยา	ผู้ร่วมโครงการ
คณาจารย์คณะศิลปประยุกต์และสถาปัตยกรรมศาสตร์	ผู้เชี่ยวชาญด้านศิลปะ สถาปัตยกรรมท้องถิ่น	ผู้ร่วมโครงการ
คณาจารย์คณะเภสัชศาสตร์	ผู้เชี่ยวชาญด้านพืชสมุนไพร	ผู้ร่วมโครงการ
นางสาวณัชชา อักษรศรี	คุณวุฒิ : รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ประสบการณ์ : ผู้ประสานงานโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชฯ บริหารโครงการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม บริการวิชาการ ความเชี่ยวชาญ : บริหารโครงการทำนุบำรุง	ผู้ร่วมโครงการ

ชื่อ - สกุล	คุณวุฒิและประสบการณ์	ตำแหน่ง / ความรับผิดชอบในโครงการ
	ศิลปวัฒนธรรม บริการวิชาการ	

หลักการและเหตุผล

มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ฐานะหน่วยงานสนองพระราชดำริ โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.) ได้ดำเนินการตามแผนแม่บท ระยะ 5 ปีที่เจ็ด (1 ตุลาคม 2564 – 30 กันยายน 2569) ภายใต้แนวทางการดำเนินงาน ๘ กิจกรรม บนฐานทรัพยากร ๓ ฐาน เพื่อกำหนดแนวทางการดำเนินงานเพื่อสนองพระราชดำริ โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.) ของมหาวิทยาลัยให้เป็นไปตามกรอบการดำเนินงานของ อพ.สธ. ซึ่งในแผนแม่บท ระยะ 5 ปีที่ เจ็ด (1 ตุลาคม 2564 – 320 กันยายน 2569) ได้วางแผนการดำเนินงานในการสำรวจ รวบรวม ทรัพยากร ทั้ง 3 ฐาน ได้แก่ ฐานทรัพยากรกายภาพ ชีวภาพ และวัฒนธรรมและภูมิปัญญา ครอบคลุมรัศมี 50 กิโลเมตร ในพื้นที่ อปท. ที่เป็นสมาชิกงานฐานทรัพยากรท้องถิ่น เขตจังหวัดอุบลราชธานี โดยจะมีการวางแผนปฏิบัติงานร่วมกัน ทั้งในเรื่องวิธีการและขั้นตอนการดำเนินงาน และการบริหารจัดการ โดยเน้นการดำเนินงานในพื้นที่เป้าหมายเดิมให้แล้วเสร็จก่อน และพิจารณาขยายผล โดย อปท.เป็นแกนกลางดำเนินงานในพื้นที่รับผิดชอบ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานีเป็นผู้สนับสนุนด้านวิชาการ/บุคลากร ในการปฏิบัติงานในพื้นที่

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสนองพระราชดำริ โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
2. เพื่อสำรวจและเก็บรวบรวมทรัพยากรในพื้นที่ อปท. เป้าหมาย ได้แก่ ทรัพยากรกายภาพ ทรัพยากรชีวภาพ และทรัพยากรวัฒนธรรมและภูมิปัญญา

พื้นที่ดำเนินการ

11 อำเภอ ใน อปท. ที่เป็นสมาชิกงานฐานทรัพยากรท้องถิ่น เขตจังหวัดอุบลราชธานี ครอบคลุมรัศมี 50 กิโลเมตร ได้แก่ อ.เมือง อ.พิบูลมังสาหาร อ.สว่างวีระวงศ์ อ.สำโรง อ.เดชอุดม อ.นาเยีย อ.วารินชำราบ อ.เขื่องใน อ.ดอนมดแดง อ.เหล่าเสือโก้ก และ อ.ม่วงสามสิบ

ผลกระทบที่เกิดประโยชน์และสร้างคุณค่าต่อสังคม

เยาวชน ประชาชน ได้รู้จัก อนุรักษ์และหวงแหนทรัพยากรในท้องถิ่นของตนเอง

การดำเนินโครงการ

1. กิจกรรมและวิธีดำเนินการ

กิจกรรม	2564			2565						รวมเงิน (บาท)			
	ไตรมาสที่ 1			ไตรมาสที่ 2		ไตรมาสที่ 3		ไตรมาสที่ 4					
กิจกรรม/วิธีการ	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	
1. ประชุมวางแผนการดำเนินงาน ภายในมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี													5,000
2. ประชุมร่วมกับ อปท.ในพื้นที่ เป้าหมาย													100,000
3. สร้างความรู้ความเข้าใจในการเก็บ ข้อมูล													100,000
3. สำรวจ รวบรวม บันทึกข้อมูล													1,200,000
4. นำเข้าแบบสรุปข้อมูลทรัพยากร													70,0000
7. จัดพิมพ์สรุปผลการดำเนินงาน													11,000
แผนเงิน	230,000			500,000			500,000		256,000				1,486,000

2. ระยะเวลาดำเนินงาน

1 ตุลาคม 2564 - 30 กันยายน 2565

ผลที่คาดว่าจะได้รับในการดำเนินโครงการฯ :

1. ได้สนองพระราชดำริ โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
2. ข้อมูลทรัพยากรในพื้นที่ อปท. เป้าหมาย ได้แก่ ทรัพยากรกายภาพ ทรัพยากรชีวภาพ และ ทรัพยากรวัฒนธรรมและภูมิปัญญา
3. เยาวชน ประชาชน รู้จัก รู้รักษ์และหวงแหนทรัพยากรในท้องถิ่นของตนเอง

ตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ

ตัวชี้วัด	หน่วยวัด	ค่าเป้าหมาย
จำนวนทรัพยากร	ทรัพยากร	3,000

การติดตามและรายงานผล

- รายงานความก้าวหน้ารายไตรมาสและรายงานผลการดำเนินงาน (ฉบับสมบูรณ์ ภายใน 30 วัน นับจากวันที่ดำเนินการแล้วเสร็จ) ผ่านระบบบริหารจัดการโครงการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม
- สรุปรายงานที่ได้จากการดำเนินงานเชื่อมโยงสู่การเรียนรู้การสอนและหรือการวิจัย
- เผยแพร่ผลการดำเนินงานผ่านเว็บไซต์
- ส่งรายงานทางการเงินให้กับคณะและมหาวิทยาลัยภายใน 45 วัน นับจากวันที่ดำเนินการแล้วเสร็จ

งบประมาณ

1. ค่าตอบแทน	รวม	61,800 บาท
1.1 ค่าตอบแทนวิทยากร 2 คน คนละ 600/ชม./วัน* 6 ชม./6 ครั้ง		43,200 บาท
1.2 ค่าอาหารทำการนอกเวลา วันหยุดราชการ 420.-*10 วัน * 3 คน		12,600 บาท
1.3 ค่าอาหารทำการนอกเวลา วันทำการ 200.-* 10 วัน *3 คน		6,000 บาท
1. ค่าใช้สอย	รวม	1,392,200 บาท
1.1 ค่าเบี้ยเลี้ยง จำนวน 2 คน x 240 วัน x 240 บาท/คน		115,200 บาท
1.2 ค่าที่พักเหมาจ่าย จำนวน 2 คน x 10 คืน x 800 บาท/คืน		16,000 บาท
1.3 ค่าชดเชยค่าน้ำมันเชื้อเพลิง		30,000 บาท
1.4 ค่าจ้างเหมาบริการรถตู้ วันละ 1,800 บาท * 20 วัน		36,000 บาท
1.5 ค่าอาหารว่าง 200 คน คนละ 35 บาท * 4 มื้อ		28,000 บาท
1.6 ค่าอาหารกลางวัน 200 คน คนละ 100 บาท * 2 มื้อ		40,000 บาท
1.7 ค่าจ้างเหมาจัดทำป้ายประชาสัมพันธ์		10,000 บาท
1.8 ค่าจ้างเหมาถ่ายเอกสาร		27,000 บาท
1.9 ค่าจ้างเหมาปฏิบัติงาน 4 คน * 15,000 บาท * 12 เดือน		1,080,000 บาท
1.10 ค่าจ้างเหมาปฏิบัติงานเพิ่มเติม		10,000 บาท
2. ค่าวัสดุ	รวม	32,000 บาท
2.1 ค่าวัสดุสำนักงาน		5,000 บาท
2.2 ค่าวัสดุคอมพิวเตอร์		10,000 บาท
2.3 ค่าวัสดุเชื้อเพลิง		10,000 บาท

2.4 ค่าวัสดุวิทยาศาสตร์	2,000 บาท
2.5 ค่าวัสดุเกษตร	5,000 บาท

รวมงบประมาณ 1,486,000 บาท (หนึ่งล้านสี่แสนแปดหมื่นหกพันบาทถ้วน)

หมายเหตุ : ถัวเฉลี่ยทุกรายการ

แบบเสนอโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชฯ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
ประจำปีงบประมาณ 2565

ชื่อโครงการ การศึกษาทางกายวิภาคและการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อหามาจอง เพื่อประโยชน์ด้านการอนุรักษ์ และนำไปใช้เป็นฐานข้อมูลสมุนไพร และฐานความรู้ด้านการเรียนการสอนและสวนพฤกษศาสตร์ในโรงเรียน

ความสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงาน

กรอบการดำเนินงานที่ 1 การเรียนรู้ทรัพยากร (F1)

กิจกรรมที่ 3 ปลูกรักษาทรัพยากร (A3)

ผู้รับผิดชอบ

ชื่อ - สกุล	คุณวุฒิและประสบการณ์	ตำแหน่ง / ความรับผิดชอบในโครงการ
ผศ.ดร.อรัญญา พิมพ์มงคล	<p><u>คุณวุฒิ</u> Ph.D. (Plant Physiology)</p> <p><u>ประสบการณ์</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - สอนวิชาการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อพืช ตั้งแต่ปี 2544 ถึงปัจจุบัน - เป็นวิทยากรอบรมการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อพืช ให้ครู 1 ครั้ง และนักเรียนในโครงการห้องเรียนวิทยาศาสตร์ (Gifted) โรงเรียนต่างๆ มากกว่า 10 ครั้ง - โครงการทำนุบำรุงฯปี 2551 เรื่อง การขยายพันธุ์กล้วยไม้เอื้องสายสามสีเพื่อการอนุรักษ์ และการจัดนิทรรศการการปลูกจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์พันธุ์กล้วยไม้ป่า (หัวหน้าโครงการ) - โครงการวิจัย ปี 2548 การเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อหามาจอง (หัวหน้าโครงการ) <p><u>ความเชี่ยวชาญ</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - สรีรวิทยาของพืช และการการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อพืช 	หัวหน้าโครงการ
ผศ.ดร.ช่อทิพย์ กัญชโชติ	<p><u>คุณวุฒิ</u> ปร.ด. (อนุกรมวิธานพืช)</p> <p><u>ประสบการณ์</u> การสอนชีววิทยา 3 ปี และการวิจัยเกี่ยวกับอนุกรมวิธานและความหลากหลายของพืช</p> <p><u>ความเชี่ยวชาญ</u> อนุกรมวิธาน กายวิภาคศาสตร์ และเรณูวิทยาของพืชวงศ์ผักไผ่น้ำ (Polygonaceae) และสกุลรุนเจีย (<i>Rungia</i>) ในประเทศไทย</p>	ผู้ร่วมโครงการ
นางวาริณี พละสาร	<p><u>คุณวุฒิ</u> วท.บ. (ชีววิทยา)</p>	ผู้ร่วมโครงการ

ชื่อ - สกุล	คุณวุฒิและประสบการณ์	ตำแหน่ง / ความรับผิดชอบในโครงการ
	<p><u>ประสบการณ์</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - เป็นวิทยากรอบรมการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อพืช ให้กับนักเรียนโครงการห้องเรียนวิทยาศาสตร์ (Gifted) โรงเรียนต่างๆ มากกว่า 10 ครั้ง - โครงการทำนุบำรุงฯ ปี 2551 เรื่อง การขยายพันธุ์กล้วยไม้เอื้องสายสามสีเพื่อการอนุรักษ์ และการจัดนิทรรศการการปลูกจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์พันธุ์กล้วยไม้ป่า (ผู้ร่วมโครงการ) - โครงการวิจัย ปี 2548 การเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อหมากจอบ (ผู้ร่วมโครงการ) <p><u>ความเชี่ยวชาญ</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - ตรวจวิเคราะห์เชื้อทางจุลชีววิทยา และการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อพืช 	

หลักการและเหตุผล

หมากจอบ (*Scaphium affine* (Mast.) Pierre) หรือสำรอก หรือพุงทะเลลาย เป็นพืชในวงศ์ Sterculiaceae กระจายตัวอยู่ในป่าชนิด lowland forest ของประเทศไทยและประเทศข้างเคียง เช่น พม่า กัมพูชา จีน มาเลเซีย อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ และ สาธารณรัฐประชาชนลาว หมากจอบจัดเป็นไม้หวงห้ามประเภท ข¹

ลักษณะทางสัณฐานวิทยาของหมากจอบ (www.medthai.com)

ใบ : เป็นใบเดี่ยวออกเรียงแบบสลับ ลักษณะของใบมีหลากหลายรูปร่าง เช่น รูปไข่แกมรูปใบหอก หรือรูปคล้ายรูปไข่แกมรูปขอบขนาน ปลายใบเรียวแหลม โคนใบมนหรือเว้าเล็กน้อยเป็นรูปหัวใจ และใบมีรูปร่างเป็นแฉกเว้าลึกประมาณ 2-5 แฉก ส่วนขอบใบเรียบ ใบมีขนาดกว้างประมาณ 5-20 เซนติเมตรและยาวประมาณ 10-30 เซนติเมตร เนื้อใบแข็ง ผิวเรียบเป็นมัน ส่วนก้านใบยาวประมาณ 3-15 เซนติเมตร ใบต้นอ่อนมักเป็นหยักประมาณ 3-5 หยักและมีก้านใบยาวมาก ข้อมูลอีกส่วนหนึ่งระบุว่าใบหมากจอบจะมีอยู่ด้วยกัน 4 รูปแบบ โดยจะแตกต่างกันไปตามช่วงอายุ เมื่อมีอายุประมาณ 1 ปี ลักษณะของใบจะเป็นรูปปลายแหลม ฐานโค้ง เมื่อเข้าปีที่ 2 ใบจะเริ่มเปลี่ยนรูปร่างเป็นรูปฝ่ามือ 3 แฉก เมื่อเข้าสู่ปีที่ 3-4 ใบจะมีลักษณะเป็นรูปฝ่ามือ 5 แฉก และในระยะสุดท้ายหรือช่วงอายุประมาณ 4-6 ปีหรือมากกว่านั้น ใบจะมีลักษณะเป็นรูปไข่แกมรูปขอบขนาน

ดอก : ออกดอกเป็นช่อบริเวณปลายกิ่งและซอกใบ โดยจะออกรวมกันเป็นช่อใหญ่ ดอกเป็นแบบแยกเพศ กลีบดอกเป็นแฉกคล้ายรูปดาว ยาวประมาณ 7-10 มิลลิเมตร กลีบดอกปลายแหลม เป็นสีเขียวอ่อน ส่วนกลีบเลี้ยงมีลักษณะเป็นรูปร่างคล้ายทรงบอก มีขนปกสีแดงปกคลุม ดอกมีเกสรเพศผู้ประมาณ 10-15 ก้าน และเกสรเพศเมียอีก 1 ก้าน โดยจะออกดอกในช่วงเดือนธันวาคมถึงเดือนมกราคม

ผล : ผลจะออกตามปลายกิ่ง หนึ่งกิ่งมีผลประมาณ 1-5 ผล ลักษณะของผลเป็นรูปร่างคล้ายเรือหรือรูปกระสวย เมื่อแก่จะแตกออก ผลมีขนาดกว้างประมาณ 5-6 เซนติเมตรและยาวประมาณ 18-24 เซนติเมตร ภายในผลมีเมล็ดลักษณะกลมรีเล็กน้อย ลักษณะคล้ายกับลูกสมอ ผลแก่เป็นสีน้ำตาล ผิวหยาบแห้ง และขรุขระ มีขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางประมาณ 12 มิลลิเมตรและยาวประมาณ 18-25 มิลลิเมตร ส่วนเมล็ดเป็นรูป ¹ไม้ประเภท ข คือไม้หวงห้ามพิเศษหรือไม้หายากใกล้จะสูญพันธุ์ ห้ามทำไม้ก่อนได้รับอนุญาตโดยเด็ดขาดหรือได้รับอนุญาตเป็นกรณีพิเศษ ะ
จากรัฐมนตรีก่อนเท่านั้น น

มีนาคมถึงเดือนเมษายน เปลือกหุ้มเมล็ดชั้นนอกจะมีสารเมือก (mucilage) ที่สามารถพองตัวได้ดีในน้ำ เพราะมีความสามารถในการดูดซับน้ำถึง 40-45 มิลลิลิตรต่อกรัม ทำให้เกิดเป็นเจล (gel) หรือเป็นวุ้นได้โดยไม่ต้องอาศัยความร้อน

ประโยชน์และสรรพคุณของหมากจอบ

เปลือกหุ้มเมล็ดของหมากจอบเมื่อแช่น้ำจะพองตัวเป็นวุ้น นำมาใช้ประกอบอาหารคาว หวาน เช่น น้ำพริก ลาบ ยำ แกงจืด (ใช้แทนสาหร่าย) ใช้รับประทานเป็นขนมหวาน ใช้รับประทานกับน้ำกะทิ หรือใช้แทนรังนก หรือใช้ทำเป็นสารรอง (หมากจอบ) ลอยแก้ว หรือน้ำสำรองพร้อมดื่มที่บรรจุในกระป๋อง หรือทำเป็นหมากจอบผง เป็นต้น ลูกสำรองหรือหมากจอบเป็นสมุนไพรที่ได้รับความนิยมในกลุ่มผู้ที่ใส่ใจสุขภาพและรูปร่าง เนื่องจากวุ้นจากเนื้อของผลแก่มีส่วนช่วยในการลดน้ำหนักได้ เพราะมีเส้นใยอาหารมาก เมื่อรับประทานเข้าไป จะช่วยทำให้ท้องท้องได้นาน ทำให้ไม่รู้สึกหิว ส่งผลให้รับประทานอาหารอื่น ๆ ได้น้อยลง และวุ้นยังมีคุณสมบัติในการดูดซับน้ำ ช่วยดูดซับไขมัน น้ำตาล สารต่าง ๆ (รวมถึงสารที่มีประโยชน์อื่น ๆ อย่างเช่น วิตามินและเกลือแร่ไปด้วย) จึงมีส่วนช่วยลดน้ำตาลของคนที่ เป็นโรคเบาหวานและโรคไขมันในเลือดสูง และช่วยลดอาการท้องผูกได้ อีกทั้งยังช่วยบรรเทาอาการของโรคกระเพาะอาหาร ช่วยลดคอเลสเตอรอลและความดันโลหิตได้ด้วย กากใยที่รับประทานเข้าไปจะไปช่วยชะล้างไขมันที่สะสมอยู่ในลำไส้ ช่วยลดสารพิษตกค้าง นอกจากนี้ยังมีสรรพคุณแก้กระหาย แก้ไอ และขับเสมหะ

หมากจอบสามารถนำมาทำน้ำดื่มสมุนไพรแก้ร้อนใน แก้กระหาย แก้ไอ และขับเสมหะ ยังมีผลิตภัณฑ์อาหารเสริมจากหมากจอบที่อยู่ในรูปของแคปซูลอีกด้วย โดยมีสรรพคุณช่วยต้านอนุมูลอิสระและเสริมภูมิคุ้มกัน ช่วยบำรุงตับ และเป็นยาแก้ร้อนในด้วย สรรพคุณด้านสมุนไพรอื่น ๆ ของหมากจอบ ได้แก่ แก้หอบหืด โรคบิด ลำไส้อักเสบ วุ้นล้างสะอาดสามารถนำมาพอกตา รักษาอาการตาอักเสบบวมแดงได้ (www.rit.ac.th, www.tungsong.com, www.siemkwang.com และ www.se-ed.net) และยังมีงานวิจัยที่ได้นำสารเมือกจากลูกสำรองไปใช้ประโยชน์อย่างอื่น ได้แก่ การนำไปใช้เป็นสารช่วยในการแตกกระจายตัวของยาเม็ด เมื่อเทียบกับสตาร์ชข้าวโพด ก็พบว่า การแตกกระจายตัวของยาเม็ดที่มีสารเมือกสำรองเป็นสารช่วยแตกกระจายตัว จะ มีอัตราเร็วในการดูดซับน้ำสูงกว่า และเมื่อยาจะแตกกระจายเร็วกว่าการใช้สตาร์ชข้าวโพดที่ระดับความเข้มข้นเดียวกัน แลกเนื่องจากคุณสมบัติในการอุ้มน้ำของสารเมือกนี้เอง จึงมีการนำสารเมือกนี้ไปใช้ในผลิตภัณฑ์ไส้กรอก เพื่อช่วยทำให้ผลิตภัณฑ์มีน้ำหนักเพิ่มขึ้น และยังสามารถนำไปใช้ในไส้กรอกแฟรงค์เฟิร์ต เพื่อช่วยลดการสูญเสียน้ำจากการใช้ความร้อนกับไส้กรอกมากที่สุด ซึ่งจากการทดสอบทางประสาทสัมผัส

พบว่าจะให้ค่าความแน่นเนื้อและค่าความยืดหยุ่นมาก (ฐานข้อมูลสมุนไพร คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี. “จง”. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: www.phargarden.com. [04 พ.ค. 2014])

แหล่งที่พบมากจงมากเป็นป่าในบางจังหวัดของประเทศไทย ได้แก่ จันทบุรี ตราด และอุบลราชธานี สำหรับที่จังหวัดอุบลราชธานี หมาจองจะพบมากที่อุทยานแห่งชาติภูจองนายอย จากการสำรวจตลาดที่ด่านช่องเม็ก อำเภอสิรินธร จังหวัดอุบลราชธานีพบว่าราคาขายปลีกของเมล็ดหมาจองสูงถึง กิโลกรัมละ 150-200 บาท จากราคาที่ค่อนข้างสูงที่สร้างรายได้ให้กับชาวบ้าน ทำให้ชาวบ้านที่อาศัยอยู่รอบ ๆ บริเวณอุทยานฯ เก็บลูกหมาจองไปขายจำนวนมาก โดยธรรมชาติต้นหมาจองแต่ละต้นจะออกดอกและให้ผล ใช้ระยะเวลาไม่ต่ำกว่า 10 ปีขึ้นไป ประกอบกับลักษณะต้นที่สูงตั้งแต่ 40 ถึง 50 เมตร ลำต้นกลมเกลี้ยง การแตกกิ่งจะแตกที่เรือนยอดที่สูง และผลจะออกที่เรือนยอดเท่านั้น ทำให้มีการเก็บผลที่ผิดวิธี คือจะโค่นต้นเพื่อเก็บผล (www.guideubon.com) หากมีการเก็บผลหมาจองลักษณะนี้นาน ๆ จะทำให้ต้นหมาจองมีจำนวนลดลงจนถึงสูญพันธุ์ได้ นอกจากนี้ความต้องการผลของหมาจองมีปริมาณสูง อัตราการแข่งขันการเก็บผลหมาจองมีมาก ทำให้ชาวบ้านเก็บผลหมาจองขณะที่ยังไม่แก่จัด ทำให้เปอร์เซ็นต์การร่วงหล่นลงสู่ดินและกองเป็นต้นตามธรรมชาติต่ำลง ส่งผลให้ประชากรต้นหมาจองในธรรมชาติลดจำนวนลง จากเหตุผลนี้จึงทำให้ผู้ทำการวิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อของหมาจอง ซึ่งจะ เป็นประโยชน์ต่อการขยายพันธุ์และการอนุรักษ์พันธุ์ต่อไป

ข้อมูลด้านการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อหมาจอง

จากการศึกษาวิจัยด้านการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อของหมาจอง พบว่าเนื้อเยื่อที่สามารถชักนำให้เกิดแคลลัสได้ดีคือส่วนของปีกและเมล็ดจากผลอ่อน โดยทำการเพาะเลี้ยงส่วนปีกของผลอ่อนหมาจองในสูตรอาหาร woody plant medium (WPM) ที่เติมสารควบคุมการเจริญเติบโตเป็นคู่ ที่ความเข้มข้นต่างๆ ดังนี้ benzyladenine (BA) กับ thidiazuron (TDZ), BA กับ TDZ ที่ทุกคู่เติม 2, 4-dichlorophenoxyacetic acid (2, 4-D) 0.1 mg l^{-1} , naphthaleneacetic acid (NAA) กับ BA, และ 2, 4-D กับ kinetin โดยที่ทุกคู่ของแต่ละความเข้มข้นฮอร์โมนได้เติมและไม่เติม polyvinylpyrrolidone (PVP) 500 mg l^{-1} และได้เลี้ยงเมล็ดอ่อนในอาหาร WPM ที่มี BA กับ TDZ ความเข้มข้นต่างๆ ที่เติม 2, 4-D 0.1 mg l^{-1} และ PVP 500 mg l^{-1} ผลการทดลอง พบว่า มีหลายคู่ความเข้มข้นของฮอร์โมนที่สามารถชักนำให้เกิดแคลลัสได้ทั้งในปีกของผลอ่อนและเมล็ดอ่อน PVP 500 mg l^{-1} ที่เติมในสูตรอาหารบางสูตรมีผลส่งเสริมการเกิดแคลลัสได้เพิ่มขึ้น แต่ในบางสูตร PVP ทำให้อัตราการเกิดแคลลัสลดลง และพบว่าอาหารที่มี BA คู่กับ TDZ ที่เติม 2, 4-D 0.1 mg l^{-1} และ PVP 500 mg l^{-1} สามารถชักนำให้เกิดแคลลัสจากปีกของผลและเมล็ดอ่อนได้ทุกคู่ความเข้มข้น (อรัญญา พิมพ์มงคล และวาริณี พลະสาร, 2549)

จากงานวิจัยข้างต้นทำให้ทราบว่าปีกและเมล็ดจากผลอ่อนหมาจองมีศักยภาพสามารถนำมาใช้เป็นชิ้นส่วนในการเพาะเลี้ยงได้ แต่ยังไม่สามารถชักนำให้เกิดเป็นต้นได้ ได้เพียงเฉพาะแคลลัสเท่านั้น ซึ่งแคลลัส

อาจถูกนำไปใช้เป็นชิ้นส่วนพืชที่เลี้ยงต่อให้มีการพัฒนาเป็นต้นในอาหารที่มีฮอร์โมนอื่น หรืออาจใช้แคลลัสในการศึกษาหาสารสำคัญทางสมุนไพรต่อไปได้

จากข้อมูลและเหตุผลข้างต้น ทำให้ผู้ทำโครงการมีแรงบันดาลใจที่จะทำการศึกษาศึกษาทางกายวิภาคของเนื้อไม้ และใบทั้ง 4 แบบของหมากจอบ ซึ่งยังไม่พบรายงานการศึกษามาก่อน และทำการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อหมากจอบ มุ่งเน้นการชักนำให้เกิดเป็นต้นหรือการเกิดเป็นแคลลัส เพื่อนำไปใช้ต่อสำหรับการขยายพันธุ์หรือนำแคลลัสไปศึกษาด้านสารสำคัญในอนาคตต่อไป ทั้งนี้โครงการนี้จะเป็นประโยชน์ในด้านการอนุรักษ์ นำไปใช้เป็นฐานข้อมูลสมุนไพร และฐานความรู้ด้านการเรียนการสอนและสวนพฤกษศาสตร์ในโรงเรียนในอำเภอนาจะหลวย

เอกสารอ้างอิง

อรัญญา พิมพ์มงคล และวาริณี พละสาร. 2549. รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ ชุดโครงการวิจัย การวิจัยและพัฒนาหมากจอบเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้ชุมชน : โครงการวิจัยย่อยที่ 3 การเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อหมากจอบ (ประจำปีงบประมาณ 2548 – 2549). มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสนองพระราชดำริโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ
2. เพื่อศึกษากายวิภาคของเนื้อไม้ และใบ 4 รูปแบบของหมากจอบ
3. เพื่อเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อหมากจอบจากปีกและเมล็ดของผลอ่อน มุ่งเน้นการชักนำให้เกิดต้นและแคลลัส
4. เพื่อสร้างฐานข้อมูลและฐานการเรียนรู้เกี่ยวกับหมากจอบในโรงเรียนในอำเภอนาจะหลวย จังหวัดอุบลราชธานี ที่มีสวนพฤกษศาสตร์ในโรงเรียน

กลุ่มเป้าหมาย

คุณสมบัติของผู้ร่วมโครงการ

1. โรงเรียนในอำเภอนาจะหลวย จังหวัดอุบลราชธานี ที่มีโครงการสวนพฤกษศาสตร์ในโรงเรียน
2. นักศึกษาสาขาชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

จำนวนผู้ร่วมโครงการ

1. โรงเรียนในอำเภอนาจะหลวย จังหวัดอุบลราชธานี ที่มีโครงการสวนพฤกษศาสตร์ในโรงเรียน จำนวน 1 โรงเรียน
2. นักศึกษาสาขาชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี จำนวน 10 คน

สถานที่จัดกิจกรรม / พื้นที่ / กลุ่มเป้าหมายที่ศึกษา

1. การศึกษากายวิภาค และเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อหมากจอบ : ที่คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
2. ฐานข้อมูลและความรู้ทางกายวิภาคเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ : ที่คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี และโรงเรียนในอำเภอนาจะหลวย จังหวัดอุบลราชธานี ที่มีโครงการสวนพฤกษศาสตร์ในโรงเรียน

ผลผลิตของงานที่จะส่งมอบ

1. ข้อมูลการศึกษาด้านกายวิภาคของเนื้อไม้ และใบ 4 รูปแบบของหมากจอบ
2. ข้อมูลการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อหมากจอบจากปึกและเมล็ดจากผลอ่อน
3. ฐานข้อมูลและความรู้ทางกายวิภาคเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ของสวนพฤกษศาสตร์ในโรงเรียน

การดำเนินโครงการ (ขั้นตอนหรือวิธีการดำเนินงานโครงการฯ)

1. การศึกษากายวิภาคของเนื้อไม้ และใบ 4 รูปแบบของหมากจอบ มีขั้นตอน ดังนี้

1. เก็บตัวอย่าง 2 ส่วน คือ เนื้อไม้ด้วยเครื่องเจาะเนื้อไม้ และใบหมากจอบทั้ง 4 รูปแบบ
2. การศึกษาลักษณะทางกายวิภาคศาสตร์

2.1 นำตัวอย่างเนื้อไม้มาตัดตามขวางด้วยใบมีดโกนหรือเครื่องตัด sliding microtome

ย้อมสี ศึกษาและถ่ายภาพด้วยกล้องจุลทรรศน์

2.2 นำตัวอย่างใบทั้ง 4 รูปแบบมาศึกษากายวิภาค โดยการตัดตามขวาง และลอกผิว

ใบ ย้อมสี ศึกษาและถ่ายภาพด้วยกล้องจุลทรรศน์

2. การเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อหมากจอบจากปึกและเมล็ดของผลอ่อน มุ่งเน้นการชักนำให้เกิดต้นและแคลลัส

1. เก็บตัวอย่างที่เป็นผลอ่อนของหมากจอบ ใช้ส่วนปึกของผลอ่อนที่เป็นสีเขียว (green wings) และเมล็ดอ่อน มาทำการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อในสภาวะปลอดเชื้อ

2. ฟอกฆ่าเชื้อที่ผิวของตัวอย่าง และนำมาเลี้ยงบนอาหารเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อพืชที่มีความเข้มข้นของออกซินและไซโตไคนินความเข้มข้นต่างๆ

3. วัดผลการเจริญเติบโต โดยวัดการเจริญเป็นแคลลัส ต้น และ/หรือ ราก

4. ย้ายแคลลัสที่ได้จากข้อ 3 มาเพาะเลี้ยงในอาหารที่มีฮอร์โมนออกซินและไซโตไคนินคนละชนิดกับในข้อ 2 เพื่อชักนำให้เกิดเป็นต้น

3. การสร้างฐานข้อมูลและฐานการเรียนรู้ในสวนพฤกษศาสตร์ในโรงเรียน

1. ประสานงานและเลือกโรงเรียนที่จะร่วมกิจกรรม
2. แนะนำครูและนักเรียนในการทำกิจกรรม
3. ร่วมกันสร้างฐานข้อมูลและฐานการเรียนรู้ของสวนพฤกษศาสตร์ในโรงเรียน

การดำเนินโครงการ (ขั้นตอนหรือวิธีการดำเนินงานโครงการฯ)

1. กิจกรรมและวิธีดำเนินการ

กิจกรรม	2564			2565									รวมเงิน (บาท)
	ไตรมาสที่ 1			ไตรมาสที่ 2			ไตรมาสที่ 3			ไตรมาสที่ 4			
	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	
<u>กิจกรรม/วิธีการ</u>													
1. ประสานงานกับโรงเรียน	←	→											5,000
2. การศึกษาด้านกายวิภาคเนื้อไม้และใบ		←										→	80,000
3. การเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อหมากจอบ				←								→	80,000
4. การทำฐานข้อมูลสวนพฤกษศาสตร์ในโรงเรียน								←				→	35,000
5. การเขียนรายงานโครงการฉบับสมบูรณ์											←	→	10,000
<u>แผนเงิน</u>	30,000			70,000			70,000			30,000			200,000

หมายเหตุ: กำหนดการจัดกิจกรรม/วิธีการของโครงการ อาจมีการปรับเปลี่ยนระยะเวลาตามความเหมาะสม หากโครงการได้รับจัดสรรงบประมาณจากมหาวิทยาลัยอุบลราชธานีล่าช้า

ระยะเวลาดำเนินงาน

การบริหารจัดการโครงการ ระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม 2564 ถึงวันที่ 30 กันยายน 2565

ผลที่คาดว่าจะได้รับในการดำเนินโครงการ :

1. ได้ข้อมูลด้านกายวิภาคของเนื้อไม้ และใบทั้ง 4 รูปแบบของหมากจอบ เพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลสมุนไพร และเป็นฐานความรู้ด้านการเรียนการสอนและสวนพฤกษศาสตร์ในโรงเรียน
2. ได้ต้นหมากจอบจากการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ด้านการขยายพันธุ์เพื่อการอนุรักษ์หมากจอบต่อไป
3. ได้แคลลัสหมากจอบจากการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ เพื่อชักนำให้เกิดต้นต่อไป หรือนำไปใช้ศึกษาสารสำคัญทางสมุนไพรต่อไปในอนาคต

4. ได้ฐานความรู้ด้านการเรียนการสอนและสวนพฤกษศาสตร์ในโรงเรียน

ตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ

ด้านปริมาณ :

- จำนวนโรงเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรม 1 โรงเรียน
- จำนวนนักศึกษา (senior project) ที่เข้าร่วมโครงการ อย่างน้อย 10 คน

ด้านคุณภาพ

- ผู้ร่วมโครงการมีความพึงพอใจต่อประโยชน์ที่ได้รับร้อยละ 90
- ครูและนักเรียนของโรงเรียนที่ร่วมกิจกรรมมีความรู้ด้านการสร้างฐานการเรียนรู้ ร้อยละ 80

ด้านเวลา

- โครงการดำเนินการแล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนด

งบประมาณ (แยกตามหมวดค่าใช้จ่าย)

รายการ	จำนวนเงิน (บาท)
1.1 หมวดค่าตอบแทน	รวม 20,000
- ค่าปฏิบัติงานนอกเวลาราชการ	
หัวหน้าโครงการ	8,000
ผู้ร่วมโครงการ	12,000
1.2 หมวดค่าใช้สอย	รวม 81,000
- ค่าจ้างเหมาแรงงาน 6,000 บาท/เดือน x 12 เดือน	72,000
● สำหรับงานกายวิภาคศาสตร์ เช่น การเก็บรักษาตัวอย่าง และการตัดเตรียมตัวอย่าง	
● สำหรับงานเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อกล้วยไม้ เช่น เตรียมอาหาร subculture ล้างเครื่องแก้ว	
- ค่าจ้างเหมาเก็บตัวอย่าง 4 ครั้ง x 1000 บาท	4,000
- ค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ (เพื่อติดต่อและไปสร้างฐานการเรียนรู้ที่โรงเรียน และเก็บตัวอย่าง)	5,000
1.3 หมวดค่าวัสดุ	รวม 99,000
- วัสดุวิทยาศาสตร์และสารเคมี	
1. สำหรับงานกายวิภาคศาสตร์ เช่น ที่เจาะเนื้อไม้ สีย้อม เป็นต้น	30,000
2. สำหรับงานเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ เช่น สารเคมีสำหรับเตรียมอาหาร ขวดแก้ว เป็นต้น	40,000
3. สำหรับจัดทำฐานการเรียนรู้สวนพฤกษศาสตร์ในโรงเรียน	20,000
- วัสดุสำนักงาน ค่าถ่ายเอกสาร และเข้าเล่ม	9,000
รวมงบประมาณ	200,000

รวมงบประมาณที่เสนอขอ 200,000 บาท (สองแสนบาทถ้วน)

แบบเสนอโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช อันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ (อพ.สธ.)
มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ประจำปีงบประมาณ 2565
คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

ชื่อโครงการ ศึกษาและพัฒนา “ฐานเรียนรู้ หมากจอบ”

ความสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงาน

กรอบการเรียนรู้ที่ 2 การใช้ประโยชน์

กิจกรรมที่ 4 การอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ทรัพยากร

ผู้รับผิดชอบ

ชื่อ - สกุล	คุณวุฒิ	ความรับผิดชอบ ในโครงการ
รศ.ดร.ชวลิต ถิ่นวงศ์พิทักษ์	คุณวุฒิ : ปริญญาเอก สาขาวิศวกรรมเครื่องกล รองอธิการบดีฝ่ายวิจัย นวัตกรรมและบริการ วิชาการ ผู้อำนวยการอุทยานวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัย อุบลราชธานี	หัวหน้าโครงการ
ผศ.ดร.ปวีรบรรต สมนึก	ปริญญาเอก ปรัชญาคุณฐิบัณฑิต สาขาวิชา พัฒนาการท่องเที่ยว - หัวหน้าโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช อพ.สธ. มอบ. - นักวิจัย - มัคคุเทศก์ภาษาอังกฤษอาชีพ - อาจารย์สาขาการท่องเที่ยว และนวัตกรรมการ ท่องเที่ยวและบริการ	ผู้ร่วมโครงการ
นางสาวณัชชา อักษรศรี	คุณวุฒิ : รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต	ผู้ร่วมโครงการ

	ประสพการณ์ : ผู้ประสานงานโครงการอนุรักษ์ พันธุกรรมพืชฯ บริหารโครงการทำนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรม บริการวิชาการ ความเชี่ยวชาญ : บริหารโครงการทำนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรม บริการวิชาการ	
--	--	--

หลักการและเหตุผล

ต้นสำรองหรือหมากจอง (ภาษาอีสาน) จัดเป็นไม้ยืนต้นขนาดใหญ่ มีความสูงของต้นประมาณ 30-40 เมตร และอาจสูงได้ถึง 45 เมตร ลำต้นมีลักษณะตั้งตรงสูงชะลูด แตกกิ่งก้านออกรอบต้น เรียงกันเป็นชั้น ๆ ลำต้นเป็นสีเทาดำ เปลือกต้นหยาบ มีเส้นเป็นร่องตามแนวตั้ง สามารถพบได้ตามป่าดิบเขาที่มีฝนตกชุก และมีแสงแดดส่องถึง พบได้มากในจังหวัดจันทบุรี แต่ในปัจจุบันมีแนวโน้มว่าอาจจะสูญพันธุ์ได้ เมื่อนำผลมาแช่น้ำ เนื้อบาง ๆ ที่หุ้มเมล็ดที่อยู่จะดูนัวและพองตัวออกมา มีลักษณะเป็นแผ่นวุ้น เมื่อนำมาแยกวุ้นออกจากเมล็ด เปลือก และเส้นใย จะสามารถนำแผ่นวุ้นดังกล่าวมาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์หรือใช้ประกอบอาหารได้หลายอย่าง เช่น น้ำพริก ลาบ ยำ แกงจืด (ใช้แทนสาหร่าย) รับประทานเป็นขนมหวาน รับประทานกับน้ำกะทิ หรือใช้แทนรังนก หรือใช้ทำเป็นสำรองลอยแก้ว หรือน้ำสำรองพร้อมดื่มที่บรรจุในกระป๋อง หรือทำเป็นสำรองผง เป็นต้น คุณค่าทางโภชนาการของเนื้อผลสำรองประกอบไปด้วย คาร์โบไฮเดรต 68.59 %, โปรตีน 8.45 %, ไขมัน 0.11 %, โยอาหาร 3.97 %, เกล็ด 8.01%, แคลเซียม 0.25 %, ฟอสฟอรัส 0.20 %, ธาตุเหล็ก 0.007 %, โซเดียม 0.12 %, โพแทสเซียม 0.14% (ผลวิเคราะห์โดยสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย) ลูกสำรองเป็นสมุนไพรที่ได้รับความนิยมในกลุ่มผู้ที่ใส่ใจสุขภาพและรูปร่าง เนื่องจากวุ้นจากเนื้อของผลแก่ "มีส่วน" ช่วยในการลดน้ำหนักได้ เพราะมีเส้นใยอาหารมาก เมื่อรับประทานเข้าไปจะช่วยทำให้อิ่มท้องได้นาน ทำให้ไม่รู้สึกหิว ส่งผลให้รับประทานอาหารอื่น ๆ ได้น้อยลง และวุ้นยังมีคุณสมบัติในการดูดซับน้ำ ช่วยดูดซับไขมัน น้ำตาล สารต่าง ๆ (รวมถึงสารที่มีประโยชน์อื่น ๆ อย่างเช่น วิตามินและเกลือแร่ไปด้วย) จึงมีส่วนช่วยชะลอการดำเนินของโรคเบาหวานและโรคไขมันในเลือดสูง และช่วยลดอาการท้องผูกได้ (เพราะเนื้อวุ้นจะช่วยทำให้อุจจาระนิ่ม ช่วยเพิ่มปริมาณของใยอาหาร ทำให้มีการบีบรัดของลำไส้เพื่อขับเป็นอุจจาระได้มากยิ่งขึ้น ทำให้ขับถ่ายคล่อง) อีกทั้งยังช่วยบรรเทาอาการของโรคกระเพาะอาหาร ช่วยลดคอเลสเตอรอลและความดันโลหิตได้อีกด้วย โดยให้รับประทานในช่วงก่อนนอน จะช่วยในการขับถ่ายตอนเช้า กากใยที่รับประทานเข้าไปจะไปช่วยชะล้างไขมันที่สะสมอยู่ในลำไส้ ทำให้ลำไส้ใหญ่สะอาดขึ้น ช่วยลดสารพิษตกค้าง แต่หากรับประทานติดต่อกันเป็นเวลานาน ก็อาจทำให้ร่างกายขาดสารอาหารที่จำเป็นได้ พลอยทำให้เกิดโรคต่าง ๆ ตามมา นอกจากผลิตภัณฑ์ที่เป็นน้ำดื่มสมุนไพรแล้ว ยังมีผลิตภัณฑ์อาหารเสริมจากสำรองที่อยู่ในรูปของแคปซูลอีกด้วย โดยมีสรรพคุณช่วยต้านอนุมูลอิสระและเสริมภูมิคุ้มกัน ช่วยบำรุงตับ และเป็นยาแก้ร้อนใน และยังมียานวิจัยที่ได้นำสารเมือกจากลูกสำรองไปใช้ประโยชน์อย่างอื่น ได้แก่ การนำไปใช้เป็นสารช่วยในการแตกกระจายตัวในยาเม็ด เมื่อเทียบกับสตาร์ชข้าวโพด ก็พบว่าการแตกกระจายตัว

ของยาเม็ดที่มีสารเมือกสำรองเป็นสารช่วยแตกกระจายตัว จะมีอัตราเร็วในการดูดซับน้ำสูงกว่า และเมื่อยาจะแตกกระจายเร็วกว่าการใช้สตาร์ชข้าวโพดที่ระดับความเข้มข้นเดียวกัน แลกเนื่องจากคุณสมบัติในการอุ้มน้ำของสารเมือกนี้เอง จึงมีการนำสารเมือกนี้ไปใช้ในผลิตภัณฑ์ไส้กรอก เพื่อช่วยทำให้ผลิตภัณฑ์มีน้ำหนักเพิ่มขึ้น และยังสามารถนำไปใช้ในไส้กรอกแฟรงค์เฟอ์เตอร์ เพื่อช่วยลดการสูญเสียน้ำจากการใช้ความร้อนกับไส้กรอกมากที่สุด ซึ่งจากการทดสอบทางประสาทสัมผัสพบว่าจะให้ค่าความแน่นเนื้อและค่าความยืดหยุ่นมาก (ฐานข้อมูลสมุนไพร คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี. “จง”. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: www.phargarden.com. [04 พ.ค. 2014].

อุทยานแห่งชาติภูจองนายอย ตั้งอยู่ในท้องที่อำเภอบุญศรี อำเภอนาจะหลวย และอำเภอน้ำยืน จังหวัดอุบลราชธานี มีอาณาเขตติดต่อกับประเทศลาวและกัมพูชา ได้รับประกาศเป็นอุทยานแห่งชาติลำดับที่ 53 ของประเทศไทย เมื่อวันที่ 1 มิถุนายน พ.ศ. 2530 มีเนื้อที่ประมาณ 428,750 ไร่ หรือ 686 ตารางกิโลเมตร คำว่า ภูจองนายอย มีที่มาจากคำ 2 คำคือ ภูจอง กับ นายอย คำว่า ภูจอง หมายถึง ภูเขาที่มีต้นจองขึ้นอยู่หนาแน่น ซึ่งทางภาคอีสานเรียกหมากจอง ทางภาคกลางเรียกว่าต้นสำรอง ส่วนคำว่านายอย เพี้ยนมาจากคำว่า น้ำย่อย รวมความแล้วอุทยานแห่งชาติภูจองนายอย หมายถึง ภูเขาที่มีต้นสำรองขึ้นอยู่มากและมีน้ำไหลย่อยตามหน้าผาของลำน้ำตามอุทยาน พื้นที่ป่าส่วนใหญ่เป็นที่ราบ และเนินเขาซึ่งลาดไปทางทิศใต้ มีความสูงเฉลี่ยประมาณ 300 – 600 เมตร จากระดับน้ำทะเลสภาพป่าโดยทั่วไปเป็น ป่าดิบแล้ง ป่าเบญจพรรณ และป่าเต็งรัง มีพรรณไม้ขึ้นอยู่หนาแน่น ประมาณ 75 % ของพื้นที่ มีสภาพธรรมชาติที่งดงาม มีสภาพป่าสมบูรณ์ในพื้นที่พบ “ ต้นจอง ” หรือต้นสำรองจำนวนมากอันเป็นที่มาของชื่ออุทยาน ฯ ส่วน “ นายอย ” มาจากคำว่า น้ำย่อย ที่แสดงถึงความอุดมสมบูรณ์ของแหล่งต้นน้ำลำธาร มีน้ำไหลย่อยลงมาตามเพิงผาที่อยู่ใกล้ลำน้ำตก และมีลำน้ำสายน้ำสำคัญต่าง ๆ เช่น ลำโดมน้อย ลำโดมใหญ่และห้วยหลวง เป็นต้น แหล่งท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติภูจองนายอย ประกอบด้วย น้ำตกถ้ำบักเตว หรือน้ำตกห้วยหลวง ตั้งอยู่ที่บ้านแก้งเรือง อำเภอนาจะหลวย เป็นน้ำตกขนาดใหญ่สูงราว 30 เมตร ด้านล่างมีแอ่งน้ำ และลานหินขนาดใหญ่ สวนหินพลาญยาว เป็นกลุ่มหินรูปร่างแปลกตา กระจายกระจายไปทั่วบริเวณกว้าง (วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี: ระบบออนไลน์, 2562)

อุทยานแห่งชาติภูจองนายอยจะมีเส้นทางศึกษาธรรมชาติที่ประกอบด้วยพืชพันธุ์ไม้ชนิดต่างๆ ตลอดจนถึงสำรองหรือต้นหมากจองขึ้นอยู่ภายในอุทยานด้วย อย่างไรก็ตาม เจ้าหน้าที่นักสื่อความหมายและนันทนาการดังกล่าว ยังไม่ได้มีการสร้างฐานเรียนรู้สรรพคุณ หมากจอง ซึ่งนับว่ามีประโยชน์ในการสร้างองค์ความรู้ให้กับนักท่องเที่ยวตลอดจนผู้สนใจได้ทราบถึงสรรพคุณและเป็นการสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรของท้องถิ่น และในปีงบประมาณ 2564 ได้ดำเนินโครงการ *การพัฒนาศักยภาพด้านองค์ความรู้และการใช้ประโยชน์จาก “ฐานเรียนรู้สรรพคุณหมากจอง” ของนักสื่อความหมายและนันทนาการประจำอุทยานแห่งชาติภูจองนายอย กลุ่มมัคคุเทศก์ท้องถิ่นบ้านแก้งเรืองหมู่บ้านท่องเที่ยวโอทอปนวัตกรรม และยุวมัคคุเทศก์ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนสมเด็จพระราชชนนี (บ้านแก้งเรือง) ตำบลนาจะหลวย อำเภอนาจะหลวย จังหวัดอุบลราชธานี โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาและรวบรวมข้อมูลองค์ความรู้ “ฐานเรียนรู้สรรพคุณ หมากจอง” ของแหล่งท่องเที่ยวภายในอุทยานแห่งชาติภูจองนายอย ให้กับนักสื่อความหมายและนันทนาการประจำ*

กิจกรรม	2563			2564									รวมเงิน (บาท)
	ไตรมาสที่ 1			ไตรมาสที่ 2			ไตรมาสที่ 3			ไตรมาสที่ 4			
	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	
2. การเตรียมเอกสารและอุปกรณ์													5,000
3. ประชุมชี้แจงโครงการ													5,000
4. ดำเนินงานโครงการ													180,000
5. รายงานผลการดำเนินงาน													5,000
แผนเงิน	10,000			170,000			10,000			10,000			200,000

หมายเหตุ: กำหนดการจัดกิจกรรม/วิธีการของโครงการ อาจมีการปรับเปลี่ยนระยะเวลาตามความเหมาะสม หากโครงการได้รับจัดสรรงบประมาณจากมหาวิทยาลัยอุบลราชธานีล่าช้า

.

ระยะเวลาดำเนินงาน

1 ตุลาคม 2564 ถึงวันที่ 30 กันยายน 2565

ผลที่คาดว่าจะได้รับในการดำเนินโครงการ :

มีแหล่งเรียนรู้และอนุรักษ์หมากจอบให้ประชาชนได้ศึกษาและเรียนรู้

งบประมาณ (แยกตามหมวดค่าใช้จ่าย)

1. หมวดค่าตอบแทน รวม 25,000 บาท

1.1 ค่าอาหารทำการนอกเวลา

จำนวน 5,000 บาท

1.2 ค่าตอบแทนวิทยากร

จำนวน 20,000 บาท

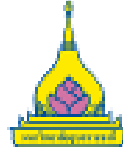
2. ค่าใช้สอย รวม 165,000 บาท

- ค่าอาหารว่าง จำนวน 20 คน จำนวน 4 มื้อ มื้อละ 35 บาท	จำนวน 2,800 บาท
- ค่าอาหารกลางวัน จำนวน 20 คน จำนวน 2 มื้อ มื้อละ 100 บาท	จำนวน 4,000 บาท
- ค่าจ้างเหมาจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์	จำนวน 10,000 บาท
- ค่าจ้างเหมาทำฐานการเรียนรู้	จำนวน 70,000 บาท
- ค่าจ้างเหมาป้าย	จำนวน 50,000 บาท
- ค่าเดินทางไปราชการ	จำนวน 20,000 บาท
- ค่าเช่าสถานที่	จำนวน 5,000 บาท
- ค่าถ่ายเอกสาร	จำนวน 3,200 บาท

3. ค่าวัสดุ รวม 10,000 บาท

- ค่าวัสดุสำนักงาน	จำนวน 5,000 บาท
- ค่าวัสดุโฆษณาประชาสัมพันธ์	จำนวน 3,000 บาท
- ค่าวัสดุเกษตร	จำนวน 2,000 บาท

รวมงบประมาณ 200,000 บาท (สองแสนบาทถ้วน)

แบบเสนอโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (อพ.สธ.)
มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ประจำปีงบประมาณ 2565

ชื่อโครงการ : โครงการอบรมการอนุรักษ์ และใช้ประโยชน์พืชสมุนไพรในท้องถิ่น

ความสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงาน

กรอบการเรียนรู้ที่ 2 การใช้ประโยชน์ (F2)

กิจกรรมที่ 4 การอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ทรัพยากร (A4)

ผู้รับผิดชอบ

ชื่อ - สกุล	คุณวุฒิและประสบการณ์	ตำแหน่ง / ความรับผิดชอบในโครงการ
ผศ. ดร. สุदारัตน์ หอมหวล	<p>คุณวุฒิ : ปริญญาเอก สาขาเภสัชเคมีและพิษเภสัชเคมี, แพทย์แผนไทยสาขาเภสัชกรรมไทย แพทย์แผนไทยสาขาผดุงครรภ์ไทย รับรองโดยสภาการแพทย์แผนไทย กระทรวงสาธารณสุข</p> <p><u>ประสบการณ์ :</u></p> <ul style="list-style-type: none">- หัวหน้าโครงการจัดทำพิพิธภัณฑ์สมุนไพร คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี- หัวหน้าโครงการจัดทำฐานข้อมูลสมุนไพรออนไลน์ คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี <ol style="list-style-type: none">1.ฐานข้อมูลสมุนไพรไทย (www.phargarden.com)2.ฐานข้อมูลพรรณไม้แห่งอ้างอิง มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี (www.thaiherbarium.com)3.ฐานข้อมูลเครื่องยาไทย คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี (www.thaicrudedrug.com)4. ฐานข้อมูลตำรับยาสมุนไพรในบัญชียาหลักแห่งชาติ (www.thai-remedy.com) <ul style="list-style-type: none">- หัวหน้าโครงการจัดทำมาตรฐานสมุนไพรไทย ได้ไม่รู้ลืม คุณ และหอมแดง เพื่อบรรจุในตำรา	หัวหน้าโครงการ

ชื่อ - สกุล	คุณวุฒิและประสบการณ์	ตำแหน่ง / ความรับผิดชอบในโครงการ
	<p>มาตรฐานสมุนไพรไทย ได้รับทุนสนับสนุนจากกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข ปี2553</p> <p>- หัวหน้าโครงการจัดทำมาตรฐานตำรับยาธาตุบรรจบ ได้รับทุนสนับสนุนจากกรมพัฒนาการแพทย์แผนไทย และการแพทย์ทางเลือก กระทรวงสาธารณสุข ปี2562</p> <p><u>ความเชี่ยวชาญ :</u></p> <p>1.การสำรวจ รวบรวมข้อมูลด้านพืชสมุนไพร ตำรายาไทย และองค์ความรู้พื้นบ้านด้านการรักษาโรค ด้วยสมุนไพร</p> <p>2.การจัดทำองค์ความรู้ด้านสมุนไพร เผยแพร่ผ่านสื่อสิ่งพิมพ์ และเว็บไซต์</p> <p>3.การจัดทำมาตรฐานสมุนไพรไทย</p>	
ผู้ร่วมโครงการ	อาจารย์ผู้สอนในรายวิชา เกษษพฤษภศาสตร์ และเภสัชเวท	

หลักการและเหตุผล

ในเขตภาคอีสานตอนใต้เป็นพื้นที่ที่มีทรัพยากรธรรมชาติสมบูรณ์ เป็นจุดเชื่อมต่อของสามประเทศ ได้แก่ ไทย ลาว และ กัมพูชา สภาพภูมิประเทศที่มีความแตกต่าง ประกอบด้วย บริเวณพื้นที่ชายฝั่งแม่น้ำโขง ป่าดิบแล้ง ป่าเต็งรัง และป่าชุมชน เป็นปัจจัยให้พื้นที่บริเวณนี้สมบูรณ์ไปด้วยทรัพยากรธรรมชาติซึ่งมีความหลากหลายทางชีวภาพ จากความสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติที่มี ทำให้ชุมชนในเขตภาคอีสานตอนใต้และลุ่มน้ำโขง มีการพัฒนา สังคมภูมิปัญญาการดูแลสุขภาพจากการใช้ประโยชน์จากพืชพรรณชนิดต่างๆ ที่ขึ้นอยู่ในบริเวณพื้นที่โดยรอบ หลากหลายรูปแบบ เช่น รับประทานเป็นอาหาร การเพาะปลูกเพื่อการเกษตรกรรม การปลูกสร้างที่อยู่อาศัย เป็นส่วนสำคัญในการประกอบพิธีกรรมเพื่อดำรงไว้ซึ่งขนบธรรมเนียมประเพณี และการใช้สมุนไพรท้องถิ่นเพื่อบำบัดความเจ็บป่วย องค์ความรู้เหล่านี้เกิดการพัฒนาขึ้นในชุมชน สะสมเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีคุณค่า เป็นมรดกทางความรู้ตกทอดสู่รุ่นลูกหลาน และเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาชุมชนให้มีความเข้มแข็ง พึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืน และก่อให้เกิดความภาคภูมิใจและหวงแหนในทรัพยากรธรรมชาติพื้นถิ่น

มหาวิทยาลัยอุบลราชธานีจึงเห็นความสำคัญของการจัดโครงการอบรมการอนุรักษ์ และใช้ประโยชน์พืชสมุนไพรในท้องถิ่นเพื่อการพัฒนาศักยภาพของทรัพยากรท้องถิ่น โดยมุ่งเน้น การเรียนรู้ร่วมกันระหว่างชุมชน อันประกอบด้วย ผู้นำชุมชน ปราชญ์ชุมชน อาสาสมัครนักเรียนในชุมชน และมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี เพื่อการเผยแพร่องค์ความรู้ สมุนไพรที่สำคัญชนิดต่างๆ ในท้องถิ่น ในรูปแบบอบรบความรู้ กิจกรรมเดินป่า

และกิจกรรมทางพฤกษศาสตร์ เพื่อให้เกิดการพัฒนาแหล่งทรัพยากรธรรมชาติ การอนุรักษ์ และการใช้ประโยชน์สูงสุด ซึ่งจะเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาท้องถิ่น และยกระดับคุณภาพชีวิตของประชากรในพื้นที่ อันจะส่งผลให้เกิดการนำพืชสมุนไพรไปใช้ประโยชน์อย่างคุ้มค่า และอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นมิให้สูญหาย ส่งผลต่อเนื่องให้ตระหนักถึงคุณค่าของป่าไม้และร่วมกันดูแลรักษามิให้สูญหายไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสนองพระราชดำริ โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
2. เพื่อนำไปสู่การสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรวัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น

กลุ่มเป้าหมาย

ครู นักเรียนโรงเรียน และบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่สนองพระราชดำริฯ จำนวน 300 คน

ผลผลิตของงานที่จะส่งมอบ

รายงานผลโครงการอบรมการอนุรักษ์ และใช้ประโยชน์พืชสมุนไพรในท้องถิ่น จำนวน 1 เล่ม

การดำเนินโครงการ

1. กิจกรรมและวิธีดำเนินการ

กิจกรรมย่อย	ระยะเวลาที่จะเริ่มดำเนินการ			
	ต.ค.- ธ.ค. 64	ม.ค. - มี.ค. 65	เม.ย.-มิ.ย. 65	ก.ค. - ก.ย. 65
1. วางแผนการดำเนินงาน	√			
2. จัดเตรียมเอกสาร วัสดุอุปกรณ์ ที่ใช้จัดประชุม		√		
3. จัดอบรม			√	
4. สรุปผลการฝึกอบรม				√

กำหนดการอบรม (รวม 3 วัน, 1 รอบ/วัน, ผู้เข้ารับการอบรม 100 คน/รอบ/วัน)

- 9.00 - 10.00 น. สมุนไพรที่สำคัญในท้องถิ่น และการนำมาใช้เป็นอาหารและยา
- 10.00 - 11.00 น. เดินป่าศึกษาพืชสมุนไพร ณ ป่าอนุรักษ์ต้นน้ำร่องก่อ
(วิทยากรบรรยาย; อาจารย์มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี และหมอยาพื้นบ้าน)
- 11.00 - 11.15 น. พักรับประทานอาหารว่าง
- 11.15- 12.15 น. เดินป่าศึกษาพืชสมุนไพร ณ ป่าอนุรักษ์ต้นน้ำร่องก่อ (ต่อ)

(วิทยากรบรรยาย; อาจารย์มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี และหมอยาพื้นบ้าน)

- 12.30 – 13.30 น. พักรับประทานอาหารกลางวัน
- 13.30 – 14.30 น. กิจกรรมทางพฤกษศาสตร์
(การทำตัวอย่างพรรณไม้แห้ง การศึกษาผงยาด้วยกล้องจุลทรรศน์ การตรวจสอบ
เครื่องยาในห้องปฏิบัติการ เรียนรู้สมุนไพรที่ใช้ทำยา)
- 14.30 – 15.30 น. กิจกรรมศึกษาสมุนไพรในพิพิธภัณฑ์สมุนไพร
(เรียนรู้ เล่นเกมส์ ตอบคำถาม)
- 15.30 - 16.30 น. สรุปผลการทำกิจกรรมร่วมกัน

2. ระยะเวลาดำเนินงาน

- 1 ตุลาคม 2564 - 30 กันยายน 2565

ผลที่คาดว่าจะได้รับในการดำเนินโครงการ :

เกิดการอนุรักษ์ภูมิปัญญาไทย ด้านการใช้ประโยชน์จากสมุนไพรเป็นยา และฟื้นฟูให้คงอยู่สืบไป

ตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ

1. ผู้เข้าร่วมอบรมมีความพึงพอใจในระดับดีมากขึ้นไป ร้อยละ 80
2. ผู้เข้าร่วมมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากพืชสมุนไพรเพิ่มขึ้น 1 ระดับ

การติดตามและรายงานผล

- รายงานความก้าวหน้ารายไตรมาสและรายงานผลการดำเนินงาน (ฉบับสมบูรณ์ ภายใน 30 วัน นับจากวันที่ดำเนินการแล้วเสร็จ) ผ่านระบบบริหารจัดการโครงการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม
- สรุปภาพรวมที่ได้จากการดำเนินงานเชื่อมโยงสู่การเรียนการสอนและหรือการวิจัย
- เผยแพร่ผลการดำเนินงานผ่านเว็บไซต์
- ส่งรายงานทางการเงินให้กับคณะและมหาวิทยาลัยภายใน 45 วัน นับจากวันที่ดำเนินการแล้วเสร็จ

งบประมาณ

งบประมาณที่เสนอขอ218,000.....บาท (สองแสนหนึ่งหมื่นแปดพันบาทถ้วน) รายละเอียด ดังนี้

1. หมวดค่าตอบแทน รวม58,200..... บาท

- ค่าตอบแทนวิทยากรบรรยาย 1 คน×1 ชั่วโมง × 600 บาท 600 บาท

- ค่าตอบแทนวิทยากรภาคสนาม (บรรยายกิจกรรมเดินป่า แบ่งกลุ่มย่อย 4 กลุ่ม/วัน)		
วิทยากรภายใน 4 คน x 2 ชั่วโมง x 3 วัน x 600 บาท	14,400	บาท
วิทยากรภายนอก 4 คน x 2 ชั่วโมง x 3 วัน x 1,200 บาท	28,800	บาท
- ค่าตอบแทนวิทยากรฝึกปฏิบัติ (กิจกรรมพฤกษศาสตร์ แบ่งกลุ่มย่อย 4 กลุ่ม/วัน)		
วิทยากรภายใน 4 คน x 1 ชั่วโมง x 3 วัน x 600 บาท	7,200	บาท
- ค่าตอบแทนวิทยากรภาคสนาม (กิจกรรมที่พิพิธภัณฑสถานไพร แบ่งกลุ่มย่อย 4 กลุ่ม/วัน)		
วิทยากรภายใน 4 คน x 1 ชั่วโมง x 3 วัน x 600 บาท	7,200	บาท

2. ค่าใช้สอย รวม93,580.....บาท

- ค่าอาหารว่างผู้เข้าอบรม (35 บาท x 300 คน x 2 มื้อ)	21,000	บาท
- ค่าอาหารว่างวิทยากร (35 บาท x 8 คน x 2 มื้อ x 3 วัน)	1,680	บาท
- ค่าอาหารกลางวันผู้เข้าอบรม (100 บาท x 300 คน x 1 ครั้ง)	30,000	บาท
- ค่าอาหารกลางวันวิทยากร (100 บาท x 8 คน x 1 ครั้ง x 3 วัน)	2,400	บาท
- ค่าจ้างเหมาจัดเตรียมกิจกรรมที่พิพิธภัณฑ	7,000	บาท
- ค่าจ้างเหมาจัดเตรียมกิจกรรมพื้นที่เดินป่า	6,000	บาท
- ค่าจ้างเหมาจัดเตรียมกิจกรรมพฤกษศาสตร์	7,000	บาท
- ค่าจ้างเหมาเก็บตัวอย่าง และจัดเตรียมพืช	6,000	บาท
- ค่าจ้างเหมาพาหนะ (2,500 บาท x 3 ครั้ง)	7,500	บาท
- ค่าจัดทำสรุปรายงานผลการดำเนินงาน	5,000	บาท

3. ค่าวัสดุ รวม68,220.....บาท

- ค่าวัสดุเชื้อเพลิง (น้ำมันเชื้อเพลิง)	10,000	บาท
- ค่าสมุนไพรร	10,000	บาท
- ค่าวัสดุใช้ในกิจกรรมปฏิบัติ	20,000	บาท
- ค่าวัสดุสำนักงานและคอมพิวเตอร์	7,000	บาท
- ค่าวัสดุวิทยาศาสตร์	7,000	บาท
- ค่าวัสดุประชาสัมพันธ์	10,000	บาท
- ค่าถ่ายเอกสาร	2,220	บาท

รวมงบประมาณ218,000.....บาท

รวมงบประมาณ 218,000 บาท (สองแสนหนึ่งหมื่นแปดบาทถ้วน)

หมายเหตุ: ทุกรายการสามารถถัวเฉลี่ยได้

แบบเสนอโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชฯ
มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ประจำปีงบประมาณ 2565

ชื่อโครงการ ศูนย์เรียนรู้การขยายพันธุ์ปลาพื้นเมืองลุ่มน้ำมูลเพื่อการอนุรักษ์และ การใช้ประโยชน์

ความสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงาน

กรอบการดำเนินงานที่ 2 การใช้ประโยชน์ทรัพยากร (F2)

กิจกรรมที่ 4 การอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ทรัพยากร (A4)

ชื่อ – สกุล	คุณวุฒิ	ประสบการณ์	ความรับผิดชอบ ในโครงการ
รศ.ดร.ธนาทิพย์ แหลมคม	ปริญญาเอก (เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ)	<u>ประสบการณ์</u> ทำวิจัยด้านปลาพื้นเมืองในลุ่มน้ำมูลและลุ่มน้ำโขงเป็นเวลามากกว่า 23 ปี มีประสบการณ์ทำงานด้านการอนุรักษ์ปลาเสือตอลายเล็กในแม่น้ำมูลร่วมกับโรงเรียนและชุมชนเป็นเวลา 5 ปี <u>ความเชี่ยวชาญ</u> เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	หัวหน้าโครงการ
ผศ.ดร.กาญจนา พยุหะ	Doc of Tech.(Aquaculture)	<u>ประสบการณ์</u> สอนวิชาโภชนศาสตร์สัตว์น้ำ โรคสัตว์น้ำ การจัดการฟาร์มสัตว์น้ำ พันธุ์ไม้น้ำ ปัญหาพิเศษ และทำวิจัยด้านปลาพื้นเมืองในลุ่มน้ำมูลและลุ่มน้ำโขงเป็นเวลามากกว่า 26 ปี มีประสบการณ์ทำงานด้านการอนุรักษ์ปลาเสือตอลายเล็กในแม่น้ำมูลร่วมกับโรงเรียนและชุมชนเป็นเวลา 5 ปี	ผู้ร่วมโครงการ

		ความเชี่ยวชาญ เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	
--	--	----------------------------------	--

หลักการและเหตุผล

โครงการการขยายพันธุ์ปลาพื้นเมืองกลุ่มปลาชีว ภายใต้การดำเนินงานของคณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ได้ดำเนินงานสนองพระราชดำริ ภายใต้แผนดำเนินงานโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.) ได้ดำเนินการมาตั้งแต่ปี 2560 ประกอบด้วย การศึกษาความหลากหลายและรวบรวมพันธุ์ปลาชีว การศึกษาสภาพแวดล้อมและนิเวศวิทยาแหล่งที่อยู่อาศัยและการสืบพันธุ์ของกลุ่มปลาชีว การศึกษาวัฒนธรรมการใช้ประโยชน์ปลาชีว แนวทางการเพาะและขยายพันธุ์กลุ่มปลาชีว ดังนั้นจึงมีความพร้อมที่พัฒนาให้เป็นศูนย์เรียนรู้เพื่อเป็นสถานที่ฝึกอบรมการเพาะขยายพันธุ์ปลาพื้นเมือง เพื่อให้ นักเรียน นักศึกษา ประชาชนทั่วไป และองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นสามารถเข้ามาทัศนศึกษาหาความรู้เพื่อสามารถนำไปปฏิบัติในพื้นที่

ปลาพื้นเมืองบริเวณลุ่มน้ำมูลมีความหลากหลายเป็นอย่างมาก ดังจะเห็นได้จากรายงานชนิดปลาในพื้นที่แม่น้ำโขงและลำน้ำสาขา จำนวน 44 ครอบครัว 184 ชนิด ในปี 2546 (Jutagate et al., 2003) ได้แก่ ปลาชีวหางกรไกร (*Rasbora trilineata*) ปลาชีวหางแดง (*Rasbora borapetensis*) ปลาชีวหนวดยาว (*Esomus metallicus*) ปลากาดำ กลุ่มปลากด ปลาแขยง ปลาปักเป้า ปลากัด ส่วนใหญ่ ชาวบ้านโดยทั่วไปได้นำมาใช้ประโยชน์ในรูปแบบการบริโภคและการนำไปเป็นปลาสวยงามทั้งขนาดเล็กและขนาดใหญ่ จึงส่งผลต่อประชากรปลาในแหล่งน้ำธรรมชาติ และสภาพแวดล้อมที่เสื่อมโทรมลง ส่งผลต่อคุณภาพน้ำและสภาพนิเวศวิทยาในแหล่งน้ำ จะส่งผลต่อการคงอยู่ของปลาพื้นเมือง

จากผลการดำเนินงานระยะแรก (2559-2564) ประกอบด้วย การศึกษาความหลากหลายและรวบรวมพันธุ์ปลาชีวในพื้นที่ป่าต้นน้ำร่องก่อ การศึกษาสภาพแวดล้อมและนิเวศวิทยา แหล่งที่อยู่อาศัยและแหล่งสืบพันธุ์ของกลุ่มปลาชีว การศึกษาวัฒนธรรมการใช้ประโยชน์ปลาชีว ของพื้นที่บริเวณป่าต้นน้ำร่องก่อ รวมทั้งพื้นที่ใกล้เคียงบริเวณหนองน้ำขนาดเล็กในตำบลคำขวาง ตำบลโพธิ์ใหญ่ และตำบลธาตุ พบว่า กลุ่มปลาชีวมีความหลากหลายค่อนข้างมาก โดยพบปลาชีวหางแดง (*Rasbora borapetensis*) ปลาชีวหนวดยาว

(*Esomus metallicus*) ปลาชีวหางกรรไกร (*Rasbora trilineata*) ปลาชีวเจ้าฟ้าจุฬาภรณ (*Amblypharyngodon chulabhornae*) โดยพื้นที่ที่มีความเหมาะสมต่อการเติบโตและเพิ่มจำนวนของปลาชิวอย่างมาก โดยเฉพาะช่วงฤดูฝน ชาวบ้านโดยทั่วไปมีการใช้ประโยชน์เป็นแหล่งอาหารที่สำคัญ และสามารถเพาะและขยายพันธุ์กลุ่มปลาชิวได้เป็นที่เรียบร้อยแล้ว ปลาพื้นเมืองมีความสำคัญต่อการบริโภคของชาวบ้าน เป็นแหล่งโปรตีนราคาถูก พบได้ในปริมาณมากในแหล่งน้ำธรรมชาติ ส่วนใหญ่ชาวบ้านมีการบริโภคเพียงอย่างเดียว ไม่สามารถเพาะเลี้ยงเพื่อเพิ่มจำนวนได้ ในขณะที่ชุมชนเจริญอย่างมาก อาจส่งผลต่อแหล่งที่อยู่อาศัยและแหล่งสืบพันธุ์ของปลาพื้นเมืองได้ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องให้ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์และการเพาะเลี้ยงปลาพื้นเมืองกับชาวบ้าน ทั้งนี้ ปลาบางกลุ่ม เช่น ปลาชิวจัดเป็นเจ้าบ้านลำดับที่ 2 ของพยาธิใบไม้ตับ (*Opisthorchis viverrini*) หากชาวบ้านบริโภคแบบสุกๆ ดิบๆ จะมีโอกาสได้รับพยาธิตัวอ่อน และเติบโตเป็นตัวเต็มวัยได้ การเพาะเลี้ยงปลาชิวในระบบน้ำของโรงเรือน จะสามารถผลิตในระบบปิดที่ปราศจากพยาธิและสร้างอาหารปลอดภัยได้

แผนการดำเนินงานระยะที่ 2 (2565-2569) จะมีการพัฒนาศูนย์เรียนรู้การขยายพันธุ์ปลาพื้นเมืองลุ่มน้ำมูลเพื่อการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์ที่ตั้งอยู่ในมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี เพื่อให้เป็นฐานเรียนรู้ที่สามารถให้ความรู้การเพาะและขยายพันธุ์ปลาแก่ชาวบ้านในพื้นที่ตำบลคำขวาง ตำบลธาตุ และตำบลโพธิ์ใหญ่ ประชาชนทั่วไปที่สนใจ โดยให้ทราบถึงความสำคัญในการเพิ่มประชากรปลาพื้นเมืองที่สามารถปล่อยเพื่อคืนสู่แหล่งน้ำธรรมชาติ เป็นการอนุรักษ์พันธุ์ปลา และการนำมาใช้ประโยชน์ของในรูปแบบของอาหารในครัวเรือน การสร้างอาชีพเสริมและสร้างรายได้ให้กับเกษตรกร รวมทั้งเป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับนักเรียน ครู โรงเรียน เพื่อให้ผู้เยี่ยมชมสามารถนำความรู้ไปต่อยอดในการขยายพันธุ์ปลาพื้นเมืองลุ่มน้ำมูลเพื่อการอนุรักษ์ ทั้งนี้ โครงการจะทำงานร่วมกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดอุบลราชธานีและองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นในพื้นที่เป้าหมาย เพื่อออกแบบกิจกรรมร่วมกันเพื่อให้ชุมชนและโรงเรียนสามารถนำไปปฏิบัติจริงได้ในพื้นที่

เอกสารอ้างอิง

- ธนาทิพย์ แหลมคม. 2560. รายงานฉบับสมบูรณ์ เรื่องการศึกษาความหลากหลายและรวบรวมพันธุ์ปลาชิวในพื้นที่ป่าต้นน้ำร่องก่อ. มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.
- ธนาทิพย์ แหลมคม. 2561. รายงานฉบับสมบูรณ์ เรื่องการศึกษาสภาพแวดล้อมและนิเวศวิทยาแหล่งที่อยู่อาศัยและการสืบพันธุ์ของกลุ่มปลาชิว. มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.
- ธนาทิพย์ แหลมคม. 2562. รายงานฉบับสมบูรณ์ เรื่องการศึกษาวัฒนธรรมการใช้ประโยชน์ปลาชิว. มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสนองพระราชดำริโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ
2. เพื่อจัดตั้งศูนย์เรียนรู้การขยายพันธุ์ปลาพื้นเมืองลุ่มน้ำมูลและการใช้ประโยชน์ในมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี เพื่อให้ชาวบ้านในพื้นที่ใกล้เคียง ประชาชนทั่วไปได้เรียนรู้วิธีการเพาะและขยายพันธุ์ปลา รวมทั้งนักเรียน ครู โรงเรียน สามารถเรียนรู้หรือใช้ประกอบในการเรียนการสอนได้
3. เพื่อจัดทำคู่มือประกอบการศึกษาดูงานและเว็บไซต์เผยแพร่ให้ประชาชนทั่วไปได้เรียนรู้เพื่อเป็นแนวทางในการเพาะขยายพันธุ์ปลาพื้นเมืองและการอนุรักษ์

กลุ่มเป้าหมาย

คุณสมบัติของผู้ร่วมโครงการ

ชาวบ้านในพื้นที่องค์การบริหารส่วนท้องถิ่นตำบลคำขวาง ตำบลโพธิ์ใหญ่ และตำบลธาตุ และนักเรียนในความดูแลของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 300 คน

จำนวนผู้ร่วมโครงการ 300 คน

ผลสัมฤทธิ์/ผลผลิตของงานที่จะส่งมอบ

1. ศูนย์เรียนรู้การขยายพันธุ์ปลาพื้นเมืองลุ่มน้ำมูลและการใช้ประโยชน์ในมหาวิทยาลัยอุบลราชธานีที่มีความพร้อมในการฝึกทักษะ การปฏิบัติ และการเรียนรู้
2. คู่มือการขยายพันธุ์ปลาพื้นเมืองลุ่มน้ำมูลและการใช้ประโยชน์
3. เว็บไซต์ที่สามารถเผยแพร่ได้

การดำเนินโครงการ (ขั้นตอนหรือวิธีการดำเนินงานโครงการฯ)

1. กิจกรรมและวิธีดำเนินการ

กิจกรรม	2564			2565									รวมเงิน (บาท)	
	ไตรมาสที่ 1			ไตรมาสที่ 2			ไตรมาสที่ 3			ไตรมาสที่ 4				
	ตค.	พย.	ธค.	มค.	กพ.	มีค.	เมย.	พค.	มิย.	กค.	สค.	กย.		
กิจกรรม/วิธีการ														
1. การลงพื้นที่เพื่อประสานงานกับองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี	✓	✓												20,000
2. การจัดเตรียมและปรับปรุงระบบน้ำ ระบบลม และปล่อยเลี้ยงพ่อแม่พันธุ์ปลาพื้นเมือง	✓	✓												40,000
3. การจัดเตรียมระบบการเลี้ยงและเพาะพันธุ์ปลาพื้นเมือง		✓	✓	✓	✓	✓	✓							60,000
4. การรวบรวมพ่อแม่พันธุ์เพื่อให้ความพร้อมสำหรับการ			✓	✓	✓	✓	✓							20,000

เพาะและขยายพันธุ์													
5.คู่มือการขยายพันธุ์ปลาพื้นเมืองลุ่มน้ำมูลและการใช้ประโยชน์สำหรับชาวบ้านและประชาชนทั่วไป			✓	✓	✓	✓							20,000
6.คู่มือการขยายพันธุ์ปลาพื้นเมืองลุ่มน้ำมูลและการใช้ประโยชน์สำหรับนักเรียน ครู และโรงเรียน			✓	✓	✓	✓							20,000
7.การจัดเตรียมเว็บไซต์สำหรับการเผยแพร่ศูนย์การเรียนรู้และคู่มือฯ					✓	✓	✓	✓	✓				15,000
8.การวิเคราะห์ข้อมูล ปรับปรุงเว็บไซต์ของกิจกรรมประจำปีงบประมาณ 2565 และรายงานผลการศึกษา										✓	✓		5,000
แผนเงิน (บอกจำนวนเงินที่มีแผนจะใช้ในแต่ละไตรมาส)		50,000		100,000		40,000				10,000			200,000

ระยะเวลาดำเนินงาน

1 ตุลาคม 2564 – 30 กันยายน 2565

ผลที่คาดว่าจะได้รับในการดำเนินโครงการ :

- 1.ศูนย์การเรียนรู้ขยายพันธุ์ปลาพื้นเมืองลุ่มน้ำมูลเพื่อการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์ คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ที่มีความพร้อมในการฝึกทักษะ การปฏิบัติการ และการเรียนรู้ของชาวบ้าน ประชาชนทั่วไป นักเรียน ครู และโรงเรียน
- 2.คู่มือการเรียนรู้ขยายพันธุ์ปลาพื้นเมืองลุ่มน้ำมูลเพื่อการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์ สำหรับให้ความรู้และแนวทางการขยายพันธุ์ปลาพื้นเมืองลุ่มน้ำมูล กับชาวบ้าน และ นักเรียน ครู โรงเรียน
- 3.ประชาชนทั่วไปได้รับความรู้ในการขยายพันธุ์ปลาพื้นเมืองลุ่มน้ำมูลเพื่อการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์ และตระหนักถึงการอนุรักษ์ทรัพยากรปลาพื้นเมืองในลุ่มแม่น้ำมูลได้

ตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ

ตัวชี้วัด	หน่วย	ค่าเป้าหมาย
แหล่งเรียนรู้	แหล่งเรียนรู้	1
ร้อยละความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโครงการต่อประโยชน์ในการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม	ร้อยละ	80
จำนวนหมวดความรู้ที่ปรากฏในฐานข้อมูลของมหาวิทยาลัย	หมวดความรู้	1
จำนวนกิจกรรมที่ดำเนินการร่วมกับหน่วยงานภายนอก	กิจกรรม	2

งบประมาณ (แยกตามหมวดค่าใช้จ่าย)

1. หมวดค่าตอบแทน รวม 19,600 บาท

1.1 ค่าตอบแทนวิทยากร 7200 บาท

-บรรยาย (600 บาท/ชั่วโมง * 3 ชั่วโมง * 2 วัน)	3,600 บาท
-ปฏิบัติการ (300 บาท/ชั่วโมง * 3 ชั่วโมง * 2 คน * 2 วัน)	3,600 บาท

1.2 ค่าอาหารทำการนอกเวลา 12,400 บาท

- วันจันทร์- ศุกร์ (50 บาท/ชั่วโมง * 4 ชั่วโมง/วัน * 20 วัน)	4,000 บาท
- วันเสาร์ – อาทิตย์ (70 บาท/ชั่วโมง * 6 ชั่วโมง/วัน * 25 วัน)	8,400 บาท

2. ค่าใช้สอย รวม 80,200 บาท

- ค่าอาหารว่าง (25 บาท/คน/มื้อ * 35 คน * 4 มื้อ * 6 ครั้ง)	21,000 บาท
- ค่าอาหารกลางวัน(80 บาท/คน/มื้อ * 35 คน * 2 มื้อ * 4 ครั้ง)	22,400 บาท
- ค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ (ค่าเบี้ยเลี้ยง 240 บาท/วัน * 20 วัน)	4,800 บาท
- ค่าน้ำมันเชื้อเพลิงเดินทางไปราชการ	5,000 บาท
- ค่าจ้างเหมาให้อาหารและดูแลปลา (2,000 บาท/เดือน * 6 เดือน)	12,000 บาท
- ค่าจ้างเหมาจัดทำคู่มือการเพาะพันธุ์และอนุรักษ์ปลาพื้นเมือง	10,000 บาท
- .ค่าจ้างเหมาจัดทำรายงานฉบับสมบูรณ์	5,000 บาท

3. ค่าวัสดุ รวม 100,200 บาท

- ค่าวัสดุสำนักงาน	
1.แฟ้มพลาสติก (20 บาท/ชิ้น * 50 ชิ้น * 3 ครั้ง)	3,000 บาท
2.ใบประกาศ (200 บาท/แพ็ค 3 แพ็ค)	600 บาท
3.ปากกา (200 บาท/แพ็ค * 3 แพ็ค)	600 บาท
- ค่าวัสดุโฆษณาประชาสัมพันธ์	
1.ไว้นิล (720 บาท/แผ่น * 3 แผ่น)	2,160 บาท
2.การจัดทำคู่มือ (5 บาท/แผ่น * 1000 แผ่น)	5,000 บาท
- ค่าวัสดุการเกษตร	

1.ค่าถังพลาสติก (3,000 บาท/ใบ * 5 ใบ)	15,000 บาท
2.ค่าท่อพีวีซี (100 บาท/ท่อ * 10 ท่อ)	1,000 บาท
3.ค่าท่อลม (200 บาท/ม้วน * 5 ม้วน)	1,000 บาท
5.วัสดุระบบลม (ท่อสามทาง หัวทราย)	5,000 บาท
6.เครื่องปั้มน้ำขนาดเล็ก (5,000 บาท/เครื่อง * 2 เครื่อง)	10,000 บาท
7.ค่าวัสดุวิเคราะห์น้ำ	
7.1 ชุดคิทธิวิเคราะห์แอมโมเนีย (600 บาท/ชุด * 7 ชุด)	4,200 บาท
7.2 ชุดคิทธิวิเคราะห์ความเป็นกรดเป็นด่าง (250 บาท/ชุด * 7 ชุด)	1,750 บาท
7.3 ชุดคิทธิวิเคราะห์ก๊าซออกซิเจนในน้ำ (520 บาท/ชุด * 7 ชุด)	3,640 บาท
7.4 ชุดคิทธิวิเคราะห์ไนโตรเจนในน้ำ (300 บาท/ชุด * 7 ชุด)	2,100 บาท
7.5 ชุดคิทธิวิเคราะห์ไนเตรทในน้ำ (440 บาท/ชุด * 7 ชุด)	3,080 บาท
8.ค่าวัสดุอาหารปลา	
8.1 อาหารเม็ดเล็ก (125 บาท/ถุง * 20 ถุง)	2,500 บาท
8.2 วิตามิน (250 บาท/กล่อง * 4 กล่อง)	1,000 บาท
8.3 อาหารเม็ดขนาดเล็ก (500 บาท/ถุง * 20 ถุง)	10,000 บาท
9.ค่าวัสดุจัดทำระบบโซล่าเซลล์	11,000 บาท
- ค่าวัสดุงานบ้านงานครัว	
1.ภาชนะใส่ปลา (500 บาท/ใบ * 10 ใบ)	5,000 บาท
2.กระดาดยทึบ (300 บาท/แพ็ค * 2 แพ็ค)	600 บาท
- ค่าวัสดุคอมพิวเตอร์ (หมึกพิมพ์ 2500 บาท/ตลับ * 2 ตลับ)	5,000 บาท
- ค่าถ่ายเอกสาร (0.50 บาท/แผ่น * 3,440 แผ่น)	1,720 บาท
- ค่าจัดทำเล่มเอกสารอบรม (35 บาท/เล่ม * 50 เล่ม * 3 ครั้ง)	5,250 บาท
รวมงบประมาณ	200,000 บาท
	(สองแสนบาทถ้วน)

**แบบเสนอโครงการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม
มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ประจำปีงบประมาณ 2565**

ชื่อโครงการ ศูนย์การเรียนรู้ทรัพยากรและประสานงาน อพ.สธ. มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

ความสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงาน (ดูแนวทางการดำเนินงานโครงการประกอบ)

กรอบการดำเนินงานที่ 2 การใช้ประโยชน์ทรัพยากร (F2)

กิจกรรมที่ 4 อนุรักษ์และใช้ประโยชน์ทรัพยากร (A4)

ผู้รับผิดชอบ

ชื่อ - สกุล	คุณวุฒิและประสบการณ์	ตำแหน่ง / ความรับผิดชอบในโครงการ
รศ.ดร.ชวลิต ถิ่นวงศ์พิทักษ์	คุณวุฒิ : ปริญญาเอก สาขาวิศวกรรมเครื่องกล รองอธิการบดีฝ่ายวิจัย นวัตกรรมและบริการวิชาการ ผู้อำนวยการอุทยานวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี	หัวหน้าโครงการ
คณาจารย์คณะวิทยาศาสตร์	ผู้เชี่ยวชาญด้านชีววิทยา	ผู้ร่วมโครงการ
คณาจารย์คณะศิลปประยุกต์และสถาปัตยกรรมศาสตร์	ผู้เชี่ยวชาญด้านศิลปะ สถาปัตยกรรมท้องถิ่น	ผู้ร่วมโครงการ
คณาจารย์คณะเภสัชศาสตร์	ผู้เชี่ยวชาญด้านพืชสมุนไพร	ผู้ร่วมโครงการ
นางสาวณัชชา อักษรศรี	คุณวุฒิ : รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ประสบการณ์ : ผู้ประสานงานโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชฯ บริหารโครงการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม บริการวิชาการ	ผู้ร่วมโครงการ

ชื่อ - สกุล	คุณวุฒิและประสบการณ์	ตำแหน่ง / ความรับผิดชอบในโครงการ
	ความเชี่ยวชาญ : บริหารโครงการทำนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรม บริการวิชาการ	

หลักการและเหตุผล

มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี การได้รับพระราชานุญาตให้จัดตั้งเป็นศูนย์ประสานงานโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชฯ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี โดยมีบทบาทหน้าที่ในการประสานงานและติดตามผลการดำเนินงานสนองพระราชดำริ อพ.สธ. ในภูมิภาค/จังหวัดนั้น ๆ บทบาทหลัก เพื่อช่วยแบ่งเบา อพ.สธ. โดยประสานงานกับหน่วยงานภายในพื้นที่ตามนโยบาย/เรื่องที่ อพ.สธ. ส่วนกลางมอบหมาย ซึ่งงานหลักจะเป็นงานด้านการประสานงาน การจัดประชุมติดตามความก้าวหน้า การจัดการฝึกอบรมตามหลักสูตรที่ อพ.สธ. กำหนด สร้างความรู้ความเข้าใจในเรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ จัดฝึกอบรมงานสวนพฤกษศาสตร์ โรงเรียนและงานฐานทรัพยากรท้องถิ่น ประสานงานกับหน่วยงานที่ร่วมสนองพระราชดำริ อพ.สธ. ในพื้นที่ เพื่อให้เกิดการดำเนินงานตามเป้าหมาย และเป็น Hub สำหรับการ จัดทำแผนปฏิบัติงานประสานงานในการปฏิบัติกับเจ้าหน้าที่ อพ.สธ. อย่างใกล้ชิด เผยแพร่ผลการดำเนินงาน และจัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินงาน ประสานงานและติดตามผลให้ทาง อพ.สธ. ส่วนกลางได้ทราบอย่างต่อเนื่อง

ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีการดำเนินงานโครงการศูนย์การเรียนรู้และอนุรักษ์ทรัพยากร อพ.สธ. มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี เพื่อให้เป็นแหล่งเรียนรู้ในเรื่องการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ทรัพยากร กายภาพ ชีวภาพ วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น และสนองพระราชดำริโครงการ อพ.สธ. นำไปสู่การอนุรักษ์และใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสนองพระราชดำริโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชฯ
2. เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ในเรื่องการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ทรัพยากร
3. เพื่อเป็นศูนย์ประสานงานระหว่างมหาวิทยาลัยกับโครงการ อพ.สธ.

คุณสมบัติของผู้ร่วมโครงการ

1. อปท.ที่เป็นสมาชิกงานฐานทรัพยากรท้องถิ่น ในเขตอีสานตอนล่าง
2. โรงเรียนสมาชิกงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน ในเขตภาคอีสานตอนล่าง
3. นักเรียน นักศึกษา และประชาชนทั่วไป

กิจกรรม	2564			2565									รวมเงิน (บาท)
	ไตรมาสที่ 1			ไตรมาสที่ 2			ไตรมาสที่ 3			ไตรมาสที่ 4			
	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	
5. สรุปผลการดำเนินงาน												↔	
<u>แผนเงิน</u>	25,800			300,000			646,800			10,000			982,400

ระยะเวลาดำเนินงาน

เดือนตุลาคม 2564 – เดือนกันยายน 2565

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. มหาวิทยาลัยมีแหล่งเรียนรู้ในเรื่องการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ทรัพยากร
2. มีศูนย์ประสานงานระหว่างมหาวิทยาลัยกับโครงการ อพ.สธ.

ตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ

ตัวชี้วัด	หน่วยวัด	ค่าเป้าหมาย
จำนวนแหล่งเรียนรู้ที่ได้รับการพัฒนาภายในมหาวิทยาลัย	จำนวนแหล่งเรียนรู้	1

การติดตามและรายงานผล

- ผู้รับผิดชอบโครงการรายงานความก้าวหน้ารายไตรมาสและรายงานผลการดำเนินงาน (ฉบับสมบูรณ์) ภายใน 30 วัน นับจากวันที่ดำเนินการแล้วเสร็จ) ผ่านระบบบริหารจัดการโครงการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม
- สรุปภาพรวมที่ได้จากการดำเนินงานเชื่อมโยงสู่การเรียนการสอนและหรือการวิจัย
- มีการเผยแพร่ผลการดำเนินงานผ่านเว็บไซต์ของหน่วยงาน หรือนิตยสาร หรือเอกสารเผยแพร่
- ส่งรายงานทางการเงินให้กับคณะและมหาวิทยาลัยภายใน 45 วัน นับจากวันที่ดำเนินการแล้วเสร็จ

งบประมาณ (แยกตามหมวดค่าใช้จ่าย)

ค่าตอบแทน (รวม 13,800 บาท)

- ค่าอาหารทำกรนอกเวลาราชการวันจันทร์-ศุกร์ (200 บาท x 20 วัน*2 คน)

8,000

- ค่าอาหารทำการนอกเวลาราชการวันเสาร์-อาทิตย์ (490 บาท x 20 วัน*2 คน)	19,600
ค่าใช้จ่าย (รวม 935,000 บาท)	
- ค่าอาหารว่าง 20 คน * 35 บาท * 2 มื้อ * 5 ครั้ง	7,000
- ค่าอาหารกลางวัน 20 คน * 100 บาท * 1 มื้อ * 5 ครั้ง	10,000
- ค่าจ้างเหมาปฏิบัติงานสำนักงาน 1 คน *16,500 บาท * 12 เดือน	198,000
- ค่าจ้างเหมาออกแบบและจัดทำนิตยสาร	600,000
- ค่าจ้างเหมาถ่ายเอกสาร	10,000
- ค่าจ้างเหมาปฏิบัติงานเพิ่ม	10,000
- ค่าจ้างเหมาจัดทำวีดิทัศน์	100,000
- ค่าเดินทางไปราชการ	
ค่าวัสดุ (รวม 30,000 บาท)	
- วัสดุสำนักงาน	10,000
- วัสดุคอมพิวเตอร์	20,000
ค่าครุภัณฑ์ (รวม 50,000 บาท)	
- โต๊ะ	15,000
- เก้าอี้สำนักงาน	10,000
- จอโปรเจคเตอร์	25,000
	รวม 982,400

รวมงบประมาณ 982,400 บาท (เก้าแสนแปดหมื่นสองพันสี่ร้อยบาทถ้วน)

แบบเสนอโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชฯ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
ประจำปีงบประมาณ 2565

ชื่อโครงการ ศูนย์การเรียนรู้ อนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นและทรัพยากรอีสานและลุ่มน้ำโขง เพื่อ
การใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน

ความสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงาน

กรอบการดำเนินงานที่ 3 การสร้างจิตสำนึก (F3)

กิจกรรมที่ 7 สร้างจิตสำนึกการอนุรักษ์ทรัพยากร (A7)

ผู้รับผิดชอบ

ชื่อ - สกุล	คุณวุฒิและประสบการณ์	ตำแหน่ง / ความรับผิดชอบในโครงการ
รศ.ดร.ชวลิต ถิ่นวงศ์พิทักษ์	คุณวุฒิ : ปริญญาเอก สาขาวิศวกรรมเครื่องกล รองอธิการบดีฝ่ายวิจัย นวัตกรรมและบริการวิชาการ ผู้อำนวยการอุทยานวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัย อุบลราชธานี	หัวหน้าโครงการ
คณาจารย์คณะศิลป ประยุกต์และสถาปัตยกรรม ศาสตร์	ผู้เชี่ยวชาญด้านศิลปะ สถาปัตยกรรมท้องถิ่น	ผู้ร่วมโครงการ
คณาจารย์คณะเภสัชศาสตร์	ผู้เชี่ยวชาญด้านพืชสมุนไพร	ผู้ร่วมโครงการ
นางสาวณัชชา อักษรศรี	คุณวุฒิ : รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ประสบการณ์ : ผู้ประสานงานโครงการอนุรักษ์ พันธุกรรมพืชฯ บริหารโครงการทำนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรม บริการวิชาการ ความเชี่ยวชาญ : บริหารโครงการทำนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรม บริการวิชาการ	ผู้ร่วมโครงการ

หลักการและเหตุผล

ตามที่มหาวิทยาลัยอุบลราชธานีได้ร่วมสนองพระราชดำรินโยบายโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.) มาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2555 และได้สมัครเข้าร่วมเป็นหน่วยงานร่วมสนองพระราชดำริ โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชฯ มหาวิทยาลัยจึงเป็นสถาบันหนึ่งที่เข้าร่วมเป็นศูนย์ประสานงานโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ โดยตลอดเวลาที่ผ่านมามหาวิทยาลัยได้ดำเนินโครงการที่หลากหลายตามกรอบแนวคิดและแผนแม่บทของ อพ.สธ. เช่น การสำรวจและรวบรวมข้อมูลงานด้านศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาของท้องถิ่นอีสาน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องสถาปัตยกรรมท้องถิ่น งานพุทธศิลป์อีสาน งานประเพณีและวัฒนธรรมของท้องถิ่น และทั้งยังเป็นการสนับสนุนการเรียนการสอน การวิจัย และการบริการวิชาการบนพื้นฐานของทรัพยากรวัฒนธรรมและภูมิปัญญาของท้องถิ่น รวมไปถึงนำไปสู่การเป็นแหล่งเรียนรู้ของเยาวชนและประชาชนทั่วไป ด้วยตระหนักถึงการอนุรักษ์ทรัพยากรวัฒนธรรมและภูมิปัญญาในท้องถิ่น เพิ่มศักยภาพแหล่งเรียนรู้ ดังนั้นในปีงบประมาณ 2565 – 2569 (ตามแผนแม่บท ระยะ 5 ปีที่เจ็ด) จึงได้เสนอ “โครงการศูนย์การเรียนรู้ อนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นและทรัพยากรอีสานและลุ่มน้ำโขง เพื่อการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน” โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อร่วมสนองพระราชดำริฯ สนับสนุนการสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรวัฒนธรรมและภูมิปัญญาของท้องถิ่น ตลอดจนการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน และเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เรียนรู้ทรัพยากรในท้องถิ่นของตนเอง โดยจะเป็นการจัดแสดงศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาของท้องถิ่น ในรูปแบบของพิพิธภัณฑ์ถาวรและจัดกิจกรรมศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น ในพื้นที่อุทยานศิลปวัฒนธรรมอีสานและลุ่มน้ำโขง มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ซึ่งได้ดำเนินการมาตั้งแต่ปีงบประมาณ 2555 ที่ผ่านมามีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมสนับสนุนให้นักศึกษา และประชาชนในพื้นที่ใกล้เคียงได้มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาของท้องถิ่น โดยการจัดกิจกรรมอนุรักษ์ประเพณีการทำนาแบบโบราณ (ลงแขกดำนา เกี่ยวข้าว) กิจกรรมการรดน้ำดำหัวในงานประเพณีสงกรานต์ กิจกรรมการแสดงวัฒนธรรมท้องถิ่น การปรับปรุงเรือนกำนัน ให้เป็นสถานที่ที่มีความเหมาะสมในการจัดกิจกรรมต่างๆ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสนองพระราชดำริโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ
2. เพื่อสร้างจิตสำนึกในการรู้จักทรัพยากรวัฒนธรรมและภูมิปัญญาในท้องถิ่นของตนเอง
3. เพื่อปรับปรุงอุทยานศิลปวัฒนธรรมอีสานและลุ่มน้ำโขง มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน

กลุ่มเป้าหมาย

คุณสมบัติของผู้ร่วมโครงการ

นักเรียน นักศึกษาและประชาชนทั่วไป

กิจกรรม	2564			2565									รวมเงิน (บาท)	
	ไตรมาสที่ 1			ไตรมาสที่ 2			ไตรมาสที่ 3			ไตรมาสที่ 4				
	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.		
4. ออกแบบ อาคารจัด แสดงงาน ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญา ท้องถิ่น							←	→					400,000	
5. ปรับปรุง อาคารเขื่อน กั้นน้ำเพื่อการ ใช้ประโยชน์							←	→					8,800,000	
6. ประสานผู้มี ส่วนเกี่ยวข้อง ในการจัด กิจกรรมการ แสดง ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญา ท้องถิ่น								←	→				10,000	
6. จัดกิจกรรม										←	→		500,000	
7. สรุปและ รายงานผลการ ดำเนินงาน												←	→	22,000
แผนเงิน (บอกจำนวน เงินที่มีแผนจะ ใช้ในแต่ละไตร มาส)	30,000			4,000,000			5,700,000			22,000			9,752,000	

หมายเหตุ: กำหนดการจัดกิจกรรม/วิธีการของโครงการ อาจมีการปรับเปลี่ยนระยะเวลาตามความเหมาะสม หากโครงการได้รับจัดสรรงบประมาณจากมหาวิทยาลัยอุบลราชธานีล่าช้า

ระยะเวลาดำเนินงาน

1 ตุลาคม 2564 ถึงวันที่ 30 กันยายน 2565

ผลที่คาดว่าจะได้รับในการดำเนินโครงการ :

1. ได้สนองพระราชดำริโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ
2. ประชาชนได้รับการเสริมสร้างจิตสำนึกในการรู้จักรักษาทรัพยากรวัฒนธรรมและภูมิปัญญาในท้องถิ่นของตนเอง
3. เกิดแหล่งเรียนรู้ทรัพยากรวัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่น

ตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ

- ผู้ร่วมโครงการได้รับความรู้ในการอนุรักษ์ทรัพยากรวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นเพิ่มขึ้น 1 ระดับ
- มีแหล่งเรียนรู้ทรัพยากรศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น

งบประมาณ (แยกตามหมวดค่าใช้จ่าย)

รายการ		จำนวนเงิน (บาท)
1.1 หมวดค่าตอบแทน	รวม	70,000
- ค่าปฏิบัติงานนอกเวลาราชการ		20,000
- ค่าตอบแทนวิทยากร		50,000
1.2 หมวดค่าใช้จ่าย	รวม	2,152,000
- ค่าจ้างเหมาปฏิบัติงาน 15,000 บาท/เดือน x 12 เดือน		180,000
- ค่าอาหารว่าง 50 คน * 35 บาท * 4 ครั้ง		7,000
- ค่าอาหารกลางวัน 50 คน * 100 บาท * 2 ครั้ง		10,000
- ค่าชดเชยน้ำมันเชื้อเพลิง		10,000
- ค่าจ้างเหมาปฏิบัติงานเพิ่ม		10,000
- ค่าจ้างเหมาถ่ายเอกสาร		5,000
- ค่าจ้างเหมาจัดทำป้ายและเอกสารประชาสัมพันธ์		30,000
- ค่าจ้างเหมาจัดทำนิทรรศการ		800,000
- ค่าจ้างเหมาจัดทำชิ้นผลงาน		200,000
- ค่าจ้างเหมาออกแบบอาคารแสดงผลงานและเวทีจัดกิจกรรม		500,000
- ค่าจ้างเหมาการแสดง		200,000
- ค่าจ้างเหมากำจัดปลวก		200,000
1.3 หมวดค่าวัสดุ	รวม	30,000
- วัสดุสำนักงาน		10,000

- วัสดุไฟฟ้า	10,000
- วัสดุเกษตร	10,000
1.4 งบลงทุน	7,500,000
- ก่อสร้างเวทีกิจกรรม	500,000
- ก่อสร้างอาคารจัดแสดง	7,000,000
รวมงบประมาณ	9,752,000

รวมงบประมาณที่เสนอขอ 9,752,000 บาท (เก้าล้านเจ็ดแสนห้าหมื่นสองพันบาทถ้วน)

แบบเสนอโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชฯ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
ประจำปีงบประมาณ 2565

ชื่อโครงการโครงการอนุรักษ์ปลาเสือตอลายเล็กในแม่น้ำมูลโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน

ความสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงาน (ดูแนวทางการดำเนินงานโครงการประกอบ)

กรอบการดำเนินงานที่ 2 การใช้ประโยชน์ทรัพยากร (F2)

กิจกรรมที่ 4 อนุรักษ์และใช้ประโยชน์ทรัพยากร (A4)

ผู้รับผิดชอบ

ชื่อ - สกุล	คุณวุฒิ	ประสบการณ์	ความรับผิดชอบ ในโครงการ
นางสาว กาญจนา พุททะ	คุณวุฒิ ปริญญาเอก ผู้ช่วยศาสตราจารย์	ประสบการณ์ สอนวิชาโภชนศาสตร์สัตว์น้ำ โรคสัตว์น้ำ การจัดการฟาร์มสัตว์น้ำ พันธุ์ไม้ น้ำ ปัญหาพิเศษ และทำวิจัยด้านปลา พื้นเมืองในลุ่มน้ำมูลและลุ่มน้ำโขงเป็นเวลา มากกว่า 26 ปี มีประสบการณ์ทำงานด้านการอนุรักษ์ปลา เสือตอลายเล็กในแม่น้ำมูลร่วมกับโรงเรียน และชุมชนเป็นเวลา 5 ปี ความเชี่ยวชาญ เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	หัวหน้าโครงการ
นางสาวรณาทิพย์ แหลมคม	คุณวุฒิ ปริญญาเอก รองศาสตราจารย์	ประสบการณ์ ทำวิจัยด้านปลาพื้นเมืองใน ลุ่มน้ำมูลและลุ่มน้ำโขงเป็นเวลามากกว่า 23 ปี มีประสบการณ์ทำงานด้านการอนุรักษ์ปลา เสือตอลายเล็กในแม่น้ำมูลร่วมกับโรงเรียน และชุมชนเป็นเวลา 5 ปี ความเชี่ยวชาญ เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	ผู้ร่วมโครงการ

ชื่อ - สกุล	คุณวุฒิ	ประสบการณ์	ความรับผิดชอบ ในโครงการ
นาย ชำนาญ แก้วมณี	คุณวุฒิ ปริญญาตรี นักวิชาการชำนาญ การพิเศษ	ประสบการณ์ สอนปฏิบัติการในวิชาโภชน ศาสตร์สัตว์น้ำ เทคโนโลยีการเพาะเลี้ยงสัตว์ น้ำ และร่วมทำวิจัยและสำรวจข้อมูล เกี่ยวกับปลาพื้นเมืองในลุ่มน้ำมูลและลุ่มน้ำ โขงเป็นเวลา มากกว่า 28 ปี มีประสบการณ์ทำงานด้านการอนุรักษ์ปลา เสียดลายเล็กในแม่น้ำมูลร่วมกับโรงเรียน และชุมชนเป็นเวลา 5 ปี ความเชี่ยวชาญ เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	ผู้ร่วมโครงการ

หลักการและเหตุผล

โครงการอนุรักษ์ปลาเสียดลายเล็กในแม่น้ำมูลภายใต้การดำเนินงานของคณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ได้ดำเนินงานสนองพระราชดำริ ภายใต้แผนดำเนินงานโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.) ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2559

ปลาเสียดลายเล็ก (*Datnioides undecimradiatus*) เป็นปลาสวยงามที่มีคุณค่าทางเศรษฐกิจ มีรูปร่างและพฤติกรรมที่คล้ายกับปลาเสียดลายใหญ่ (*D. pulchers*) โดยปลาเสียดลายเล็กมีรูปร่างและลายเส้นที่พาดผ่านลำตัวที่เล็กกว่า และมีส่วนหัวที่ลาดมากกว่า ปลาชนิดนี้อาศัยบริเวณตอไม้และกองหินใต้น้ำ พบได้ในแม่น้ำโขงและลำน้ำสาขา บริเวณจังหวัดหนองคาย นครพนม มุกดาหาร อุบลราชธานี และยโสธร โดยพบมากในแม่น้ำมูล จากการที่ได้ดำเนินโครงการวิจัยเรื่องชีววิทยาการกินอาหารของปลาเสียดลายเล็ก จึงได้สัมผัสกับชาวประมงและนักวิชาการประมง ทราบว่า สถานการณ์จำนวนประชากรของปลาเสียดลายเล็กในประเทศไทย อยู่ในขั้นวิกฤติ เนื่องจากปัจจุบันแทบจะไม่พบปลาเสียดลายเล็กในแม่น้ำสาขาของแม่น้ำโขงสายอื่นๆเลย ยกเว้นแม่น้ำมูลในเขตจังหวัดอุบลราชธานี ส่วนใหญ่ปลาเสียดลายเล็กที่นำมาเป็นปลาสวยงาม จะถูกรวบรวมจากแหล่งน้ำธรรมชาติ โดยเฉพาะแม่น้ำมูล ในเขตอำเภอพิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี โดยพ่อค้าคนกลางจะรับซื้อจากชาวประมงและส่งไปยังตลาดปลาสวยงามที่จตุจักรและมีการส่งออกไปขายต่างประเทศ ราคาที่ชาวประมงขายให้กับพ่อค้าคนกลางมีรายละเอียดดังนี้ ขนาด 20-30 กรัม ราคาตัวละ 50 บาท ขนาด 70 -80 กรัม ราคาตัวละ 80 บาท ขนาด 100-150 กรัม ราคาตัวละ 150 บาท ขนาด 200 กรัม ราคาตัวละ 300 บาท 200-400 กรัม มีราคาจำหน่ายตัวละ 400-600 บาท

ปลาเสือตอลายเล็ก(*Datnioides undecimradiatus*)เป็นปลาน้ำจืดที่พบได้ในลุ่มแม่น้ำโขงและลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา ปัจจุบันจำนวนประชากรในธรรมชาติลดลงอย่างมาก และอยู่ในรายชื่อชนิดปลาที่ใกล้จะสูญพันธุ์ของ (Vulnerable: VU) ของหน่วยงาน International Union for Conservation of Nature (IUCN) (Robert and Kottelat,1994) เป็นปลาที่มีพฤติกรรมกินอาหารแบบกินสัตว์เป็นอาหาร (Carnivore) (กาญจนาและคณะ 2558) จากการที่ราคาขายปลาเสือตอลายเล็กมีราคาดี ชาวประมงจึงจับปลาทั้งขนาดเล็กขนาดใหญ่ ขณะที่ภาคราชการยังไม่มีมาตรการที่จะจัดตั้งเขตอนุรักษ์ ดังนั้นจำนวนของประชากรปลาจึงลดลงอย่างต่อเนื่อง การอนุรักษ์แหล่งวางไข่และแหล่งอนุบาลตัวอ่อน เป็นวิธีหนึ่งที่มีประสิทธิภาพในการเพิ่มประชากรปลาในธรรมชาติ แต่ชาวประมงและชุมชนต้องมีส่วนร่วมในขบวนการดังกล่าว จากการสัมภาษณ์ชาวประมงในเบื้องต้น หลายคนเห็นด้วยกับการที่จะจัดตั้งเขตอนุรักษ์แหล่งวางไข่เนื่องจากพวกเขาก็มีความกังวลว่าสักวันหนึ่งปลาเสือตอลายจะหมดไปจากแม่น้ำมูลเช่นเดียวกับปลาเสือตอลายใหญ่ในอดีตที่ไม่พบในแม่น้ำของไทยอีกเลย ดังนั้นการจัดตั้งเขตอนุรักษ์แหล่งวางไข่โดยชุมชนเป็นผู้จัดตั้ง มีคณะกรรมการดูแล และการให้โรงเรียนในพื้นที่มีส่วนร่วมในการจัดตั้งศูนย์เรียนรู้การอนุรักษ์พันธุ์ปลา จึงน่าจะเป็นกิจกรรมที่ควรส่งเสริม เพื่อให้การอนุรักษ์ปลาเสือตอลายเล็กประสบความสำเร็จ

โครงการนี้เริ่มดำเนินงานในปีงบประมาณ 2559 และได้ดำเนินการสร้างศูนย์เรียนรู้ในฟาร์มประมง คณะเกษตรศาสตร์ ซึ่งมีนักวิชาการประมง เจ้าหน้าที่ฟาร์มประมง และ นักศึกษาสาขาประมง ช่วยกันดูแลให้ข้อมูลผู้ที่มาเยี่ยมชมฟาร์มประมง และได้ดำเนินการสร้างศูนย์เรียนรู้ที่โรงเรียนชุมชนบ้านวังสะแบง อำเภอโขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี มีการอบรมนักเรียนในพื้นที่ที่พบปลาเสือตอลายเล็ก เพื่อให้ความตระหนักถึงการอนุรักษ์ทรัพยากรที่มีคุณค่าในท้องถิ่น และมีการสร้างเขตอนุรักษ์ 1 แห่ง ที่มีการจัดการโดยชุมชนและโรงเรียน ร่วมกับ อบต. วังสะแบง อำเภอโขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี ตามแผนการดำเนินงาน จะจัดตั้งศูนย์เรียนรู้ในโรงเรียน และ การจัดตั้งเขตอนุรักษ์ ปีงบประมาณละ 1 แห่ง ในพื้นที่ที่มีการพบปลาเสือตอลายเล็ก และมีการจัดอบรมนักเรียนในพื้นที่ที่พบปลาเสือตอลายเล็ก ผลการดำเนินงานในปีงบประมาณ 2561 ร่วมกันกับผู้บริหารและคุณครูโรงเรียนบ้านวังสะแบงในการจัดกิจกรรมสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรในท้องถิ่น โดยมีการบูรณาการเรียนการสอนในวิชาภาษาไทย วิชาวิทยาศาสตร์ วิชาศิลปะ และจัดทำคู่มือกิจกรรมบูรณาการเรียนการสอนในโรงเรียนเพื่อสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรที่มีคุณค่าในท้องถิ่น เพื่อให้โรงเรียนบ้านชุมชนบ้านวังสะแบง เป็นโรงเรียนต้นแบบสำหรับการจัดกิจกรรมสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ปลาเสือตอลายเล็กในแม่น้ำมูล จัดตั้งแหล่งเรียนรู้การอนุรักษ์ปลาเสือตอลายเล็กในแม่น้ำมูล ที่โรงเรียนบ้านท่าเสียวคันลิม ต.ทรายมูล อ.พิบูลมังสาหาร จ.อุบลราชธานี และจัดตั้งเขตอนุรักษ์พันธุ์ปลาเสือตอลายเล็กในแม่น้ำมูล ที่ทำน้ำโรงเรียนบ้านท่าเสียวคันลิม ต.ทรายมูล อ.พิบูลมังสาหาร จ.อุบลราชธานี ซึ่งมีตัวแทนโรงเรียน และตัวแทนชุมชนบริหารจัดการร่วมกัน ในแผนการดำเนินงานปีงบประมาณ 2562 จัดตั้งแหล่งเรียนรู้การอนุรักษ์ปลาเสือตอลายเล็กในแม่น้ำมูล ที่โรงเรียนทรายมูล(จันทร์รัตนานุเคราะห์ ต.ทรายมูล อ.พิบูลมังสาหาร จ.อุบลราชธานี และจัดตั้งเขตอนุรักษ์พันธุ์ปลาเสือตอลายเล็กในแม่น้ำมูล ที่ทำน้ำบ้านชาติ ต.ทรายมูล อ.พิบูลมังสาหาร จ.อุบลราชธานี ในแผนการดำเนินงานปีงบประมาณ 2563 ได้จัดตั้งแหล่งเรียนรู้การอนุรักษ์ปลาเสือตอลายเล็กในแม่น้ำมูล ที่โรงเรียนบ้านชาติ ต.ทรายมูล อ.พิบูลมังสาหาร จ.อุบลราชธานี

และจัดตั้งเขตอนุรักษ์พันธุ์ปลาเสือตอลายเล็กในแม่น้ำมูล ที่ทำน้าบ้านชาด ต.ทรายมูล อ.พิบูลมังสาหาร จ.อุบลราชธานี ในแผนการดำเนินงานปีงบประมาณ 2564 จะได้จัดตั้งแหล่งเรียนรู้การอนุรักษ์ปลาเสือตอลายเล็กในแม่น้ำมูล ที่โรงเรียนบ้านสะพือใต้ ต.โพธิ์ศรี อำเภอพิบูลมังสาหาร และจัดตั้งเขตอนุรักษ์พันธุ์ปลาเสือตอลายเล็กในแม่น้ำมูล ที่ทำน้าบ้านสะพือใต้ อำเภอพิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี ในแผนการดำเนินงานปีงบประมาณ 2565 จะได้จัดตั้งแหล่งเรียนรู้การอนุรักษ์ปลาเสือตอลายเล็กในแม่น้ำมูล ที่โรงเรียนบ้านวังแคน ต.โพธิ์ไทร อำเภอพิบูลมังสาหาร และจัดตั้งเขตอนุรักษ์พันธุ์ปลาเสือตอลายเล็กในแม่น้ำมูล ที่ทำน้าบ้านสะพือใต้ อำเภอพิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งโรงเรียนและหมู่บ้านที่กล่าวมาทั้งหมดตั้งอยู่ตามแนวแม่น้ำมูล ตั้งแต่เขื่อนปากมูลจนเขตอำเภอพิบูลมังสาหาร ซึ่งเป็นบริเวณที่มีการจับปลาเสือตอลายเล็กจำหน่าย

จากผลการดำเนินงานระยะแรก (2559-2564) ได้จัดตั้งศูนย์เรียนรู้การอนุรักษ์ปลาเสือตอลายเล็กในแม่น้ำมูลในวิทยาลัยอุบลราชธานี 1 แห่งตั้งอยู่ที่ฟาร์มประมง คณะเกษตรศาสตร์ ซึ่งเป็นสถานที่สำหรับใช้ในการเรียนการสอนภาคปฏิบัติของนักศึกษาสาขาประมง และในแต่ละปีได้มีนักเรียนจากโรงเรียนต่างๆได้เข้ามาเยี่ยมชมโดยมีนักศึกษาสาขาประมงที่ได้รับการอบรมเพื่อเป็นวิทยากรสำหรับการให้ข้อมูลแก่ผู้เยี่ยมชมในประเด็นที่สำคัญ เช่น ชีวิตวิทยาการสืบพันธุ์ ชีวิตวิทยาการกินอาหาร นิเวศวิทยา และได้จัดตั้งศูนย์เรียนรู้ในโรงเรียนที่ตั้งอยู่ตามแนวแม่น้ำมูลและเป็นบริเวณที่มีการพบปลาเสือตอลายเล็กจำนวน 5 ศูนย์ และได้จัดตั้งเขตอนุรักษ์ปลาเสือตอลายเล็กในแม่น้ำมูลซึ่งเป็นการทำงานร่วมกันระหว่างโรงเรียนและชุมชน

แผนการดำเนินงานระยะที่ 2 (2565-2569) จะขยายเขตพื้นที่การดำเนินงาน (โรงเรียนและชุมชนซึ่งมี อบต. เป็นผู้ประสานงานหลัก) ตามแนวแม่น้ำมูลและแม่น้ำสาขาแล้ว และจะได้ทำงานร่วมกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต 3 ซึ่งดูแลโรงเรียนในเขตอำเภอพิบูลมังสาหาร เพื่อให้มีการเพิ่มการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างจิตสำนึกการอนุรักษ์ทรัพยากรในท้องถิ่นที่มีคุณค่าในการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนตามแนวแม่น้ำมูลและแม่น้ำสาขาที่มีการพบปลาเสือตอลายเล็กโดยจะมีการประชุมร่วมกันเพื่อออกแบบกิจกรรมที่มีการบูรณาการเข้ากับรายวิชาต่างๆอย่างเหมาะสม โดยจะให้จัดเป็นกิจกรรมที่ทุกโรงเรียนจะต้องจัดทำเพื่อความยั่งยืนของโครงการ สำหรับกิจกรรมการสร้างเขตอนุรักษ์ปลาเสือตอลายเล็กแต่ละชุมชนจะมีการวางแผนร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) เพื่อให้ อบต.บรรจุแผนการดำเนินงานอยู่ในแผนประจำปี เพื่อที่จะให้โครงการสามารถดำเนินการได้อย่างยั่งยืน

เอกสารอ้างอิง

กาญจนา พยุหะ และคณะ. 2558. “การศึกษาการทำงานของ digestive enzyme ของท่อทางเดินอาหาร และองค์ประกอบอาหารที่พบในท่อทางเดินอาหารของปลาเสือตอลายเล็ก”, ใน รายงานการวิจัยและการพัฒนาการวิจัยฉบับสมบูรณ์โครงการการศึกษาชีวิตวิทยาการสืบพันธุ์ การกินอาหาร และการประเมินอายุของปลาเสือตอลายเล็กในบริเวณลำน้ำสาขาของแม่น้ำโขง เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาวิธีการเพาะขยายพันธุ์. รายงานฉบับสมบูรณ์ สำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (สวก)

Roberts, T.R. and M. Kottelat, 1994. The Indo-Pacific tigerperches, with a new species from the Mekong basin (Pisces: Coiidae). Ichthyol. Explor. Freshwat. 5(3):257-266

กิจกรรม	2564			2565									รวมเงิน (บาท)
	ไตรมาสที่ 1			ไตรมาสที่ 2			ไตรมาสที่ 3			ไตรมาสที่ 4			
	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	
กิจกรรม/วิธีการ													
3.1 จัดตั้งศูนย์เรียนรู้การอนุรักษ์ปลาเสือตอลายเล็กในโรงเรียน โดยวางแผนที่จะให้มีการจัดตั้งศูนย์เรียนรู้ในโรงเรียนที่อยู่ในเขตพบปลาเสือตอปีงบประมาณละ 1 ศูนย์ โดยจะเลือกโรงเรียนที่มีศักยภาพที่จะดูแลศูนย์เรียนรู้ดังกล่าวได้เป็นอย่างดี จะมีการส่งมอบศูนย์เรียนรู้ให้โรงเรียน โดยตัวแทนมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี หลังจากนั้นโรงเรียนจะเป็นผู้รับผิดชอบและดูแลตู้เลี้ยงปลาและนักเรียนที่เข้าอบรมสามารถนำเสนอข้อมูลทางวิชาการในนิทรรศการของศูนย์ ให้กับผู้มาเยี่ยมชมโรงเรียนได้ขณะที่ศูนย์เรียนรู้ในมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ดูแลโดยนักวิชาการและคณาจารย์ประจำฟาร์มประมงและนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ซึ่งลงทะเบียนเรียนวิชาปัญหาพิเศษ ซึ่งเป็นวิชาชีพบังคับ							✓	✓	✓				45,000
3.2 จัดอบรมการอนุรักษ์ปลาเสือตอลายเล็กให้ชาวประมงและนักเรียนในพื้นที่													
3.3 จัดกิจกรรมบูรณาการเรียนการสอนที่มีกิจกรรมการสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ปลาเสือตอลายเล็กในโรงเรียนเป้าหมาย													
4. วิเคราะห์ข้อมูล ปรับปรุงเว็บไซต์ของกิจกรรมประจำปีงบประมาณ 65 และรายงานผลการศึกษา										✓	✓	✓	5,000

กิจกรรม	2564			2565									รวมเงิน (บาท)
	ไตรมาสที่ 1			ไตรมาสที่ 2			ไตรมาสที่ 3			ไตรมาสที่ 4			
	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	
กิจกรรม/วิธีการ													
แผนเงิน (บอกจำนวนเงินที่มีแผนจะ ใช้ในแต่ละไตรมาส)	20,000			30,000			45,000			5,000			100,000

ระยะเวลาดำเนินงาน

1 ต.ค.64- 30 ก.ย.65

ผลที่คาดว่าจะได้รับในการดำเนินโครงการ :

- 1.ชุมชนที่อยู่ใกล้แหล่งวางไข่และแหล่งอนุบาลลูกปลาวัยอ่อน สามารถจัดตั้งเขตอนุรักษ์และมีคณะกรรมการซึ่งเลือกตั้งโดยชุมชนเป็นผู้ดูแล
- 2.โรงเรียนในพื้นที่มีศูนย์การเรียนรู้การอนุรักษ์ปลาเสือตอลายเล็ก เพื่อเป็นการปลูกฝังเยาวชนให้มีความตระหนักในเรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรที่มีคุณค่าในท้องถิ่น
- 2.นักศึกษาสาขาประมงได้มีโอกาสทำงานร่วมกับชุมชนและโรงเรียนในกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งเป็นการทำงานอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติที่มีคุณค่าจากประสบการณ์จริง ทำให้มีทักษะและความพร้อมพร้อมที่จะทำงานด้านอนุรักษ์ธรรมชาติในอนาคต จึงเป็นกระบวนการสร้างนักอนุรักษ์ธรรมชาติอีกทางหนึ่ง

ตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ

ตัวชี้วัด	หน่วย	ค่าเป้าหมาย
จำนวนผลงานกิจกรรมที่มีการเผยแพร่ด้าน ศิลปวัฒนธรรม ไม่น้อยกว่า กิจกรรมต่อปี	ผลงาน	1
จำนวนกิจกรรมที่ดำเนินการร่วมกับหน่วยงาน ภายนอก	กิจกรรม	1

งบประมาณ (แยกตามหมวดค่าใช้จ่าย)

1. หมวดค่าตอบแทน รวม9,880..... บาท

1.3 ค่าอาหารทำการนอกเวลา

ค่าปฏิบัติงานนอกเวลาราชการวันราชการ 2 คน* 100 บาท * 20 วัน 4,000.- บาท
 ค่าปฏิบัติงานนอกเวลาราชการวันหยุดราชการ 2 คน* 420 บาท * 7วัน 5,880.- บาท

2. ค่าใช้สอย รวม	78,400.....บาท
ค่าเบี้ยเลี้ยงในเขตจังหวัดอุบลราชธานี 15 วัน * 2 คน * 240 บาท	7,200.- บาท
ค่าจ้างเหมารถรับจ้าง 15วัน * 1,800 บาท	27,000.- บาท
ค่าจ้างเหมาแรงงานสำรวจข้อมูล 3 แรงๆละ 3,000 (3*3000)	9,000.- บาท
ค่าอาหารและเครื่องดื่มในการจัดประชุมกลุ่มย่อยในพื้นที่เป้าหมาย ครั้งละ 10 คน จำนวน10 ครั้ง อัตราคนละ 35 บาท (10*10*35)	3,500.- บาท
ค่าอาหารและเครื่องดื่มในการจัดกิจกรรมอบรมนักเรียนและชาวประมง จำนวน 1 ครั้ง 150 คน อัตราคนละ 35 บาท (150*35)	5,250.- บาท
ค่าอาหารและเครื่องดื่มในการจัดกิจกรรมบูรณาการเรียนการสอนที่มี กิจกรรมการสร้างจิตสำนึกการอนุรักษ์ปลาเสือลายเล็กในรายวิชาต่างๆ ของโรงเรียนเป้าหมาย จำนวน 1 ครั้ง 150 คน อัตราคนละ 35 บาท (150*35)	5,250.- บาท
ค่าจ้างเหมาจัดทำตู้ปลาพร้อมระบบน้ำหมุนเวียน 1 ชุด สำหรับศูนย์เรียนรู้ในโรงเรียนเป้าหมาย	10,000.-บาท
ค่าจ้างเหมาจัดทำนิทรรศการประจำแหล่งเรียนรู้ประกอบด้วยตู้เก็บเอกสาร แผ่นพับข้อมูลปลาเสือลายเล็ก และโปสเตอร์ข้อมูลเกี่ยวกับ ชีววิทยาการสืบพันธุ์ ชีววิทยาการกินอาหาร ข้อมูลนิเวศวิทยาของปลาเสือตอ	5,000.-บาท
ค่าจ้างเหมาจัดทำป้ายถาวรประจำแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน	2,000.- บาท
ค่าจ้างเหมาจัดทำป้ายถาวรประจำเขตอนุรักษ์ในชุมชน	20,00.- บาท
ค่าปรับปรุงดูแลตู้ปลาและศูนย์เรียนรู้ที่ได้รับการติดตั้งในโรงเรียนก่อนหน้า	1,200.- บาท
ค่าถ่ายเอกสารและจัดทำรูปเล่มรายงาน	1,000.- บาท

3. ค่าวัสดุ รวม

11,720.....บาท	บาท
ค่าวัสดุสำนักงาน	1,000.- บาท
ค่าวัสดุคอมพิวเตอร์	3,000.- บาท
ค่าวัสดุเกษตรและวัสดุก่อสร้างสำหรับทำเขตอนุรักษ์ (เช่น พันธุ์ปลา อาหารปลา และอุปกรณ์สำหรับศูนย์เรียนรู้ ถึงสำหรับใช้เป็นทุนลอย เชือก ซีเมนต์สำหรับทำตุ้มถ่วง)	5,000.- บาท
ค่าทำป้ายไว้นิล และป้ายโฆษณา	2,720.-บาท

รวมงบประมาณ

100,000.....บาท
หมายเหตุ ขออภัยทุกประการ

แบบเสนอโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชฯ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
ประจำปีงบประมาณ 2565

ชื่อโครงการ สร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมภูมิปัญญา

ความสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงาน

กรอบการดำเนินงานที่ 3 การสร้างจิตสำนึก (F3)

กิจกรรมที่ 7 สร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากร (A7)

ผู้รับผิดชอบ

ชื่อ - สกุล	คุณวุฒิและประสบการณ์	ตำแหน่ง / ความรับผิดชอบในโครงการ
รศ.ดร.ชวลิต ถิ่นวงศ์พิทักษ์	คุณวุฒิ : ปริญญาเอก สาขาวิศวกรรมเครื่องกล รองอธิการบดีฝ่ายวิจัย นวัตกรรมและบริการวิชาการ ผู้อำนวยการอุทยานวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัย อุบลราชธานี	หัวหน้าโครงการ
คณาจารย์คณะวิทยาศาสตร์	ผู้เชี่ยวชาญด้านชีววิทยา	ผู้ร่วมโครงการ
คณาจารย์คณะศิลป ประยุกต์และสถาปัตยกรรม ศาสตร์	ผู้เชี่ยวชาญด้านศิลปะ สถาปัตยกรรมท้องถิ่น	ผู้ร่วมโครงการ
คณาจารย์คณะเภสัชศาสตร์	ผู้เชี่ยวชาญด้านพืชสมุนไพร	ผู้ร่วมโครงการ
นางสาวณัชชา อักษรศรี	คุณวุฒิ : รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ประสบการณ์ : ผู้ประสานงานโครงการอนุรักษ์ พันธุกรรมพืชฯ บริหารโครงการทำนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรม บริการวิชาการ ความเชี่ยวชาญ : บริหารโครงการทำนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรม บริการวิชาการ	ผู้ร่วมโครงการ

หลักการและเหตุผล

ตามที่มหาวิทยาลัยอุบลราชธานีได้ร่วมสนองพระราชดำริในโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.) มาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2555 และได้สมัครเข้าร่วมเป็นหน่วยงานร่วมสนองพระราชดำริ โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชฯ มหาวิทยาลัยจึงเป็นสถาบันหนึ่งที่เข้าร่วมเป็นศูนย์ประสานงานโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ โดยตลอดเวลาที่ผ่านมามหาวิทยาลัยได้ดำเนินโครงการที่หลากหลายตามกรอบแนวคิดและแผนแม่บทของ อพ.สธ. เช่น การจัดกิจกรรมสนับสนุนการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชที่จะช่วยสนับสนุนการเรียนการสอน การวิจัย และการบริการวิชาการบนพื้นฐานของทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ รวมไปถึงนำไปสู่การเป็นแหล่งเรียนรู้ของเยาวชนและประชาชนทั่วไป ด้วยตระหนักถึงการอนุรักษ์ทรัพยากรในท้องถิ่น เพิ่มศักยภาพแหล่งเรียนรู้ทรัพยากรในท้องถิ่นของตนเอง ตามกรอบการสร้างความจิตสำนึก (กิจกรรมที่ 7 การสร้างความจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากร) ของ อพ.สธ. ดังนั้นในปีงบประมาณ 2565 – 2569 (ตามแผนแม่บท ระยะ 5 ปีที่เจ็ด) จึงได้เสนอ “โครงการสร้างความจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมภูมิปัญญา” โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อร่วมสนองพระราชดำริฯ และเพิ่มศักยภาพในการอนุรักษ์ทรัพยากรในท้องถิ่น ในพื้นที่ โรงเรียน ที่เป็นสมาชิกงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน และอปท. ที่เป็นสมาชิกฐานทรัพยากรท้องถิ่น ในเขตภาคอีสานตอนล่าง ในรัศมี 50 กิโลเมตรของมหาวิทยาลัย

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสนองพระราชดำริโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ
2. เพื่อเสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้สู่ประชาชน
3. เพื่อสร้างความจิตสำนึกในการรู้จักทรัพยากรในท้องถิ่นของตนเอง

กลุ่มเป้าหมาย

คุณสมบัติของผู้ร่วมโครงการ

นักเรียนโรงเรียน ที่เป็นสมาชิกงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน และประชาชน ในพื้นที่ อปท. ที่เป็นสมาชิกฐานทรัพยากรท้องถิ่น ใน รัศมี 50 กิโลเมตรของมหาวิทยาลัย จำนวน 15 แห่ง

จำนวนผู้ร่วมโครงการ

650 คน

สถานที่จัดกิจกรรม / พื้นที่ / กลุ่มเป้าหมายที่ศึกษา

โรงเรียน ที่เป็นสมาชิกงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน ในพื้นที่ อปท. ที่เป็นสมาชิกฐานทรัพยากรท้องถิ่น ในรัศมี 50 กิโลเมตรของมหาวิทยาลัย

- ค่าจ้างเหมาถ่ายเอกสาร		10,000
- ค่าจ้างเหมาจัดทำป้ายและเอกสารประชาสัมพันธ์		20,000
- ค่าจ้างเหมาจัดทำนิทรรศการ		50,000
1.3 หมวดค่าวัสดุ	รวม	20,000
- วัสดุสำนักงาน		10,000
- วัสดุไฟฟ้า		5,000
- วัสดุเกษตร		5,000
	รวมงบประมาณ	500,000

รวมงบประมาณที่เสนอขอ 500,000 บาท (ห้าแสนบาทถ้วน)

แบบเสนอโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (อพ.สธ.)
มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ประจำปีงบประมาณ 2565

ชื่อโครงการ : พืชถิ่นสมุนไพรมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

ความสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงาน

กรอบการเรียนรู้ที่ 2 การใช้ประโยชน์

กิจกรรมที่ 4 การอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ทรัพยากร

ผู้รับผิดชอบ

ชื่อ - สกุล	คุณวุฒิและประสบการณ์	ตำแหน่ง / ความรับผิดชอบในโครงการ
ผศ. ดร. สุดารัตน์ หอมหวล	<p>คุณวุฒิ : ปริญญาเอก สาขาเภสัชเคมีและพิษเคมี, แพทย์แผนไทยสาขาเภสัชกรรมไทย แพทย์แผนไทยสาขาผดุงครรภ์ไทย รับรองโดยสภาการแพทย์แผนไทย กระทรวงสาธารณสุข</p> <p><u>ประสบการณ์ :</u></p> <ul style="list-style-type: none">- หัวหน้าโครงการจัดทำพืชถิ่นสมุนไพรมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี- หัวหน้าโครงการจัดทำฐานข้อมูลสมุนไพรรออนไลน์ <ol style="list-style-type: none">1.ฐานข้อมูลสมุนไพรรไทย คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี (www.phargarden.com)2.ฐานข้อมูลพรรณไม้แห่งอ้างอิง มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี (www.thaiherbarium.com)3.ฐานข้อมูลเครื่องยาไทย คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี (www.thaicrudedrug.com)4. ฐานข้อมูลตำรับยาสมุนไพรรในบัญชียาหลักแห่งชาติ (www.thai-remedy.com) <ul style="list-style-type: none">- หัวหน้าโครงการจัดทำมาตรฐานสมุนไพรรไทย	หัวหน้าโครงการ

ชื่อ - สกุล	คุณวุฒิและประสบการณ์	ตำแหน่ง / ความรับผิดชอบในโครงการ
	<p>คุณ หอมแดง และโตไม่รู้ลิม เพื่อบรรจุในตำรามาตรฐานสมุนไพรไทย กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข ปี2553</p> <p>- หัวหน้าโครงการจัดทำมาตรฐานตำรับยาธาตุบรรจบ กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก กระทรวงสาธารณสุข ปี2562</p> <p><u>ความเชี่ยวชาญ :</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1.การสำรวจ รวบรวมข้อมูลด้านพืชสมุนไพร ตำรายาไทย และองค์ความรู้พื้นบ้านด้านการรักษาโรค ด้วยสมุนไพร 2.การจัดทำองค์ความรู้ด้านสมุนไพร เผยแพร่ผ่านสื่อสิ่งพิมพ์ และเว็บไซต์ 3.การจัดทำมาตรฐานสมุนไพรไทย 	
ผู้ร่วมโครงการ	อาจารย์ผู้สอนในรายวิชา เกษษพฤษภศาสตร์ และเภสัชเวท	

หลักการและเหตุผล

ในเขตภาคอีสานตอนใต้เป็นพื้นที่ที่มีทรัพยากรธรรมชาติสมบูรณ์ เป็นจุดเชื่อมต่อของสามประเทศ ได้แก่ ไทย ลาว และ กัมพูชา สภาพภูมิประเทศที่มีความแตกต่าง ประกอบด้วย บริเวณพื้นที่ชายฝั่งแม่น้ำโขง ป่าดิบแล้ง ป่าเต็งรัง และป่าชุมชน เป็นปัจจัยให้พื้นที่บริเวณนี้สมบูรณ์ไปด้วยทรัพยากรธรรมชาติซึ่งมีความหลากหลายทางชีวภาพ จากความสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติที่มี ทำให้ชุมชนในเขตภาคอีสานตอนใต้และลุ่มน้ำโขง มีการพัฒนา สังคมภูมิปัญญาการดูแลสุขภาพจากการใช้ประโยชน์จากพืชพรรณชนิดต่างๆ ที่ขึ้นอยู่ในบริเวณพื้นที่โดยรอบ หลากหลายรูปแบบ เช่น รับประทานเป็นอาหาร การเพาะปลูกเพื่อการเกษตรกรรม การปลูกสร้างที่อยู่อาศัย เป็นส่วนสำคัญในการประกอบพิธีกรรมเพื่อดำรงไว้ซึ่งขนบธรรมเนียมประเพณี และ การใช้เป็นสมุนไพรท้องถิ่นเพื่อบำบัดความเจ็บป่วย องค์ความรู้เหล่านี้เกิดการพัฒนาขึ้นในชุมชน สะสมเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีคุณค่า เป็นมรดกทางความรู้ตกทอดสู่รุ่นลูกหลาน และเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาชุมชนให้มีความเข้มแข็ง พึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืน และก่อให้เกิดความภาคภูมิใจและหวงแหนในทรัพยากรธรรมชาติพื้นถิ่น

ภูมิปัญญาด้านการรักษาสุขภาพของอีสานมีการจารึกในรูปแบบของตำรายาอีสาน ซึ่งมีความแตกต่างจากตำรายาไทยภาคกลางทั้งในแง่แบบแผนการรักษาและวัตถุดิบสมุนไพรที่ใช้ เนื่องจากลักษณะอาการและโรคที่พบได้มากหรือเฉพาะในท้องถิ่น รวมไปถึงความหลากหลายของพืชสมุนไพรที่สามารถหาได้ในท้องถิ่น อีกทั้งตำรายาอีสาน รวมถึงตำรายาของลาวได้มีรากฐานการพัฒนามาจากรูปแบบการรักษาของขอมโบราณ ซึ่งแตกต่างจากตำรายาไทยภาคกลางที่มีการพัฒนามาจากตำรายาอายุรเวทของอินเดีย จึงทำให้

รูปแบบการดูแลสุขภาพและการใช้สมุนไพรของภูมิภาคอีสาน ลาว กัมพูชา มีความคล้ายคลึงกันอย่างมาก ดังนั้นหากมีการรวบรวม สังเคราะห์ และวิเคราะห์ข้อมูลภูมิปัญญาด้านการรักษาสุขภาพของอีสานอย่างมีระบบ ในรูปแบบสถานที่จัดแสดงเพื่อให้เห็นถึงลักษณะวัตถุสมุนไพรในรูปแบบพิพิธภัณฑ์เพื่อการเรียนรู้ จะเป็นประโยชน์ที่สำคัญในการอนุรักษ์ข้อมูลภูมิปัญญาพื้นบ้านไม่ให้เกิดการสูญหายหรือมีความคลาดเคลื่อนในการใช้ตามรูปแบบดั้งเดิม และเป็นแหล่งเรียนรู้ถาวรเพื่อให้บุคลากรทางการแพทย์ นักเรียน นักศึกษา และประชาชนที่สนใจได้ศึกษาเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต

ในประเทศไทยเรามีแหล่งข้อมูลภูมิปัญญาสมุนไพรที่สมบูรณ์อยู่เพียง 3 แห่ง คือ สวนพฤกษศาสตร์สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ จังหวัดเชียงใหม่ สวนสมุนไพรสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ จังหวัดระยอง และสวนสมุนไพรสิรินุเคราะห์ จังหวัดนครปฐม ซึ่งเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านพันธุ์พืชสมุนไพรที่มีความสมบูรณ์ แต่ในแถบภาคอีสานยังขาดแหล่งเรียนรู้ด้านภูมิปัญญาสมุนไพรที่สมบูรณ์ สำหรับให้ นักเรียน นิสิต นักศึกษา บุคลากรด้านสุขภาพ ตลอดจนประชาชนที่สนใจได้เข้าไปศึกษาเรียนรู้ได้ครบถ้วน อีกทั้งจังหวัดอุบลราชธานี เป็นจังหวัดทางภาคอีสานที่ยังคงอุดมด้วยทรัพยากรธรรมชาติโดยเฉพาะพรรณไม้ที่มีการระบุใช้ในตำรายาอีสาน รวมถึงความพร้อมของคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานีที่มีบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญและมีเครือข่ายความร่วมมือกับหมอชาพื้นบ้านอีสานจำนวนมาก ดังนั้นการมีส่วนร่วมของหน่วยงานของรัฐ ในการพัฒนาการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรท้องถิ่นอย่างเต็มศักยภาพและเพื่อการธำรงไว้ซึ่งภูมิปัญญาท้องถิ่นอันทรงคุณค่า การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และใช้เป็นแหล่งเรียนรู้ได้อย่างยั่งยืน

มหาวิทยาลัยอุบลราชธานีจึงเห็นควรที่จะให้มีโครงการวิจัยเพื่อสำรวจรวบรวมการใช้ประโยชน์จากพรรณไม้ เพื่อการพัฒนาศักยภาพของทรัพยากรท้องถิ่น โดยมุ่งเน้น การเรียนรู้ร่วมกันระหว่าง ชุมชน อันประกอบด้วย ผู้นำชุมชน ประชาชน ชุมชน อาสาสมัครนักเรียนในชุมชน และมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี เพื่อการรวบรวมองค์ความรู้ สมุนไพรที่สำคัญชนิดต่างๆ ในท้องถิ่น ในรูปแบบพิพิธภัณฑ์สมุนไพร เพื่อให้เกิดการพัฒนาแหล่งทรัพยากรธรรมชาติ การอนุรักษ์ และการใช้ประโยชน์สูงสุด ซึ่งจะเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาท้องถิ่นและยกระดับคุณภาพชีวิตของประชากรในพื้นที่ อีกทั้งยังเป็นแหล่งศูนย์กลางการเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต ให้แก่นักเรียน นักศึกษา บุคลากรด้านสุขภาพ และประชาชนทั่วไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสนองพระราชดำริ โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
2. เพื่อเสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้สู่ประชาชนนำไปสู่การอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ได้อย่างยั่งยืน

กลุ่มเป้าหมาย

ครู นักเรียนโรงเรียน บุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่สนองพระราชดำริฯ และประชาชนทั่วไป

ผลผลิตของงานที่จะส่งมอบ

พิพิธภัณฑ์สมุนไพร มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี จำนวน 1 แห่ง

การดำเนินโครงการ

1. กิจกรรมและวิธีดำเนินการ

กิจกรรมย่อย	ระยะเวลาที่จะเริ่มดำเนินการ			
	ต.ค.- ธ.ค. 64	ม.ค. - มี.ค. 65	เม.ย.-มิ.ย. 65	ก.ค. - ก.ย. 65
1. จัดตั้งอาคารพิพิธภัณฑ์สมุนไพรตามแบบแผนวัฒนธรรมอีสานตอนล่าง	✓	✓	✓	✓
2. เก็บรวบรวมเครื่องยาสมุนไพรที่มีหลักฐานปรากฏในตำรายาอีสาน เพื่อการอนุรักษ์	✓	✓	✓	✓
3. จัดทำเอกสารเผยแพร่และจัดแสดงนิทรรศการแก่นักเรียน นักศึกษา บุคลากรทางการแพทย์และประชาชนทั่วไป		✓	✓	✓

2. ระยะเวลาดำเนินงาน

1 ตุลาคม 2564 - 30 กันยายน 2565

ผลที่คาดว่าจะได้รับในการดำเนินโครงการ :

เกิดแหล่งศึกษาข้อมูลพืชสมุนไพร แก่นักเรียน นักศึกษา นักวิจัย และประชาชนผู้สนใจทั่วไป เพื่อให้เกิดการอนุรักษ์ภูมิปัญญาไทย ด้านการใช้ประโยชน์จากสมุนไพรเป็นยา และฟื้นฟูให้คงอยู่สืบไป

ตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ

ตัวชี้วัด	หน่วยวัด	ค่าเป้าหมาย	ผู้รับผิดชอบหลัก
จำนวนแหล่งเรียนรู้ที่ได้รับการพัฒนาทั้งในและนอกมหาวิทยาลัย	จำนวนแหล่งเรียนรู้	1	รองอธิการบดีฝ่ายวิจัยฯ/คณะ/สำนักวิทยบริการ

การติดตามและรายงานผล

- รายงานความก้าวหน้ารายไตรมาสและรายงานผลการดำเนินงาน (ฉบับสมบูรณ์ ภายใน 30 วัน นับจากวันที่ดำเนินการแล้วเสร็จ) ผ่านระบบบริหารจัดการโครงการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม
- สรุปภาพรวมที่ได้จากการดำเนินงานเชื่อมโยงสู่การเรียนรู้การสอนและหรือการวิจัย
- เผยแพร่ผลการดำเนินงานผ่านเว็บไซต์
- ส่งรายงานทางการเงินให้กับคณะและมหาวิทยาลัยภายใน 45 วัน นับจากวันที่ดำเนินการแล้วเสร็จ

งบประมาณของโครงการ

ลำดับที่	หมวดงบประมาณ	งบประมาณ (บาท)
1	กิจกรรมที่ 1 จัดตั้งอาคารพิพิธภัณฑ์สมุนไพรมงกุฎ	10,723,505
	งบดำเนินงาน :	
	• ค่าวัสดุ	
	- วัสดุเวชภัณฑ์ (ค่าเครื่องยาสมุนไพรมงกุฎ)	50,000
	- วัสดุวิทยาศาสตร์ (สำหรับจัดทำตัวอย่างเครื่องยา และพรรณไม้แห้ง)	50,000
	- วัสดุสำนักงาน	10,000
	- วัสดุงานบ้านงานครัว	10,000
	- วัสดุหนังสือ วารสารและตำรา	50,000
	งบลงทุน :	
	• ที่ดิน/สิ่งก่อสร้าง	
	- ค่าจ้างเหมาควบคุมงานก่อสร้างอาคารพิพิธภัณฑ์ (๕.๒๕ %)	491,505
	- ค่าจ้างเหมาก่อสร้างและตกแต่งอาคารพิพิธภัณฑ์สมุนไพรมงกุฎตำรายาอีสาน	9,362,000
	- ค่าจ้างเหมาจัดทำชั้นจัดแสดงและป้ายจัดแสดงตัวอย่างเครื่องยา และพรรณไม้แห้ง	700,000
2	กิจกรรมที่ 2 จัดทำเอกสารเผยแพร่และจัดแสดงนิทรรศการแก่นักเรียน นักศึกษา บุคลากรทางการแพทย์และประชาชนทั่วไป	116,495
	งบดำเนินงาน :	
	• ค่าวัสดุ	

- วัสดุสำนักงาน	16,495
- วัสดุโฆษณาและเผยแพร่ (200 บาท/เล่ม x 500 เล่ม)	100,000
รวมทั้งสิ้น	10,840,000

รวมงบประมาณ 10,840,000 บาท (สิบล้านแปดแสนสี่หมื่นบาท)

หมายเหตุ: ทุกรายการสามารถถัวเฉลี่ยได้

แบบเสนอโครงการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม
มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ประจำปีงบประมาณ 2565

ชื่อโครงการ การอนุรักษ์พันธุ์ข้าวพื้นเมืองอุบลราชธานีเพื่อสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่น

ความสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงาน (ดูแนวทางการดำเนินงานโครงการประกอบ)

กรอบการดำเนินงานที่ 2 กรอบการใช้ประโยชน์ (F2)

กิจกรรมที่ 4 กิจกรรมอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ทรัพยากร (F2A4)

ผู้รับผิดชอบ

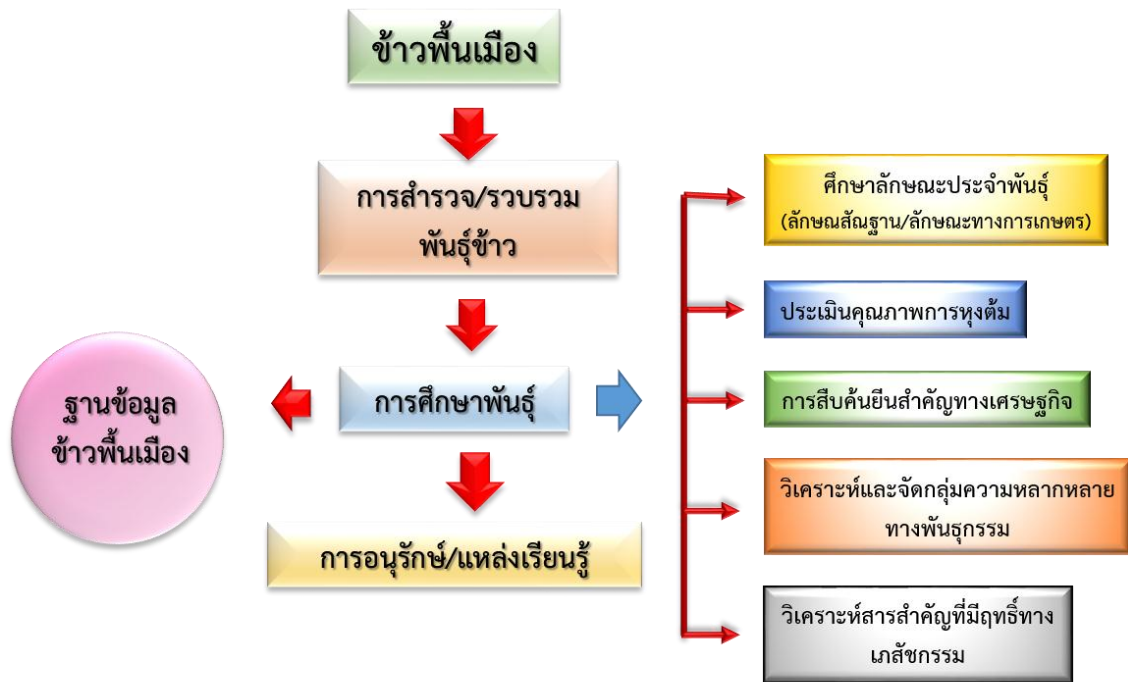
ชื่อ - สกุล	คุณวุฒิ	ประสบการณ์	ความรับผิดชอบ ในโครงการ
รศ. ดร. สุรพร เกตุงาม	Ph.D (Crop Science),	การปรับปรุงพันธุ์ข้าว วิจัยด้านข้าวมากกว่า 15 ปี หัวหน้าทีมวิจัยการพัฒนาสายพันธุ์ข้าวเจ้าหอมวาริน และงานวิจัยเกี่ยวกับพืชไร่	หัวหน้าโครงการ
นางสาวนพมาศ นามแดง	วทม (เกษตรศาสตร์)	ปฐพีวิทยา การวิเคราะห์ความอุดมสมบูรณ์ของดินและ ปุ๋ย	ผู้ร่วมโครงการ
นางสาวฉันทมาศ เชื้อแก้ว	วทบ (เกษตรศาสตร์)	การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว และการวิเคราะห์ดีเอ็นเอ	ผู้ร่วมโครงการ

หลักการและเหตุผล

ประเทศไทยอยู่ในเขตศูนย์กลางของความผันแปรทางพันธุกรรมของข้าว มีความหลากหลายของพันธุ์ข้าวในแหล่งปลูกข้าวต่าง ๆ ทั่วทุกภาคของประเทศ ทั้งข้าวปลูกพันธุ์พื้นเมืองและข้าวป่า แต่ปัจจุบันเชื้อพันธุ์ข้าวได้สูญหายไปเป็นจำนวนมาก เนื่องจากการพัฒนาประเทศและการที่เกษตรกรนิยมใช้ข้าวพันธุ์ดีปลูกแทนพันธุ์ข้าวพื้นเมือง อย่างไรก็ตาม พบว่ายังมีเกษตรกรบางท้องที่ ยังคงมีการอนุรักษ์พันธุ์ข้าวพื้นเมือง และ ปลูกมาอย่างต่อเนื่อง โดยนำไปแปรรูปเป็นอาหารและผลิตภัณฑ์ที่ผูกพันกับภูมิปัญญาท้องถิ่น และใช้เป็นองค์ประกอบทางด้านพิธีกรรมสำคัญต่างๆ เป็นต้น

พันธุ์ข้าวพื้นเมือง (Local rice varieties หรือ landrace rice varieties) เป็นพันธุ์ข้าวดั้งเดิมหรือเป็นพันธุ์ปลูกซึ่งมีประวัติยาวนานผ่านกระบวนการย้ายถิ่น การอพยพ การคัดเลือกทั้งแบบธรรมชาติและโดยมนุษย์ นับว่ามีความหลากหลายทางด้านพันธุกรรม (genetic diversity) ลักษณะเด่นของข้าวพื้นเมือง คือ มีความต้านทานต่อโรคและแมลงศัตรูประจำถิ่น สามารถปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมได้ดี ดังนั้นเกษตรกรจึงได้คัดเลือกและเก็บรักษาพันธุ์สืบทอดกันมาหลายชั่วอายุคน ลักษณะดีเด่นดังกล่าวเป็นประโยชน์ต่อชาวนามาก เนื่องจากใช้ต้นทุนการผลิตต่ำ อย่างไรก็ตาม พันธุ์ข้าวพื้นเมือง เหล่านี้มักจะทำให้ผลผลิตต่ำจึงมักถูกแทนที่ด้วยข้าวพันธุ์รับรองใหม่ๆ ที่ให้ผลผลิตสูง ทำให้ข้าวพื้นเมืองที่เคยมีความหลากหลายลดลงเหลือเพียงไม่กี่สายพันธุ์ส่งผลกระทบต่อแหล่งพันธุกรรมข้าวที่สำคัญในที่สุด ทำให้ความหลากหลายของพันธุ์ข้าวพื้นเมืองลดลงอย่างรวดเร็ว พันธุ์ข้าวพื้นเมืองที่เกษตรกรเลิกปลูกแล้วนั้นอาจมีลักษณะทางพันธุกรรมหรือคุณสมบัติที่ดีบางประการ เช่น ความต้านทานโรค ต้านทานแมลง คุณค่าทางอาหาร คุณค่าทางเภสัชกรรม เป็นต้น จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องช่วยกันรักษาพันธุกรรมข้าวไว้ให้ได้มากที่สุดเพื่อเป็นแหล่งพันธุกรรมที่สามารถจะไปใช้ประโยชน์ได้ในอนาคต

การอนุรักษ์เชื้อพันธุ์พืชพื้นเมืองไว้ในท้องถิ่น (in situ conservation) เป็นวิธีการอนุรักษ์ที่สำคัญยิ่งวิธีหนึ่ง ควบคู่ไปกับการอนุรักษ์นอกท้องถิ่น (ex situ conservation) การอนุรักษ์และการฟื้นฟูความหลากหลายทางพันธุกรรมของพันธุ์ข้าวพื้นเมือง เพื่อรักษาความหลากหลายของสายพันธุ์ข้าวที่เชื่อมโยงกับระบบนิเวศ วิถีชุมชนและวัฒนธรรมของชุมชน และเป็นแหล่งพันธุกรรมที่สำคัญในโครงการปรับปรุงพันธุ์ข้าวในอนาคตได้ ดังนั้นวัตถุประสงค์ในการศึกษาครั้งนี้ เพื่อสำรวจพันธุ์ข้าวพื้นเมืองในจังหวัดอุบลราชธานีที่มีการอนุรักษ์พันธุ์และมีการปลูกและเก็บรักษาโดยเกษตรกรมาอย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน รวบรวมภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อเป็นองค์ความรู้ในการเผยแพร่สู่สาธารณชน ข้อมูลดังกล่าวสามารถนำมาพัฒนาต่อยอดงานวิจัยสร้างนวัตกรรมจากสารสำคัญในแงโภชนเภสัช เพิ่มมูลค่าของข้าวพื้นเมืองโดยเฉพาะข้าวที่มีเมล็ดสีต่างๆในท้องถิ่น และเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนให้ยั่งยืนต่อไป

กรอบการดำเนินงานอนุรักษ์ข้าวพื้นเมืองในอุบลราชธานี

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสนองพระราชดำริโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชฯ
2. เพื่อรวบรวมและศึกษาพันธุ์ข้าวพื้นเมืองในอุบลราชธานี
3. เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ของเกษตรกรนักศึกษาและผู้สนใจในการอนุรักษ์พันธุ์ข้าวพื้นเมือง

คุณสมบัติของผู้ร่วมโครงการ

เกษตรกร บุคลากร อปท.ที่เป็นสมาชิกงานฐานทรัพยากรท้องถิ่น ในเขตอีสานตอนล่าง

จำนวนผู้ร่วมโครงการ

จำนวน 20-30 คน

พื้นที่ดำเนินการ

1. สำนักงานไร่ฝึกทดลอง คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
2. อปท.ที่เป็นสมาชิกงานฐานทรัพยากรท้องถิ่น ในเขตอีสานตอนล่าง

ผลผลิตของงานที่จะส่งมอบ

1. เมล็ดพันธุ์ข้าวพื้นเมือง ประมาณ 30-40 พันธุ์
2. องค์ความรู้ เรื่องความหลากหลายทางพันธุกรรมของข้าวพื้นเมืองอุบลราชธานี
3. รายงานวิจัย

การดำเนินโครงการ

1. วิธีการดำเนินการ

1. การสำรวจและรวบรวมพันธุ์ข้าวพื้นเมือง

การสำรวจ และรวบรวมข้าวพื้นเมือง ในจังหวัดอุบลราชธานี และพื้นที่ใกล้เคียง ประมาณ 30-40 พันธุ์ ที่มีการเก็บรักษาโดยเกษตรกร

2. การปลูกขยายเมล็ดพันธุ์

นำเมล็ดพันธุ์ข้าวมาปลูก ณ แปลงฝึกทดลองพืชไร่ คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ทำการไถตะเพื่อกำจัดวัชพืชและตากดิน รอบที่สองทำการไถแปรเพื่อปรับระดับหน้าดินเพื่อให้มีความสม่ำเสมอ และเพื่อกำจัดวัชพืชที่เป็นเศษเล็ก ๆ จากนั้นเพาะกล้าข้าวพื้นเมือง หลังจากกล้าอายุได้ 30 วัน นำไปปักดำพันธุ์ละ 3 แถว แถวละ 20 หลุม หลุมละ 2 ต้น ระยะปลูก 25x25 เซนติเมตร โดยรักษาระดับน้ำในแปลงให้อยู่ ประมาณ 5-10 เซนติเมตร และใส่ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน (จากข้อมูลหัตถิยภูมิ) หลังปักดำ 2 สัปดาห์ โดยใส่ปุ๋ยไนโตรเจน ฟอสฟอรัส โพแทสเซียม อัตรา 12-8-12 กิโลกรัม N-P2O5-K2O ต่อไร่ กำจัดวัชพืชโดยการถอน วัชพืชออกจากแปลง กางตาข่ายป้องกันการเข้าทำลายของนก เนื่องจากข้าวมีระยะเวลาในการออกดอกไม่เท่ากัน

3. การตัดพันธุ์ปน

การตรวจตัดข้าวปน เป็นวิธีการกำจัดต้นข้าวที่เกิดจากเมล็ดพันธุ์ข้าวอื่นๆ ที่ปนมากับเมล็ดพันธุ์ข้าวที่ปลูก การลงตรวจแปลงได้ด้วย การตรวจแปลงปลูกข้าวจะต้องลงตรวจแปลงอย่างสม่ำเสมอ เมื่อพบว่ามีข้าวพันธุ์อื่นปน จะต้องตัดข้าวที่ปนนั้นออกทั้งต้น หรือทั้งกอถ้าข้าวแตกกอแล้ว การตัดข้าวปนให้ตัดถึงโคนต้น หรือใช้วิธีถอนทั้งกอขึ้นตอนการตรวจข้าวปน สำหรับการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว จะทำการลงตรวจแปลงตัดข้าวปน 4-5 ครั้ง ตามระยะการเจริญเติบโตของข้าว ดังนี้

3.1 ระยะกล้า ดูความแตกต่างของสีใบ ความสูง หรือเป็นโรค

3.2 ระยะแตกกอ ดูความแตกต่างของความสูง สีของต้น และข้าวแดง

3.3.ระยะออกดอก ดูเวลาออกดอกก่อนหรือหลังเปรียบเทียบกับพันธุ์ข้าวหลักที่ปลูกดูสีของรวงที่ต่างออกไป ดูความสูงที่ต่าง จากข้าวที่ปลูก รวมทั้งทรงกอที่ต่างกัน

3.4 ระยะโน้มรวง ดูสีของเมล็ดดูหาง รวมทั้งลักษณะของเมล็ดและรวงข้าวที่ต่างกัน

3.5 ระยะก่อนเก็บเกี่ยว ตรวจดูต้นข้าวที่มีลักษณะแตกต่างออกไปอีกครั้งก่อนเก็บเกี่ยว

4. การบันทึกลักษณะประจำพันธุ์

บันทึกข้อมูลลักษณะพื้นฐานวิทยาข้าวทุกสายพันธุ์ ตามวิธีการของศูนย์ปฏิบัติการและเก็บเมล็ดเชื้อพันธุ์ข้าวแห่งชาติ กองวิจัยและพัฒนาข้าว กรมการข้าว (2560) โดยมีข้อมูลที่บันทึก ดังนี้

4.1 ลักษณะทางสัณฐานวิทยา ระยะแตกกอเต็มที่

บันทึกลักษณะ การมีขนของใบ สีของแผ่นใบ สีของกาบใบ สีของลิ้นใบ รูปร่างของลิ้นใบ สีของหูใบ และสีของข้อต่อใบ

4.2 ลักษณะทางสัณฐานวิทยา ระยะออกดอก 50 เปอร์เซ็นต์

กิจกรรม	2564			2565									รวมเงิน (บาท)
	ไตรมาสที่ 1			ไตรมาสที่ 2			ไตรมาสที่ 3			ไตรมาสที่ 4			
	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	
1. สำรวจและเก็บตัวอย่าง ภาคสนาม	✓	✓	✓										40,000
2 การปลูกขยายเมล็ด พันธุ์ และตัดพันธุ์ปน				✓	✓	✓	✓	✓					55,000
3 บันทึกข้อมูลลักษณะ ประจำพันธุ์(ประมาณ 30 ลักษณะ)					✓	✓	✓	✓					10,000
4 การวิเคราะห์ความ หลากหลายทางพันธุกรรม								✓	✓				10,000
5 ศึกษาการใช้ ประโยชน์ของข้าวพื้นเมือง (โภชนเภสัช)ร่วมกับ ปราชญ์ชาวบ้าน ที่เป็น สมาชิกงานฐานทรัพยากร ท้องถิ่น (อปท.) / ชุมชนที่ อยู่ใน อปท.ที่เป็นสมาชิก งานฐานทรัพยากร/ และ ข้อมูลทุติยภูมิ										✓	✓		20,000
6 การจัดกิจกรรมเผยแพร่ ประชา สัมพันธ์ข้าว พื้นเมือง					✓	✓							10,000
7 จัดทำฐานข้อมูลพันธุ์ ข้าวพื้นเมือง (ต่อเนื่อง) เชื่อมโยงกับเว็บไซต์ มหาวิทยาลัย											✓	✓	10,000
8. การรวบรวมวิเคราะห์ ข้อมูล/ รายงานความ ความก้าวหน้า/รายงาน ฉบับสมบูรณ์			✓			✓			✓			✓	8,700
แผนเงิน	45,000			50,000			40,000			28,700			163,700

ระยะเวลาดำเนินงาน

เดือนตุลาคม 2564 – เดือนกันยายน 2565

ตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ

1. มีการบูรณาการกับการเรียนการสอน วิชาัญพีช (1201341) วิชาพีชไร่เศรษฐกิจ (1201240) วิชาสัมมนา (1201480) และ วิชาฝึกงาน (1201201) และงานวิจัยของนักศึกษาปี 4 วิชาปัญหาพิเศษ (1201483)
2. เป็นแหล่งเรียนรู้นอกห้องเรียนสำหรับนักศึกษาคณะเกษตรศาสตร์ และคณะต่างๆในมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี และผู้สนใจชาวพื้นเมือง
3. ความคุ้มค่าของโครงการ มีการอนุรักษ์พันธุ์ข้าวพื้นเมือง ให้คงอยู่และใช้ประโยชน์อย่างคุ้มค่า สอดคล้องกับวิถีชีวิตและวัฒนธรรมท้องถิ่น

ตัวชี้วัด	หน่วยวัด	ค่าเป้าหมาย	ผู้รับผิดชอบหลัก
1. การบูรณาการร่วมกับการเรียนการสอน/ กิจกรรมนักศึกษา	วิชา/กิจกรรม	3	คณะทำงาน
2. จำนวนแหล่งเรียนรู้ที่ได้รับการพัฒนาภายในมหาวิทยาลัย	จำนวนแหล่งเรียนรู้	1	
3. ร้อยละความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโครงการ	ร้อยละ	80	
4. จำนวนกิจกรรมที่ให้นักศึกษาได้แสดงผลงาน	กิจกรรม	1	
5. จำนวนฐานข้อมูลทรัพยากรชีวภาพของมหาวิทยาลัย	หมวดความรู้	2	

การติดตามและรายงานผล

- รายงานความก้าวหน้ารายไตรมาสและรายงานผลการดำเนินงาน (ฉบับสมบูรณ์ ภายใน 30 วัน นับจากวันที่ดำเนินการแล้วเสร็จ) ผ่านระบบบริหารจัดการโครงการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม
- สรุปรายงานที่ได้จากการดำเนินงานเชื่อมโยงสู่การเรียนการสอนและหรือการวิจัย
- มีการเผยแพร่ผลการดำเนินงานผ่านเว็บไซต์ของหน่วยงาน (คณะฯ/ มหาวิทยาลัย) หรือนิตยสาร
- ส่งรายงานทางการเงินให้กับคณะและมหาวิทยาลัยภายใน 45 วัน นับจากวันที่ดำเนินการแล้วเสร็จ

แผนงานที่จะศึกษาต่อในอนาคต

1. การศึกษาความหลากหลายทางพันธุกรรมในระดับดีเอ็นเอและการประเมินคุณภาพการหุงต้มและรับประทานของข้าวพื้นเมือง (ปี 2566 งบประมาณ 200,000 บาท)

2. การสืบค้นยีนสำคัญทางเศรษฐกิจ เช่น ยีนต้านทานโรคไหม้ ยีนต้านทานโรคขอบใบแห้ง ยีนต้านทานเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล ยีนความหอม ยีนควบคุมคุณภาพการหุงต้มและรับประทาน เป็นต้น (ปี 2567 งบประมาณ 180,000 บาท)

3. การศึกษาสารสำคัญในข้าวพื้นเมืองเพื่อประโยชน์ทางด้านโภชนเภสัช ได้แก่ สารแอนโทไซยานิน และ โพรแอนโทไซยานิน เป็นต้น (ปี 2568 งบประมาณ 200,000 บาท)

งบประมาณ ปี 2565 (แยกตามหมวดค่าใช้จ่าย)

รายการ	จำนวนเงิน (บาท)
1. หมวดค่าตอบแทน	(27,800 บาท)
1.1 ค่าอาหารทำการนอกเวลา	
- ค่าปฏิบัติการนอกเวลาราชการวันราชการ 2 คน* 200 บาท* 20 วัน	8,000
- ค่าปฏิบัติการนอกเวลาราชการวันหยุดราชการ 2 คน* 420บาท* 20 วัน	16,800
1.2 ค่าตอบแทนวิทยากร 5 ชั่วโมง (ชั่วโมงละ 600 บาท)	3,000
2. ค่าใช้สอย	(98,900 บาท)
2.1 ค่าจ้างเหมาแรงงานดูแลแปลงข้าวพื้นเมือง 10 เดือนๆ ละ 7000 บาท	70,000
2.2 ค่าจ้างเหมาปราชญ์ชาวบ้านให้ข้อมูลการใช้ประโยชน์ข้าวพื้นเมือง (2 ครั้ง x 1,000 บาท)	2,000
2.3 ค่าจ้างเหมาดำเนินา 4 คน อัตรา 300 บาท/คน จำนวน 3 วัน (300*5*3)	3,600
2.4 ค่าจ้างเหมาเกี่ยวข้าว 4 คน อัตรา 300 บาท/คน จำนวน 3 วัน (300*5*3)	3,600
2.5 ค่าจ้างเหมานักศึกษาช่วยงานเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้าวพื้นเมือง (งานเกษตรอีสานใต้) จำนวน 2 คน อัตรา 200 บาทต่อวัน จำนวน 7 วัน	2,800
2.6 ค่าอาหารกลางวัน (มื้อละ 80 บาท) และ อาหารว่าง 2 มื้อ (มื้อละ 25 บาท) ผู้เข้าร่วมอบรม เกษตรกรและเจ้าหน้าที่ จำนวน 30 คน	3,900
2.7 ค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ / แปลงเกษตรกร/	9,000
2.8 ค่าจ้างเหมาจัดทำรายงาน	2,000
2.9 ค่าซ่อมเครื่องจักรกลการเกษตร เช่น เครื่องสูบน้ำ รถไถเดินตาม เป็นต้น	2,000
3 ค่าวัสดุ	(37,000 บาท)
3.1 ค่าวัสดุการเกษตร (ปุ๋ยอินทรีย์ ปุ๋ยคอก ปุ๋ยเคมี สารเคมีกำจัดศัตรูพืช กระจงดำ ตาข่ายไนล่อน ป้ายปักแปลง ท่อไนล่อน ถังตาข่ายไนล่อนใส่รวงข้าว ตอกมัดข้าว เป็นต้น)	20,000
3.2 วัสดุวิทยาศาสตร์ (เครื่องแก้วเก็บตัวอย่างเมล็ดพันธุ์ข้าว เป็นต้น)	3,000
3.3 ค่าน้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่น (สำหรับการเดินทางไปราชการเยี่ยมแปลงเกษตรกร และ สำหรับเครื่องจักรกลการเกษตร)	5,000

3.4 ค่าวัสดุสำนักงานและคอมพิวเตอร์	4,500
3.5 ค่าวัสดุโฆษณาประชาสัมพันธ์ (ป้ายโครงการ โปสเตอร์ แผ่นพับ เป็นต้น)	3,000
3.6 ค่าถ่ายเอกสาร	1,500
รวมงบประมาณ (หนึ่งแสนหกหมื่นสามพันเจ็ดร้อยบาทถ้วน)	163,700

หมายเหตุ ขออภัยแจ้งจ่ายทุกรายการ

แบบเสนอโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชฯ
มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ประจำปีงบประมาณ 2565

ชื่อโครงการ การพัฒนาศูนย์เรียนรู้ การขยายพันธุ์พืชพื้นเมืองและแมลงกินได้เพื่อการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์

ความสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงาน (ดูแนวทางการดำเนินงานโครงการประกอบ)

กรอบการดำเนินงานที่ 2 การใช้ประโยชน์ (F2)

กิจกรรมที่ 4 อนุรักษ์และใช้ประโยชน์ทรัพยากร (A4)

ผู้รับผิดชอบ

ชื่อ - สกุล	คุณวุฒิ	ประสบการณ์	ความรับผิดชอบ ในโครงการ
รศ.ดร.กาญจนา รุ่งรักษานนท์	ปริญญาเอก	-การอนุรักษ์กล้วยไม้พื้นเมือง -การปลูกเลี้ยงกล้วยไม้ -การเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อพืช	หัวหน้าโครงการ
ดร. นิมมานรดี พรหมทอง	ปริญญาเอก	-การผลิตเมล็ดพันธุ์ -สรีรวิทยาพืชสวน -การอนุรักษ์ไม้ผลวงศ์ส้ม	ผู้ร่วมโครงการ
ผศ.ดร. ทินน์ พรหมโชติ	ปริญญาเอก	-การผลิตไม้ผล -การปรับปรุงพันธุ์ไม้ผล -การอนุรักษ์ไม้ผลพื้นเมือง	ผู้ร่วมโครงการ
ดร. สุกัญญา คลังสินศิริกุล	ปริญญาเอก	-การควบคุมแมลงศัตรูพืช -การเพาะเลี้ยงแมลงกินได้	ผู้ร่วมโครงการ
ดร.ภาคภูมิ สีนุกการณ์	ปริญญาเอก	-การออกแบบจัดสวนและ ตกแต่งสถานที่ -การขุดล้อมต้นไม้และพันธุ์ไม้ ในงานภูมิทัศน์	ผู้ร่วมโครงการ

หลักการและเหตุผล

ด้วยทางคณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ได้เข้าร่วมสนองพระราชดำริ โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.) ตั้งแต่แผนแม่บท อพ.สธ. ระยะ 5 ปีที่ห้า จนถึงแผนแม่บท อพ.สธ. ระยะ 5 ปีที่หก โดยทำการศึกษาวิจัย สารพฤกษเคมีที่เป็นประโยชน์ การขยายพันธุ์ การอนุรักษ์พืชพื้นเมืองหลายชนิด เช่น กลุ่มกล้วยไม้พื้นเมือง กลุ่มไม้ผลพื้นเมือง กลุ่มไม้ผลวงศ์ส้ม เป็นต้น จากข้อมูลและประสบการณ์การดำเนินงานสนองพระราชดำริ เป็นเวลานานถึง 10 ปี จึงมีความเชี่ยวชาญด้านการขยายพันธุ์พืชพื้นเมือง กลุ่มกล้วยไม้ ไม้ผล และส้ม ซึ่งพืชพื้นเมืองเหล่านี้ มีความเป็นเอกลักษณ์ และมีคุณค่าในการนำไปใช้ประโยชน์ หากไม่ส่งเสริมความรู้ด้านการขยายพันธุ์เพื่อเพิ่มปริมาณให้เพียงพอต่อการนำไปใช้ประโยชน์ ในอนาคตพืชเหล่านี้ก็จะลดปริมาณลงและเสี่ยงต่อการสูญพันธุ์ ด้านแมลงกินได้ เป็นแหล่งโปรตีนที่สำคัญ และเป็นที่ยอมรับของประชาชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คณะผู้ดำเนินงานจึงเห็นความสำคัญของการถ่ายทอดความรู้อย่างต่อเนื่องให้แก่กลุ่มเป้าหมาย ที่เป็นโรงเรียนสมาชิกงานสวนพฤกษศาสตร์ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สมาชิกงานฐานทรัพยากรท้องถิ่น และประชาชนทั่วไป โดยการพัฒนาศูนย์เรียนรู้การขยายพันธุ์พืชพื้นเมืองและแมลงกินได้เพื่อการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ ซึ่งศูนย์นี้จะแหล่งศึกษาหาความรู้ ถ่ายทอดความรู้ด้านการขยายพันธุ์พืชพื้นเมืองและแมลงกินได้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งสามารถตอบสนองภารกิจของการเป็นศูนย์ประสานงาน อพ.สธ. มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ในการเป็นสถานที่อบรมงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน และงานฐานทรัพยากรท้องถิ่น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสนองพระราชดำริโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ
2. เพื่อจัดตั้งศูนย์เรียนรู้การขยายพันธุ์พืชพื้นเมืองและแมลงกินได้เพื่อการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์
3. เพื่อขยายพันธุ์และเสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้แก่กลุ่มเป้าหมาย

ทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กล้วยไม้แดงอุบล *Phalaenopsis ubonensis* ชื่อพ้อง *Doritis pulcherrima* var. *buyssoniana* หรือ *Phalaenopsis buyssoniana* มีดอกและช่อดอกสวยงาม พบตามธรรมชาติเฉพาะบริเวณภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทยเท่านั้น โดยจะพบปริมาณมากในจังหวัดอุบลราชธานี เป็นกล้วยไม้เอกลักษณ์ของจังหวัดอุบลราชธานี จากการสำรวจและเก็บรวบรวมพันธุ์กล้วยไม้แดงอุบลในปี 2541-2542 พบว่ากล้วยไม้แดงอุบลมีการกระจายตัวอยู่ในพื้นที่จังหวัดอุบลฯ ในเขต อ.ตระการพืชผล อ. กุดข้าวปุ้น อ.โขงเจียม และ อ.นาจะหลวย แต่ปริมาณที่พบตามธรรมชาติน้อยลงมาก ทั้งนี้เนื่องจากการทำลายโดยศัตรูในธรรมชาติ สภาพภูมิอากาศที่เปลี่ยนแปลง และมนุษย์ที่นำพันธุ์กล้วยไม้ไปจำหน่าย ทางผู้วิจัยจึงได้ศึกษาการขยายพันธุ์เพิ่มจำนวน และปลูกอนุรักษ์ไว้ในมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี (กาญจนาและคณะ, 2554) ว่านเพชรหึง *Grammatophyllum speciosum* BL. เป็นกล้วยไม้ที่มีขนาดใหญ่ที่สุดในโลก ต้นและดอกสวยงาม

สามารถนำมาใช้ประโยชน์ทางสมุนไพร เช่น เป็นยาอายุวัฒนะ แก้อาการอักเสบ จากพิษของแมงป่องต่อย รัักษาฝี มีฤทธิ์ต้านเบาหวาน มีสารต้านอนุมูลอิสระ ทางผู้วิจัยได้ทำการศึกษาปัจจัยที่เหมาะสมต่อการงอกและ พัฒนาของเมล็ดในสภาพปลอดเชื้อ การเก็บรักษาฝักและเมล็ด และเผยแพร่ความรู้สู่สาธารณะในการประชุม วิชาการชมรมคณะปฏิบัติการงานวิทยาการ อพ.สธ. ครั้งที่ 9 และการประชุมวิชาการระดับชาติต่างๆ (กาญจนา และคณะ, 2562)

ประเทศไทยตั้งอยู่บริเวณเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ อยู่ระหว่างเส้นรุ้งที่ 5 องศา 36 ลิปดาเหนือ ถึง 20 องศา 28 ลิปดาเหนือ เส้นแวงที่ 97 องศา 22 ลิปดาตะวันออก ถึง 105 องศา 36 ลิปดาตะวันออก มีสภาพภูมิ ประเทศ และภูมิอากาศที่เหมาะสมกับการเจริญเติบโตของไม้ผลมากมายหลายชนิด จนทั่วโลกขนานนามให้ เป็นดินแดนสวรรค์แห่งผลไม้เขตร้อน (tropical fruits) วิจิตร (2526) กล่าวว่าจำนวนและชนิดของไม้ผลใน ประเทศไทยมีมากกว่า 440 ชนิด (species) และมีมากกว่า 47 วงศ์ (family) จังหวัดอุบลราชธานีเป็นจังหวัด หนึ่งที่มีพื้นที่ใหญ่และตั้งอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย ซึ่งเป็นพื้นที่หนึ่งที่มีความหลากหลาย ของพันธุ์พืช โดยเฉพาะอย่างยิ่งไม้ผลพื้นเมือง สุทิน และคณะ (2553) รายงานว่าพบไม้ผลพื้นเมืองบริเวณ จังหวัดอุบลราชธานีจำนวน 14 วงศ์ 20 ชนิด ซึ่งมีการกระจายพันธุ์ตามพื้นที่ต่างๆ ของจังหวัด ความ หลากหลายดังกล่าวสามารถจัดจำแนกไม้ผลตามลักษณะการเจริญเติบโตได้ 3 ประเภท คือ ไม้พุ่ม (หนามแดง) ไม้เลื้อย (บักผีผ่วน) และไม้ยืนต้น (หมากยาง) นอกจากความหลากหลายทางกายภาพแล้ว ไม้ผลพื้นเมืองยังมี ความหลากหลายด้านรสชาติทั้งรสหวาน เปรี้ยว หวานอมเปรี้ยว และฝาด ความหลากหลายด้านสีผิวและสี เนื้อผล เช่น สีส้ม (มะหาด) สีแดง (หนามแดง บักคายข้าว บักผีผ่วน) และสีม่วง (บักหว่า หมากยาง บักหวด) เป็นต้น สีต่างๆ เหล่านี้ประกอบด้วยสารสีชนิดต่างๆ เช่น แคโรทีนอยด์ ไลโคปีน เบต้าแคโรทีน และแอนโทไซยานิน (Maisuthisakul *et al*, 2007) ซึ่งมีคุณสมบัติเป็นสารต้านอนุมูลอิสระที่กำลังได้รับความสนใจในวงการ โภชนาการ นักวิชาการ และประชาชนทั่วไป นอกจากการเป็นสารต้านอนุมูลอิสระแล้วสารสีดังกล่าวยังมี ประโยชน์ในแง่การป้องกันโรคไม่ติดต่อ เช่น โรคมะเร็ง โรคหัวใจ และมีคุณสมบัติช่วยชะลอการชราภาพได้ (He *et al.*, 2007) การอนุรักษ์พันธุ์และการใช้ประโยชน์ยังเป็นแนวทางหนึ่งของการเพิ่มมูลค่าให้กับผลไม้ พื้นเมืองและส่งเสริมให้เป็นที่รู้จักแก่ประชาชนทั่วไปอีกด้วย

โครงการขยายพันธุ์และอนุรักษ์ไม้ผลวงศ์ส้ม จากการศึกษาส้มจำนวน 10 ชนิด พบว่าไม้ผลวงศ์ส้มที่มี ศักยภาพน่าสนใจที่แตกต่างกัน บางชนิดเหมาะสำหรับนำไปส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกเป็นพืชเศรษฐกิจ บาง ชนิดเหมาะสำหรับนำไปปรับปรุงพันธุ์เพื่อเพิ่มศักยภาพของส้มเป็นพืชการค้าต่อไปได้ โดยเฉพาะกลุ่มส้ม เปลือกอ่อน (The Mandarins; *Citrus reticulata*) ส้มในกลุ่มนี้มีลักษณะผลแบนกว่าส้มเกลี้ยง เปลือกบาง กว่า เปลือกอ่อนจึงปอกเปลือกเพื่อรับประทานได้ง่าย กลีบส้มแยกออกจากกันได้ง่าย ส้มเปลือกอ่อนชนิดที่ได้ ทำการศึกษานั้นพบว่ามีสีเหลืองสวยงามในขณะที่การเปลี่ยนสีของเปลือกส้มเป็นสีเหลืองนั้นจะต้องใช้อากาศที่ เย็นมากพอที่จะทำให้สีผลเหลืองทั้งผล แต่สภาพอากาศจังหวัดอุบลราชธานีส้มชนิดนี้เมื่อแก่พบมีสีเหลืองสวยได้ ตลอดทั้งปี ซึ่งจากการสำรวจและศึกษาพบว่าส้มเปลือกอ่อนที่ได้ทำการศึกษานั้นให้มีศักยภาพที่สามารถ นำไปใช้ในการพัฒนาส่งเสริมเป็นพืชปลูกโดยการเขตกรรมให้มีความหวานที่เพิ่มขึ้นและส้มชนิดนี้ยังเคยนำ ส่วนเปลือกมาสกัดน้ำมันเพื่อยับยั้งเชื้อแบคทีเรียในห้องปฏิบัติการได้ (นิมมานรดีและคณะ, 2561)

ประเทศไทยและประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ มีความหลากหลายทางชีวภาพ ทำให้พบแมลงหลากหลายชนิด ดังนั้น แมลงจึงมีบทบาทในวิถีชีวิต และวัฒนธรรมของคนในภูมิภาคนี้ คนไทยมีวัฒนธรรมการบริโภคแมลง ที่จะเห็นได้จากการนำแมลงมาจำหน่ายในตลาดสด ทั่วไป หรือพบเห็นแมลงทอดนานาชนิด ตามตลาด และตลาดนัดทั่วไป จากการศึกษาของสุกัญญา และคณะ (2557) พบว่าแมลงที่ชาวบ้านนำมาบริโภคมีทั้งสิ้น 44 ชนิด โดยสามารถแบ่งเป็น 3 ประเภทใหญ่ ๆ ตามแหล่งที่อยู่อาศัย ได้แก่ แมลงที่อาศัยอยู่ในน้ำ แมลงที่อาศัยอยู่ใต้ดิน และแมลงที่อาศัยอยู่บนต้นไม้ โดยพบว่าในรอบปีชาวบ้านได้มีการนำแมลงมาบริโภคตลอดปี นอกจากนี้ในวัฒนธรรมการดำรงชีวิตของชาวบ้านในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ยังพบการนำแมลงมาใช้ประโยชน์หลายด้าน เช่น การนำผลิตภัณฑ์ของแมลง เช่น เส้นไหม จากตัวไหมมาใช้ในการผลิตเสื้อผ้า เครื่องนุ่งห่ม การบริโภคน้ำผึ้ง เกสรผึ้ง นมผึ้ง โดยตรง รวมทั้งการนำมาใช้ประโยชน์เป็นส่วนประกอบของยา หรือเป็นส่วนประกอบปรุงแต่งอาหารชนิดอื่น การบริโภคแมลงของชาวบ้านในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในแต่ละท้องถิ่น รวมถึงวิธีการนำไปบริโภคก็มีความแตกต่างกันไปตามภูมิปัญญาของท้องถิ่น การนำแมลงมาเพื่อการบริโภค มาจากหลายแหล่ง ซึ่งโดยปกติคือการล่าจากธรรมชาติ หากชาวบ้านทำการล่าแมลงมาบริโภค หรือใช้ประโยชน์ แต่เพียงอย่างเดียว ไม่มีการอนุรักษ์ไว้ ในอนาคต จะประสบกับปัญหาการลดลง ขาดแคลน หรือรวมไปถึงเสี่ยงต่อการสูญพันธุ์ของแมลงที่นำมาบริโภคได้ อีกทั้งการล่าแมลงเพื่อนำมาจำหน่าย อาจมีวิธีการล่าที่ผิดวิธี หรือการเก็บรักษาไม่ถูกต้องตามหลักสุขอนามัย ปัจจุบันแมลงที่นำมาบริโภค หรือขายในท้องตลาด มีส่วนหนึ่งที่ชาวบ้านได้ล่าจากธรรมชาติหรือเพาะเลี้ยง แต่แมลงอีกจำนวนมาก เป็นแมลงที่แช่แข็ง โดยอาจเป็นแมลงที่รวบรวม หรือนำเข้ามาจากประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งไม่ทราบถึงความปลอดภัย การเก็บหรือการล่าจากธรรมชาติ ด้วยวิธีการใด หรือมีการเก็บรักษาที่ถูกต้องตามหลักสุขอนามัยหรือไม่ นอกจากนี้ อาจมีสารปนเปื้อนต่าง ๆ เช่น สารฆ่าแมลง ฟอรัมาลิน ซึ่งใช้เพื่อเก็บรักษาแมลงไม่ให้เกิดการเน่าเสีย ดังนั้นจึงทำให้คนส่วนหนึ่งนิยมบริโภคแมลงที่จับได้สดๆ หรือเป็นแมลงที่ได้มาจากการเพาะเลี้ยงทำให้มั่นใจในความสด สะอาด และไม่มีสารฆ่าแมลง ทำให้ปัจจุบันการเพาะเลี้ยงแมลงเช่น จิ้งหรีดความนิยมอย่างแพร่หลาย และสามารถนำไปสร้างมูลค่าโดยการทำเป็นผลิตภัณฑ์ต่างๆ และการส่งออกไปยังต่างประเทศได้ นอกจากนี้ประโยชน์จากแมลงในการนำมาบริโภคแล้ว ยังพบว่าความหลากหลายทางของแมลงที่พบในท้องถิ่นอีสาน โดยเฉพาะพื้นที่ป่าธรรมชาติ ยังพบแมลงที่มีความสวยงาม และหายาก เช่นจากการศึกษารวบรวมของสุกัญญา และคณะ (2559) ได้ทำการเก็บรวบรวม และนำมาจัดรูปร่างเพื่อเก็บรักษาไว้ศึกษาข้อมูล แมลงที่พบในพื้นที่ อพ.สธ. สวนสัตว์จังหวัดอุบลราชธานี ทำการเก็บรวบรวมโดย ใช้สวิงโฉบจับแมลงที่พบในบริเวณพื้นที่ พบแมลง คือผีเสื้อจำนวน 8 วงศ์ จำนวน 41 ชนิด แมลงในอันดับ Orthoptera 1 วงศ์ จำนวน 2 ชนิด แมลงในอันดับ Odonata 1 วงศ์ จำนวน 5 ชนิด แมลงในอันดับ Hymenoptera 4 วงศ์ จำนวน 6 ชนิด แมลงในอันดับ Neuroptera 1 วงศ์ จำนวน 1 ชนิด

การอ้างอิง

กาญจนา รุ่งรัชกานนท์ และคณะ. 2554. รายงานฉบับสมบูรณ์โครงการอนุรักษ์กล้วยไม้แดงอุบล. คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

- กาญจนา รุ่งรัชกานนท์ และคณะ. 2562. รายงานฉบับสมบูรณ์โครงการขยายพันธุ์กล้วยไม้เพชรหึงเพื่อใช้เป็นพืชสมุนไพร. คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
- นิมมานรดี พรหมทอง ทินน์ พรหมโชติ และรักเกียรติ แสนประเสริฐ. 2561. รายงานฉบับสมบูรณ์โครงการสำรวจและรวบรวมไม้ผลวงศ์ส้ม (Rutaceae) ของจังหวัดอุบลราชธานี เพื่อการอนุรักษ์พันธุกรรม ปีที่ 2. คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
- วิจิตร วังใน. 2526. ชนิดและพันธุ์ไม้ผลเมืองไทย. โรงพิมพ์รุ่งเรืองธรรม, กรุงเทพฯ. 103 น.
- สุกัญญา คลั่งสินศิริกุล และคณะ. 2557. รายงานฉบับสมบูรณ์โครงการแมลงกินได้และการบริโภคอย่างปลอดภัย. คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.
- สุกัญญา คลั่งสินศิริกุล และคณะ. 2559. รายงานฉบับสมบูรณ์ความหลากหลายทางชีวภาพของแมลงในสวนสัตว์จังหวัดอุบลราชธานี. คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.
- สุทิน พรหมโชติ สาธิต พสุวิทย์กุล และรักเกียรติ แสนประเสริฐ. 2553. รายงานผลการดำเนินงานโครงการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม โครงการ การสำรวจและรวบรวมพันธุ์ไม้ผลพื้นเมืองบริเวณจังหวัดอุบลราชธานีเพื่อพัฒนาเป็นไม้ผลเศรษฐกิจชนิดใหม่. มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี, อุบลราชธานี. 49 น.
- He, F., Nowson, C., Lucas, M. and Macgregor, G. 2007. Increased consumption of fruit and vegetables is related to a reduced risk of coronary heart disease: Meta-analysis of cohort studies. *Journal of Human Hypertension*.
- Maisuthisakul, P., Suttajit, M. and Pongsawatmanit, R. 2007. Assessment of phenolic content and free radical-scavenging capacity of some Thai indigenous plants. *Food Chemistry* 100: 1409-1418.

กลุ่มเป้าหมาย

คุณสมบัติของผู้ร่วมโครงการ

โรงเรียนสมาชิกงานสวนพฤกษศาสตร์ โรงเรียน อปท. สมาชิกงานฐานทรัพยากรท้องถิ่น และประชาชนทั่วไป

จำนวนผู้ร่วมโครงการ

100 คน

สถานที่จัดกิจกรรม มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

ผลผลิตของงานที่จะส่งมอบ แหล่งเรียนรู้การขยายพันธุ์พืชพื้นเมืองและแมลงกินได้ และ เว็บไซต์

การดำเนินงานโครงการ

1. ขั้นตอนและวิธีการในการดำเนินโครงการ

- 1 ขยายพันธุ์พืชพื้นเมืองและแมลงกินได้
- 2 สำรวจพื้นที่และพัฒนาพื้นที่จัดตั้งศูนย์
- 3 ดำเนินการปรับปรุงสถานที่
- 4 รวบรวมข้อมูลพืชพื้นเมืองและแมลง รวม 4 ชนิด
- 5 จัดทำสื่อถาวรเพื่อจัดแสดง
- 6 จัดกิจกรรมอบรมเผยแพร่ความรู้

2. กิจกรรมการดำเนินงานตามไตรมาส

กิจกรรม	2564			2565							รวมเงิน (บาท)	
	ไตรมาสที่ 1			ไตรมาสที่ 2		ไตรมาสที่ 3		ไตรมาสที่ 4				
กิจกรรม/วิธีการ	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.
1. ขยายพันธุ์พืชพื้นเมืองและแมลงกินได้												
2. สำรวจพื้นที่และพัฒนาพื้นที่จัดตั้งศูนย์												
3. ดำเนินการปรับปรุงสถานที่												
4. รวบรวมข้อมูลพืชพื้นเมืองและแมลง รวม 4 ชนิด												
5. จัดทำสื่อถาวรเพื่อจัดแสดง												
6. จัดกิจกรรมอบรมเผยแพร่ความรู้												
แผนเงิน	30,000			80,000		80,000		10,000			200,000	

3. ระยะเวลาดำเนินงาน

1. ต.ค.64- 30 ก.ย.65
2. อบรมในเดือนกรกฎาคม จำนวน 1 วัน และสามารถติดต่อเข้าดูงานตามนัดหมาย

ผลที่คาดว่าจะได้รับในการดำเนินโครงการฯ:

1. แหล่งเรียนรู้และถ่ายทอดความรู้ด้านการขยายพันธุ์พืชพื้นเมืองและแมลงกินได้
2. อนุรักษ์และเพิ่มปริมาณพืชพื้นเมืองและแมลงกินได้ 4 ชนิด ในพื้นที่โรงเรียนและชุมชนของกลุ่มเป้าหมาย
3. เป็นแหล่งศึกษาหาความรู้ ถ่ายทอดความรู้ด้านการขยายพันธุ์พืชพื้นเมืองและแมลงกินได้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งสามารถตอบสนองภารกิจของการเป็นศูนย์ประสานงาน อพ.สธ. มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ในการเป็นสถานที่อบรมงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน และงานฐานทรัพยากรท้องถิ่น เป็นแบบอย่างในการสร้าง

จิตสำนึกรักษ์ทรัพยากรท้องถิ่น ด้านการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน และเผยแพร่ความรู้ทางวิชาการแก่ชุมชน

ตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ

ตัวชี้วัด	หน่วย	ค่าเป้าหมาย
จำนวนแหล่งเรียนรู้	แหล่ง	1

งบประมาณ (แยกตามหมวดค่าใช้จ่าย)

1. หมวดค่าตอบแทน	รวม	9,400 บาท
1.1 ค่าทำกรนอกเวลา (เสาร์-อาทิตย์) จำนวน 5 คน x 28 ชั่วโมง (4 วัน) x 60 บาท/ชั่วโมง		8,400 บาท
1.2 ค่าทำกรนอกเวลา (จันทร์-ศุกร์) จำนวน 5 คน x 4 ชั่วโมง (1 วัน) x 50 บาท/ชั่วโมง		1,000 บาท
2. ค่าใช้สอย	รวม	131,000 บาท
2.1 ค่าอาหารกลางวัน จำนวน 100 คน x 1 มื้อ x 80 บาท/คน		8,000 บาท
2.2 ค่าอาหารว่าง จำนวน 100 คน x 2 มื้อ x 30 บาท/คน		6,000 บาท
2.3 ค่าจ้างเหมาขยายพันธุ์ ดูแลพันธุ์ไม้และแมลง 12 เดือนๆ ละ 3,000 บาท		36,000 บาท
2.4 ค่าจ้างเหมาปรับปรุงพื้นที่จัดทำศูนย์		40,000 บาท
2.5 ค่าจ้างเหมาจัดทำสื่อถาวร		30,000 บาท
2.6 ค่าเบี้ยเลี้ยง จำนวน 5 คน x 3 วัน x 240 บาท/คน		3,600 บาท
2.7 ค่าจ้างเหมารถตู้ 1800 บาท x 3 ครั้ง		5,400 บาท
2.7 ค่าเดินทางไปราชการ		2,000 บาท
3. ค่าวัสดุ	รวม	59,600 บาท
3.1 ค่าวัสดุสำนักงาน (กระดาษ ปากกา ฯ)		1,000 บาท
3.2 ค่าวัสดุโฆษณาประชาสัมพันธ์ (ไวนิล ป้ายผ้า)		1,900 บาท
3.3 ค่าวัสดุน้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่น		1,000 บาท
3.4 ค่าวัสดุคอมพิวเตอร์ (หมึกพิมพ์)		2,000 บาท

3.5 ค่าวัสดุเกษตร	10,000 บาท
3.6 ค่าวัสดุก่อสร้าง	34,000 บาท
3.7 ค่าวัสดุวิทยาศาสตร์	8,500 บาท
3.8 ค่าถ่ายเอกสาร	1,200 บาท

รวมงบประมาณ 200,000บาท
(สองแสนบาทถ้วน)

หมายเหตุ : ถัวเฉลี่ยทุกรายการ

แบบเสนอโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (อพ.สธ.)

มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ประจำปีงบประมาณ 2565

ชื่อโครงการ : โครงการสำรวจ รวบรวมข้อมูลเห็ดในพื้นที่ภาคอีสานตอนล่าง

ความสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงาน

กรอบการเรียนรู้ที่ 1 การเรียนรู้ทรัพยากร

กิจกรรมที่ 2 สำรวจเก็บรวบรวมทรัพยากร

ผู้รับผิดชอบ

ชื่อ - สกุล	คุณวุฒิและประสบการณ์	ตำแหน่ง / ความรับผิดชอบในโครงการ
ดร.สุรสิทธิ์ สุทธิคำ ภา	Ph.D.(Agriculture), Tottori University, Japan	หัวหน้าโครงการ
คณาจารย์คณะ วิทยาศาสตร์	ผู้เชี่ยวชาญด้านชีววิทยา	ผู้ร่วมโครงการ

หลักการและเหตุผล

เห็ด (Mushroom) เป็นสิ่งมีชีวิตที่ไม่สามารถสร้างอาหารเองได้ แต่อาศัยการย่อยสลายซากพืช หรือดิน ในการเจริญเติบโต ซึ่งมีหน้าที่สำคัญ คือ รักษาสมดุลของสิ่งมีชีวิต โดยการนำอินทรีย์สารกลับมาใช้ใหม่ โดยเฉพาะการย่อยสลายสารประกอบอินทรีย์ ซึ่งเส้นใยเห็ดสามารถแทรกไปในดินเพื่อดึงดูดสารอาหาร ทำให้เห็ดเจริญเติบโต การเจริญเติบโตของเห็ดต้องการสภาพแวดล้อมที่สมบูรณ์ มีความชื้นที่เหมาะสม ในป่าไม้ ที่มีความหลากหลายของพรรณไม้ เนื่องจากเห็ดมีความจำเพาะต่อพืชในการเจริญ ดังนั้น ความอุดมสมบูรณ์ของสภาพป่า และสภาพแวดล้อม จึงมีอิทธิพลต่อการเจริญของเห็ด เห็ดจะมีวงจรชีวิตสั้น จากเส้นใยและเจริญเป็นดอกเห็ด เพื่อสืบพันธุ์แบบอาศัยเพศ และกระจายสปอร์ ในสิ่งแวดล้อมที่อาศัย และเมื่อเจริญเป็นดอกเห็ด ก็มีชีวิตอยู่ไม่นานก็ตาย และสลายไป

เห็ดแบ่งออกเป็น 3 ประเภทโดยดูจากความสัมพันธ์ของเห็ดกับสิ่งที่เห็ดเจริญอยู่ หรือสิ่งที่ให้อาหารแก่เห็ด

1) saprophytic mushroom คือเห็ดที่เจริญอยู่บนเศษซากสิ่งมีชีวิตต่างๆที่กำลังย่อยสลายผู้พัง มีบทบาทเป็นผู้ย่อยสลายในธรรมชาติ

2) parasitic mushroom คือเห็ดที่เจริญอยู่บนสิ่งมีชีวิตที่มีชีวิตเช่น ลำต้นของต้นไม้ใหญ่ที่ยังมีชีวิต เป็นต้น

3) mycorrhizal mushroom คือเห็ดที่มีเส้นใยเจริญอยู่กับรากของพืชชั้นสูง แบบพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน กล่าวคือเห็ดได้รับสารอาหารพวกคาร์โบไฮเดรตจากที่พืชสังเคราะห์ขึ้นมาใช้ในการเติบโต ส่วนพืชได้รับธาตุอาหารต่างๆและน้ำที่เส้นใยของเห็ดดูดขึ้นมาจากดิน แล้วส่งผ่านมายังเซลล์พืช ความเป็นอยู่แบบนี้ช่วยให้ทั้งเห็ดและพืชเจริญเติบโตได้ดีขึ้น โดยเฉพาะพืช มีความแข็งแรงและทนทานต่อสภาพแวดล้อมที่ไม่เหมาะสมสูงกว่าปกติ

ดอกเห็ดหลายชนิดใช้ประกอบอาหารรับประทานได้ เป็นอาหารที่มีคุณค่าทางอาหารสูงและที่สำคัญเห็ดหลายชนิดมีคุณค่าทางสมุนไพรที่มีสรรพคุณใช้เป็นยารักษาโรคได้ ใช้สกัดเป็นผลิตภัณฑ์อาหารเสริมสุขภาพจากเห็ดได้ ดังนั้น เห็ดจึงเป็นแหล่งอาหารสุขภาพสำหรับมนุษย์ ดังจะเห็นได้จากเมื่อถึงฤดูฝน จะมีผู้คนจำนวนมากเข้าป่า เพื่อเก็บเห็ดไปบริโภค รวมถึงการเก็บไปเพื่อจำหน่าย สร้างรายได้ให้กับตัวเองได้อีกด้วย อนึ่ง เห็ดมีรูปร่างหน้าตาใกล้เคียงกัน ซึ่งบางชนิดมีพิษ หรือ กินแล้วเมา และส่งผลกระทบต่อชีวิตได้ ดังนั้น จึงเป็นที่มาในการเก็บ และรวบรวมชนิดเห็ดที่พบ ในพื้นที่ป่าชุมชน ในเขตอีสานใต้ เพื่อรวบรวมและสร้างศูนย์ข้อมูลชนิดเห็ด โดยจะรวบรวมชนิดเห็ดที่พบ จำแนกชนิด และแสดงข้อมูลทางวิชาการ ประกอบเพื่อให้การเก็บเห็ดไปบริโภค มีความปลอดภัยยิ่งขึ้น ศูนย์ข้อมูลนี้ ยังสามารถถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับเยาวชนและคนรุ่นหลัง ที่เห็นความสำคัญเห็ด ในเชิงของอาหารสุขภาพ สมุนไพร หรือการท่องเที่ยวในป่าชุมชน ที่มีเฉพาะฤดูกาล เท่านั้น ได้ตระหนัก และเลือกบริโภคอย่างเหมาะสมต่อไป

มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ฐานะหน่วยงานสนองพระราชดำริ โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.) ได้ดำเนินการตามแผนแม่บทระยะ 5 ปีที่เจ็ด (1 ตุลาคม 2564 – 30 กันยายน 2569) ภายใต้แนวทางการดำเนินงาน ๘ กิจกรรม บนฐานทรัพยากร ๓ ฐาน เพื่อกำหนดแนวทางการดำเนินงานเพื่อสนองพระราชดำริ โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.) จึงเห็นความสำคัญของการสำรวจเก็บรวบรวมทรัพยากรชีวภาพในท้องถิ่น โดยเฉพาะเห็ดซึ่งมีความสำคัญดังที่กล่าวมาแล้วในข้างต้น โดยมีแผนดำเนินการอย่างต่อเนื่องใน 5 ปีงบประมาณ (2565 – 2569) ซึ่งในปีงบประมาณ 2565 จะดำเนินการในพื้นที่จังหวัดอุบลราชธานี และในปีงบประมาณ 2566 – 2569 จะขยายพื้นที่ไปยังจังหวัดศรีสะเกษ อำนาจเจริญ ยโสธร และมุกดาหาร)

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสนองพระราชดำริ โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
2. เพื่อรวบรวมเห็ดจากป่าชุมชน ป่าอนุรักษ์ ในเขตพื้นที่จังหวัดอุบลราชธานี (ในปีแรก)

3. เพื่อจำแนกชนิดเห็ดที่พบ และการระบุเห็ดที่พบในป่านั้นๆ
4. เพื่อจัดทำฐานข้อมูลเห็ดที่พบ และคุณสมบัติเห็ดที่พบ
5. เพื่อจัดทำฐานข้อมูลเพื่อเผยแพร่สาธารณะ

พื้นที่ดำเนินการ

พื้นที่ อปท. ที่เป็นสมาชิกงานฐานทรัพยากรท้องถิ่น โรงเรียนที่เป็นสมาชิกสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน เขตจังหวัดอุบลราชธานี

ผลกระทบที่เกิดประโยชน์และสร้างคุณค่าต่อสังคม

เยาวชน ประชาชน ได้รู้จัก รู้รักษ์และหวงแหนทรัพยากรในท้องถิ่นของตนเอง

การดำเนินโครงการ

1. กิจกรรมและวิธีดำเนินการ

กิจกรรม	2564			2565							รวมเงิน (บาท)		
	ไตรมาสที่ 1			ไตรมาสที่ 2		ไตรมาสที่ 3		ไตรมาสที่ 4					
กิจกรรม/วิธีการ	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	
1. ประชุมวางแผนการดำเนินงาน ภายในมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี													1,000
2. ประชุมร่วมกับ อปท. รร.ในพื้นที่เป้าหมาย													2,000
3. สร้างความรู้ความเข้าใจในการเก็บข้อมูล													10,000
3. สำรวจ รวบรวม บันทึกข้อมูล													110,000
4. นำเข้าแบบสรุปข้อมูลทรัพยากร													20,000
7. จัดพิมพ์สรุปผลการดำเนินงาน													5,000
แผนเงิน	3,000			30,000		100,000		17,000					150,000

2. ระยะเวลาดำเนินงาน

1 ตุลาคม 2564 - 30 กันยายน 2565

ผลที่คาดว่าจะได้รับในการดำเนินโครงการ :

1. ได้สนองพระราชดำริ โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
2. ชนิดเห็ดที่พบ หลากหลายชนิด ทั้งกินได้ และมีพิษ
3. ฐานข้อมูลเห็ดสาธารณะ จังหวัดอุบลราชธานี และอีสานใต้ ในอนาคต
4. เยาวชน ประชาชน รู้จัก รู้รักษ์และหวงแหนทรัพยากรในท้องถิ่นของตนเอง

ตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ

ตัวชี้วัด	หน่วยวัด	ค่าเป้าหมาย
จำนวนข้อมูล	ข้อมูล	500

การติดตามและรายงานผล

- รายงานความก้าวหน้ารายไตรมาสและรายงานผลการดำเนินงาน (ฉบับสมบูรณ์ ภายใน 30 วัน นับจากวันที่ดำเนินการแล้วเสร็จ) ผ่านระบบบริหารจัดการโครงการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม
- สรุปรายงานที่ได้จากการดำเนินงานเชื่อมโยงสู่การเรียนรู้การสอนและหรือการวิจัย
- เผยแพร่ผลการดำเนินงานผ่านเว็บไซต์
- ส่งรายงานทางการเงินให้กับคณะและมหาวิทยาลัยภายใน 45 วัน นับจากวันที่ดำเนินการแล้วเสร็จ

งบประมาณ

1. ค่าตอบแทน	รวม	18,600 บาท
1.1 ค่าอาหารทำการนอกเวลา วันหยุดราชการ 420.-*10 วัน * 3 คน		12,600 บาท
1.2 ค่าอาหารทำการนอกเวลา วันทำการ 200.-* 10 วัน *3 คน		6,000 บาท
1. ค่าใช้สอย	รวม	116,400 บาท
1.1 ค่าเบี้ยเลี้ยง จำนวน 2 คน x 100 วัน x 240 บาท/คน		48,000 บาท
1.3 ค่าชุดเขยค่าน้ำมันเชื้อเพลิง		10,000 บาท
1.4 ค่าจ้างเหมาบริการรถตู้ วันละ 1,800 บาท * 20 วัน		36,000 บาท
1.5 ค่าอาหารว่าง 20 คน คนละ 35 บาท * 4 มื้อ		2,800 บาท
1.6 ค่าอาหารกลางวัน 20 คน คนละ 100 บาท * 2 มื้อ		4,000 บาท
1.8 ค่าจ้างเหมาถ่ายเอกสาร		5,600 บาท

1.10 ค่าจ้างเหมาวิเคราะห์ข้อมูล 10,000 บาท

2. ค่าวัสดุ รวม 15,000 บาท

2.1 ค่าวัสดุสำนักงาน 5,000 บาท

2.2 ค่าวัสดุเกษตร 5,000 บาท

2.3 ค่าวัสดุวิทยาศาสตร์ 5,000 บาท

รวมงบประมาณ 150,000 บาท (หนึ่งแสนห้าหมื่นบาทถ้วน)

หมายเหตุ : ถัวเฉลี่ยทุกรายการ

แบบเสนอโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (อพ.สธ.)
มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ประจำปีงบประมาณ 2565

ชื่อโครงการ : โครงการจัดการฐานข้อมูลสมุนไพร

ความสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงาน

กรอบการเรียนรู้ที่ 2 การใช้ประโยชน์

กิจกรรมที่ 5 ศูนย์ข้อมูลทรัพยากร

ผู้รับผิดชอบ

ชื่อ - สกุล	คุณวุฒิและประสบการณ์	ตำแหน่ง / ความรับผิดชอบในโครงการ
ผศ. ดร. สุदारัตน์ หอมหวล	<p><u>คุณวุฒิ</u> : ปริญญาเอก สาขาเภสัชเคมีและพิษเภสัชเคมี, แพทย์แผนไทยสาขาเภสัชกรรมไทย แพทย์แผนไทยสาขาคงครภไทย รับรองโดยสภาการแพทย์แผนไทย กระทรวงสาธารณสุข</p> <p><u>ประสบการณ์</u> : หัวหน้าโครงการจัดทำฐานข้อมูลสมุนไพร ออนไลน์</p> <ol style="list-style-type: none">ฐานข้อมูลสมุนไพรไทย คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัย อุบลราชธานี (www.phargarden.com)ฐานข้อมูลพรรณไม้แห่งอ้างอิง มหาวิทยาลัย อุบลราชธานี (www.thaiherbarium.com)ฐานข้อมูลเครื่องยาไทย คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัย อุบลราชธานี (www.thaicrudedrug.com)ฐานข้อมูลตำรับยาสมุนไพรในบัญชียาหลักแห่งชาติ (www.thai-remedy.com) <p>- หัวหน้าโครงการจัดทำพิพิธภัณฑสมุนไพร คณะเภสัช ศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี</p> <p>- หัวหน้าโครงการจัดทำมาตรฐานสมุนไพรไทย คุณ หอมแดง และโตไม้รั้วลี้ม เพื่อบรรจุในตำรามาตรฐาน</p>	หัวหน้าโครงการ

ชื่อ - สกุล	คุณวุฒิและประสบการณ์	ตำแหน่ง / ความรับผิดชอบในโครงการ
	<p>สมุนไพรรไทย กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข ปี2553</p> <p>- หัวหน้าโครงการจัดทำมาตรฐานตำรับยาธาตุบรรจบ กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก กระทรวงสาธารณสุข ปี2562</p> <p><u>ความเชี่ยวชาญ :</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1.การสำรวจ รวบรวมข้อมูลด้านพืชสมุนไพร ตำรายาไทย และองค์ความรู้พื้นบ้านด้านการรักษาโรค ด้วยสมุนไพร 2.การจัดทำองค์ความรู้ด้านสมุนไพร เผยแพร่ผ่านสื่อสิ่งพิมพ์ และเว็บไซต์ 3.การจัดทำมาตรฐานสมุนไพรไทย 	
ผู้ร่วมโครงการ	อาจารย์ผู้สอนในรายวิชา เกษษพฤษศาสตร์ และเภสัชเวท	

หลักการและเหตุผล

ประเทศไทยมีพื้นที่ตั้งอยู่ในภูมิภาคเขตร้อน ที่มีความแตกต่างของสภาพดิน หิน และภูมิประเทศ ทำให้เกิดความหลากหลายทางชีวภาพสูง มีป่าไม้เขตร้อนที่ได้พัฒนาขึ้นมาตามธรรมชาติในช่วงระยะเวลาอันยาวนาน มีความหลากหลายทั้งระบบนิเวศ ถิ่นที่อยู่ หรือชนิดป่า เมื่อปี 2504 ประเทศไทยมีพื้นที่ป่าร้อยละ 53 ของพื้นที่ประเทศทั้งหมด แต่ในปี 2551 เนื้อที่ป่าลดลงเหลือเพียงร้อยละ 30 เท่านั้น ทรัพยากรป่าไม้ของประเทศไทยมีพื้นที่ลดลงในระยะเวลาอันรวดเร็ว และเหลืออยู่น้อยมากเมื่อเทียบกับพื้นที่ทั้งหมดของประเทศ เนื่องจากมีการตัดไม้ทำลายป่า บุกรุกแผ้วถาง เพื่อใช้ประโยชน์ในด้านเกษตรกรรม อุตสาหกรรม ที่อยู่อาศัย เนื่องจากการเพิ่มขึ้นของประชากร และการพัฒนาสังคม และเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว พื้นที่ป่าที่เหลือส่วนใหญ่อยู่ทางภาคเหนือและภาคใต้ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีพื้นที่ป่าเหลือน้อยที่สุดของประเทศ และส่วนใหญ่อยู่ในพื้นที่ป่าเขตอนุรักษ์ ป่าและสังคมพืชเหล่านี้เป็นถิ่นที่อยู่ที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการดำรงอยู่ของพืช สัตว์และจุลินทรีย์ สำหรับพื้นที่เขตอีสานใต้โดยเฉพาะ จ.อุบลราชธานี และจังหวัดใกล้เคียง มีชนิดป่าผลัดใบในฤดูแล้ง ที่หลากหลาย ได้แก่ ป่าเต็งรัง ป่าดิบแล้ง ป่าเต็งรังไม้สน รวมทั้งป่าเบญจพรรณบางส่วน อีกทั้งยังมีบริเวณพื้นที่ชุ่มน้ำ ริมลำธาร แม่น้ำ ที่มีความชุ่มชื้นตลอดปี ทำให้เกิดป่าบึงน้ำจืด ป่าบุง ป่าทาม โดยมีแม่น้ำหลัก 3 สาย ไหลผ่าน ได้แก่ แม่น้ำโขง ไหลผ่าน อ.โขงเจียม, แม่น้ำชี ไหลผ่าน อ.เขื่องใน และมาบรรจบกับแม่น้ำมูลที่ อ.เมือง, แม่น้ำมูลตอนล่าง ที่ไหลผ่านทำให้เกิดเป็น ลำโดมใหญ่ ไหลผ่าน อ.น้ำยืน อ.เดชอุดม, ลำโดมน้อย ไหลผ่าน อ.บุญศรี, ลำเซบาย ไหลผ่าน อ.ม่วงสามสิบ, ลำเซบกที่ไหลผ่าน อ.ตระการพืชผล เป็นต้น จากสภาพป่า และพื้นที่ชุ่มน้ำที่หลากหลาย ทำให้เกิดไม้พื้นเมืองที่มีถิ่นอาศัยตามธรรมชาติดั้งเดิม สามารถขึ้นและเจริญเติบโตได้ดี และยังเกื้อหนุนสัตว์ป่า ที่เป็นสัตว์ท้องถิ่น ในการแพร่ขยายพันธุ์ หรืออพยพมาอาศัยอยู่ได้เป็นอย่างดี แต่อย่างไรก็ตามสภาพป่าที่อุดมสมบูรณ์ก็อาจจะถูกเปลี่ยนแปลงได้ในอนาคต อีกทั้งสถานภาพ

พื้นที่ป่าเหล่านี้มีแนวโน้มลดลง และยังไม่มีการอนุรักษ์อย่างจริงจังจากหน่วยงานภาครัฐ รวมทั้งยังขาดการเผยแพร่ข้อมูลอย่างเป็นระบบสู่สาธารณชน และชุมชนใกล้พื้นที่ป่า ทำให้เสี่ยงต่อการสูญเสียพื้นที่ป่าไม้ และสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป หากไม่มีการบริหารจัดการป่าที่ใช้ความเข้าใจอย่างถ่องแท้ เกี่ยวกับลักษณะโครงสร้าง และชนิดของพืชพรรณในป่าชนิดต่างๆ ตลอดจนความตระหนักในคุณค่าของป่า ทั้งในด้านประโยชน์ใช้สอย พืชอาหาร โดยเฉพาะเป็นยารักษาโรค เป็นต้น ให้แก่ชุมชนใกล้พื้นที่ป่า เพื่อสร้างความมีส่วนร่วมในการดูแลรักษา และเพื่อให้ป่าอำนวยประโยชน์อย่างยั่งยืนและการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

จากประสบการณ์ของผู้วิจัยในภาคสนาม พบว่าพื้นที่เขตอีสานใต้ เป็นบริเวณที่อุดมไปด้วยแหล่งของพืชพรรณนานาชนิด โดยเฉพาะพืชสมุนไพร ที่มีคุณค่าทางยา จากภูมิปัญญาของหมอยาพื้นบ้าน การสำรวจ เก็บข้อมูล พบว่าพืชที่พบในป่าอีสานใต้ ปรากฏในตำรายาไทยเป็นจำนวนมาก ซึ่งควรค่าแก่การอนุรักษ์ และเผยแพร่เพื่อการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน

ดังนั้นคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี จึงเห็นความสำคัญของการเก็บรวบรวม พืชและสมุนไพรจากป่าที่มีคุณค่าทางยา และเผยแพร่องค์ความรู้พื้นบ้าน พร้อมทั้งข้อมูลสนับสนุนทางวิทยาศาสตร์ โดยจะทำการสำรวจพืชและสมุนไพรในเขตพื้นที่ป่าของ จ.อุบลราชธานี และจังหวัดใกล้เคียง เก็บตัวอย่างพรรณไม้ โดยจัดทำระบบฐานข้อมูลที่สามารถสืบค้นได้อย่างรวดเร็ว และเชื่อถือได้ เผยแพร่ผ่านเว็บไซต์ ซึ่งปัจจุบันยังไม่มีหน่วยงานที่รวบรวมข้อมูลพืชเขตอีสานใต้อย่างเป็นระบบ และเผยแพร่ผ่านเว็บไซต์ มีเพียงข้อมูลการสำรวจพืชส่วนหนึ่ง แต่ก็ไม่ครบถ้วน งานการสำรวจพืชจึงยังคงต้องมีการดำเนินการต่อไป และการเผยแพร่ข้อมูลเป็นสิ่งสำคัญมากต่อการอนุรักษ์จึงต้องนำข้อมูลที่สำรวจศึกษาเผยแพร่สู่ประชาชนในวงกว้างผ่านเว็บไซต์ และยังได้คำนึงถึงการนำฐานข้อมูลมาใช้เป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมเพื่อพัฒนาพันธุ์พืช และกิจกรรมรองรับโครงการฟื้นฟูสภาพป่าทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือในอนาคต โดยใช้เป็นข้อมูลทางวิชาการประกอบการตัดสินใจเลือกชนิดพรรณไม้ ที่เหมาะสมต่อการปลูกป่าในแต่ละพื้นที่ เพื่อให้ประสบผลสำเร็จในการฟื้นฟูสภาพป่าเร็วขึ้น จึงต้องบันทึกเขตการกระจายพันธุ์ นิเวศวิทยา อธิบายแหล่งที่พบในธรรมชาติ หรือระบบนิเวศที่ขึ้นเฉพาะเจาะจง ช่วงระยะเวลาการออกดอกและผล บรรยายลักษณะเด่นทางพฤกษศาสตร์ที่สามารถใช้จำแนกพืช จะทำให้เกิดประโยชน์อย่างยิ่งทั้งต่อผู้ปฏิบัติการภาคสนาม ใช้ประกอบการตัดสินใจเลือกชนิดพรรณไม้ที่เหมาะสมต่อการปลูกป่าในแต่ละพื้นที่ ตลอดจนนักวิจัย ประชาชน เนื่องจากสามารถนำข้อมูลไปใช้ต่อยอดงานวิจัย เป็นแหล่งค้นคว้าข้อมูลให้นักเรียน นักศึกษา ผู้สนใจ นอกจากนี้ยังเป็นแหล่งที่ใช้ตรวจสอบความถูกต้องของพรรณไม้ และข้อมูลการใช้ประโยชน์ทางยาพร้อมทั้งข้อมูลสนับสนุนทางวิทยาศาสตร์ อันจะส่งผลให้เกิดการนำพืชสมุนไพรไปใช้ประโยชน์อย่างคุ้มค่า และอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นมิให้สูญหาย ส่งผลต่อเนื่องให้ตระหนักถึงคุณค่าของป่าไม้และร่วมกันดูแลรักษามิให้สูญหายไป ตรงตามเจตนารมณ์ของรัฐบาล ตามนโยบายการอนุรักษ์ป่าไม้ของประเทศไทยได้ต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสนองพระราชดำริ โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

กิจกรรม	2564			2565				รวมเงิน (บาท)				
	ไตรมาสที่ 1			ไตรมาสที่ 2		ไตรมาสที่ 3			ไตรมาสที่ 4			
กิจกรรม/วิธีการ	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.
ข้อมูลแบบพื้นบ้าน และข้อมูลเชิงวิชาการ												
5. เรียบเรียงข้อมูล และภาพพีช (ตกแต่งภาพ)												
6. นำข้อมูลจัดทำระบบสืบค้นผ่านเว็บไซต์												
7. จัดพิมพ์สรุปผลการดำเนินงาน												
แผนเงิน	50,000			50,000		40,000		10,000		150,000		

2. ระยะเวลาดำเนินงาน

1 ตุลาคม 2564 - 30 กันยายน 2565

ผลที่คาดว่าจะได้รับในการดำเนินโครงการ :

1. เกิดแหล่งศึกษาข้อมูลพืชสมุนไพร แก่นักเรียน นักศึกษา นักวิจัย และประชาชนผู้สนใจทั่วไป เพื่อให้เกิดการอนุรักษ์ภูมิปัญญาไทย ด้านการใช้ประโยชน์จากสมุนไพรเป็นยา และฟื้นฟูให้คงอยู่สืบไป
2. ผู้ปฏิบัติงานภาคสนาม ใช้เป็นข้อมูลทางวิชาการประกอบการตัดสินใจเลือกชนิดพรรณไม้ ในการวางแผนพัฒนาพันธุ์พืช หรือเลือกชนิดพืชที่เหมาะสมต่อการปลูกป่าในแต่ละพื้นที่เพื่อรองรับโครงการฟื้นฟูสภาพป่าได้รวดเร็วขึ้น
3. ประชาชนตระหนักถึงคุณค่าของป่าไม้ และร่วมกันดูแลรักษาให้สูญหายไป
4. เกิดแนวทางในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร คุณค่าของป่าชุมชน
5. พื้นที่ป่าไม้ของประเทศไทยมีเพิ่มมากขึ้น เกิดแหล่งต้นน้ำลำธาร และสิ่งที่ยึดหน้าดินมิให้เกิดปัญหาอุทกภัย
6. ประชาชนบริเวณพื้นที่ป่าสามารถพึ่งตนเองได้โดยใช้ปัจจัยที่ได้จากป่า ทั้งด้านเป็นอาหารและยา ไม้ใช้สอย และสามารถอยู่ร่วมกับป่าได้อย่างเกื้อกูลกัน และร่วมกันหวงแหน ดูแลรักษาทรัพยากรป่าไม้ของประเทศ
7. เพิ่มพื้นที่สีเขียวให้กับประเทศ และเพิ่มออกซิเจนให้กับสิ่งแวดล้อม และบรรยากาศของโลก

ตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ

ตัวชี้วัด	หน่วยวัด	ค่าเป้าหมาย	ผู้รับผิดชอบหลัก
-----------	----------	-------------	------------------

ตัวชี้วัด	หน่วยวัด	ค่าเป้าหมาย	ผู้รับผิดชอบหลัก
จำนวนแหล่งเรียนรู้ที่ได้รับการพัฒนาทั้งในและนอกมหาวิทยาลัย	จำนวนแหล่งเรียนรู้	1	รองอธิการบดีฝ่ายวิจัยฯ/คณะ/ สำนักวิทยบริการ

หมายเหตุ: เว็บไซต์ฐานข้อมูลสมุนไพรออนไลน์ www.phargarden.com ที่มีข้อมูลพรรณไม้เพิ่มขึ้น 50 ชนิด (รวมเป็นข้อมูลพรรณไม้ทั้งสิ้น 400 ชนิด)

การติดตามและรายงานผล

- รายงานความก้าวหน้ารายไตรมาสและรายงานผลการดำเนินงาน (ฉบับสมบูรณ์ ภายใน 30 วัน นับจากวันที่ดำเนินการแล้วเสร็จ) ผ่านระบบบริหารจัดการโครงการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม
- สรุปรายงานที่ได้จากการดำเนินงานเชื่อมโยงสู่การเรียนการสอนและหรือการวิจัย
- เผยแพร่ผลการดำเนินงานผ่านเว็บไซต์
- ส่งรายงานทางการเงินให้กับคณะและมหาวิทยาลัยภายใน 45 วัน นับจากวันที่ดำเนินการแล้วเสร็จ

งบประมาณ

1. ค่าใช้สอย

รวม 128,700 บาท

1.1 ค่าเบี้ยเลี้ยง จำนวน 2 คน x 5 วัน x 240 บาท/คน	2,400 บาท
1.2 ค่าที่พักเหมาจ่าย จำนวน 2 คน x 5 คืน x 1200 บาท/คืน	12,000 บาท
1.3 ค่าพาหนะ (เช่น ตัวเครื่องบิน ตัวรถไฟ ค่ารถรับจ้าง ค่ารถโดยสาร เป็นต้น)	2,800 บาท
1.4 ค่าจ้างเหมาบริการค้นข้อมูลพืช	20,000 บาท
1.5 ค่าจ้างเหมาบริการเก็บพืช	20,000 บาท
1.6 ค่าจ้างเหมาบริการจัดทำพรรณไม้แห้งอ้างอิง	20,000 บาท
1.7 ค่าจ้างเหมาบริการถ่ายภาพพืช และตกแต่งภาพ	9,000 บาท
1.8 ค่าจ้างเหมาบริการล้างตัวอย่างพืช	5,000 บาท
1.9 ค่าจ้างเหมาบริการอบพืช อบน้ำยาพืช	20,000 บาท
1.10 ค่าจ้างเหมาบริการจัดแสดงตัวอย่างพืช	6,000 บาท
1.11 ค่าจ้างเหมาบริการเรียบเรียงข้อมูลลงเว็บไซต์	9,000 บาท
1.12 ค่าจ้างเหมาบริการจัดทำรายงานผลการดำเนินงาน	2,500 บาท

2. ค่าวัสดุ

รวม 21,300 บาท

2.1 ค่าวัสดุสำนักงาน	2,000 บาท
2.2 ค่าวัสดุโฆษณาประชาสัมพันธ์ (ไวเนล ป้ายผ้า)	1,000 บาท
2.3 ค่าวัสดุงานบ้านงานครัว	2,000 บาท
2.4 ค่าวัสดุคอมพิวเตอร์	2,000 บาท
2.5 ค่าวัสดุการเกษตร	2,000 บาท
2.6 ค่าวัสดุก่อสร้าง	500 บาท
2.7 ค่าวัสดุเชื้อเพลิง	1,500 บาท
2.8 ค่าวัสดุวิทยาศาสตร์	2,000 บาท
2.9 ค่าวัสดุสมุนไพร	3,000 บาท
2.10 ค่าวัสดุถ่ายภาพ	2,000 บาท
2.11 ค่าวัสดุวารสารและตำรา	2,500 บาท
2.12 ค่าถ่ายเอกสาร	800 บาท

รวมงบประมาณ 150,000 บาท (หนึ่งแสนห้าหมื่นบาท)

หมายเหตุ : ถัวเฉลี่ยทุกรายการ

แบบเสนอโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (อพ.สธ.)

มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ประจำปีงบประมาณ 2565

ชื่อโครงการ : โครงการสำรวจ เก็บรวบรวม ทรัพยากรกายภาพ ชีวภาพ ระยะที่ 1

ความสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงาน

กรอบการเรียนรู้ที่ 2 การใช้ประโยชน์ทรัพยากร

กิจกรรมที่ 5 ศูนย์ข้อมูลทรัพยากร

ผู้รับผิดชอบ

ชื่อ - สกุล	คุณวุฒิและประสบการณ์	ตำแหน่ง / ความรับผิดชอบในโครงการ
รศ.ดร.ชวลิต ถิ่นวงศ์พิทักษ์	คุณวุฒิ : ปริญญาเอก สาขาวิศวกรรมเครื่องกล รองอธิการบดีฝ่ายวิจัย นวัตกรรมและบริการวิชาการ ผู้อำนวยการอุทยานวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี	หัวหน้าโครงการ
คณาจารย์คณะวิทยาศาสตร์	ผู้เชี่ยวชาญด้านชีววิทยา	ผู้ร่วมโครงการ
คณาจารย์คณะศิลปประยุกต์และสถาปัตยกรรมศาสตร์	ผู้เชี่ยวชาญด้านศิลปะ สถาปัตยกรรมท้องถิ่น	ผู้ร่วมโครงการ
คณาจารย์คณะเภสัชศาสตร์	ผู้เชี่ยวชาญด้านพืชสมุนไพร	ผู้ร่วมโครงการ
นางสาวณัชชา อักษรศรี	คุณวุฒิ : รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ประสบการณ์ : ผู้ประสานงานโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชฯ บริหารโครงการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม บริการวิชาการ	ผู้ร่วมโครงการ

ชื่อ - สกุล	คุณวุฒิและประสบการณ์	ตำแหน่ง / ความรับผิดชอบในโครงการ
	ความเชี่ยวชาญ : บริหารโครงการทำนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรม บริการวิชาการ	

หลักการและเหตุผล

มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ฐานะหน่วยงานสนองพระราชดำริ โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.) ได้ดำเนินการตามแผนแม่บทระยะ 5 ปีที่เจ็ด (1 ตุลาคม 2564 – 30 กันยายน 2569) ภายใต้แนวทางการดำเนินงาน ๘ กิจกรรม บนฐานทรัพยากร ๓ ฐาน เพื่อกำหนดแนวทางการดำเนินงานเพื่อสนองพระราชดำริ โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.) ของมหาวิทยาลัยให้เป็นไปตามกรอบการดำเนินงานของ อพ.สธ. ที่ผ่านมา มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ได้มีการดำเนินการศึกษา สํารวจ และเก็บรวบรวมทรัพยากรต่างๆ ทั้ง 3 ฐาน ได้แก่ ฐานทรัพยากรกายภาพ ชีวภาพ และวัฒนธรรมและภูมิปัญญา เช่น ข้อมูลพันธุ์ปลาในลุ่มน้ำโขง ข้อมูลพันกล้วยไม้พื้นเมือง ข้อมูลพุทธสถาปัตยกรรมในเขตภาคอีสาน ข้อมูลพระพุทธรูปพื้นถิ่น ข้อมูลวัฒนธรรมโบราณอีสาน โดยข้อมูลบางรายการยังต้องการการสำรวจและเก็บรวบรวมเพิ่มเติมเพื่อความครบถ้วนสมบูรณ์ หากแต่ยังไม่มีระบบที่ข้อมูลต่างๆเป็นฐานข้อมูลและมีระบบที่สามารถเชื่อมต่อถึงกันได้ ดังนั้น จึงได้ดำเนินการโครงการจัดการฐานข้อมูลทรัพยากร เพื่อจัดการข้อมูลทรัพยากรที่มีอยู่ ให้เป็นฐานข้อมูลที่มีระบบที่สามารถเชื่อมต่อถึงกันได้ และเชื่อมโยงกับฐานข้อมูลทรัพยากรของหน่วยงานที่ร่วมสนองพระราชดำริ อพ.สธ. และเพื่อให้ฐานข้อมูลทรัพยากรนั้น เป็นข้อมูลเพื่อนำไปสู่การวางแผนพัฒนาทรัพยากรต่างๆ ได้

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสนองพระราชดำริ โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
2. เพื่อจัดการข้อมูลทรัพยากรที่มีอยู่ให้เป็นฐานข้อมูลที่เป็นระบบ
3. เพื่อให้เกิดฐานข้อมูลทรัพยากร อพ.สธ.-มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี นำไปสู่การเชื่อมโยงกับหน่วยงานที่ร่วมสนองพระราชดำริฯ

พื้นที่ดำเนินการ

พื้นที่ภาคอีสานตอนล่าง

ผลกระทบที่เกิดประโยชน์และสร้างคุณค่าต่อสังคม

เยาวชน ประชาชน ได้รู้จัก อนุรักษ์และหวงแหนทรัพยากรในท้องถิ่นของตนเอง

การดำเนินโครงการ

1. กิจกรรมและวิธีดำเนินการ

กิจกรรม	2564			2565				รวมเงิน (บาท)					
	ไตรมาสที่ 1			ไตรมาสที่ 2		ไตรมาสที่ 3			ไตรมาสที่ 4				
กิจกรรม/วิธีการ	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	
1. ประชุมวางแผนการดำเนินงานภายใน													10,000
2. แต่งตั้งและประชุมคณะกรรมการดำเนินการ													10,000
3. จัดทำระบบฐานข้อมูลดิจิทัล													200,000
4. สรุปผลการดำเนินงาน													10,000
แผนเงิน	15,000			100,000		100,000		15,000					230,000

2. ระยะเวลาดำเนินงาน

1 ตุลาคม 2564 - 30 กันยายน 2565

ผลที่คาดว่าจะได้รับในการดำเนินโครงการ :

1. ได้สนองพระราชดำริ โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
2. ข้อมูลทรัพยากรที่มีอยู่ได้รับการจัดทำเป็นฐานข้อมูลที่เป็นระบบ เพื่อการเชื่อมโยงกับหน่วยงานที่สนองพระราชดำริ

ตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ

ตัวชี้วัด	หน่วยวัด	ค่าเป้าหมาย
ฐานข้อมูลทรัพยากรที่เป็นระบบ	ฐานข้อมูล	1
นำเข้าข้อมูลทรัพยากร	ข้อมูล	500

การติดตามและรายงานผล

- รายงานความก้าวหน้ารายไตรมาสและรายงานผลการดำเนินงาน (ฉบับสมบูรณ์ ภายใน 30 วัน นับจากวันที่ดำเนินการแล้วเสร็จ) ผ่านระบบบริหารจัดการโครงการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม
- สรุปภาพรวมที่ได้จากการดำเนินงานเชื่อมโยงสู่การเรียนการสอนและหรือการวิจัย
- เผยแพร่ผลการดำเนินงานผ่านเว็บไซต์

- ส่งรายงานทางการเงินให้กับคณะและมหาวิทยาลัยภายใน 45 วัน นับจากวันที่ดำเนินการแล้วเสร็จ

งบประมาณ

1. ค่าตอบแทน	รวม 11,400 บาท
1.1 ค่าอาหารทำการนอกเวลา วันหยุดราชการ 420.-*10 วัน * 2 คน	7,400 บาท
1.2 ค่าอาหารทำการนอกเวลา วันทำการ 200.-* 10 วัน *2 คน	4,000 บาท
2. ค่าใช้สอย	รวม 185,000 บาท
1.1 ค่าจ้างเหมาจัดทำฐานข้อมูล	200,000 บาท
1.2 ค่าอาหารว่าง 20 คน คนละ 35 บาท * 4 มื้อ	2,800 บาท
1.3 ค่าอาหารกลางวัน 20 คน คนละ 100 บาท * 2 มื้อ	4,000 บาท
1.4 ค่าจ้างเหมาปฏิบัติงานเพิ่มเติม	8,200 บาท
3. ค่าวัสดุ	รวม 3,600 บาท
3.1 ค่าวัสดุสำนักงาน	3,600 บาท

รวมงบประมาณ 230,000 บาท (สองแสนบาทถ้วน)

หมายเหตุ : ถัวเฉลี่ยทุกรายการ

แบบเสนอโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชฯ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
ประจำปีงบประมาณ 2565

ชื่อโครงการ การสำรวจและรวบรวมข้อมูลนิเวศวิทยา ความหลากหลายทางชีวภาพ และการใช้ประโยชน์ทรัพยากรสัตว์น้ำ เพื่อพัฒนาฐานข้อมูลทรัพยากรฐานชีวภาพในพื้นที่กลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2 (พิพิธภัณฑ์ธรรมชาติวิทยาประมงมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี)

ความสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงาน (ดูแนวทางการดำเนินงานโครงการประกอบ)

กรอบการดำเนินงานที่ 2 การใช้ประโยชน์ (F2)

กิจกรรมที่ 5 กิจกรรมศูนย์ข้อมูลทรัพยากร (A5)

ผู้รับผิดชอบ

ชื่อ - สกุล	คุณวุฒิ	ประสบการณ์	ความรับผิดชอบในโครงการ
นายชัยวุฒิ กรุดพันธ์	คุณวุฒิ : ปริญญาตรี บัณฑิต สัตววิทยา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	<u>ประสบการณ์</u> : การเรียนการสอน วิทยาการอบรมระดับชาติและระดับนานาชาติ พร้อมทั้งผลงานวิจัยระดับชาติและระดับนานาชาติเกี่ยวกับ การศึกษา สัตว์น้ำของปลาอนุกรมวิธานของปลา การเก็บรักษาและลงทะเบียนตัวอย่างในพิพิธภัณฑ์ธรรมชาติวิทยาและนิเวศวิทยาของปลา คณะอนุกรรมการบัญชี	หัวหน้าโครงการ

		ทรัพยากรชีวภาพ (BEDO) ความเชี่ยวชาญ : ชีววิทยาของสัตว์น้ำ นิเวศวิทยา อนุกรมวิธาน	
นางจรุงจิต กรุดพันธ์	คุณวุฒิ ปริญญาตรี บัณฑิต สัตววิทยา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	ประสบการณ์ การเรียน การสอน งานวิจัย การ อบรมบุคลากรเกี่ยวกับ ความหลากหลายทาง ชีวภาพ ความเชี่ยวชาญ ชีววิทยา ของปลา แพลงก์ตอน วิทยา พิษวิทยา เทคนิค การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ สวยงาม	ผู้ร่วมโครงการ

หลักการและเหตุผล

ฐานทรัพยากรชีวภาพสัตว์น้ำเป็นผลผลิตเกษตร (ประมง) เศรษฐกิจฐานชีวภาพที่มีความสำคัญและมีศักยภาพในการแข่งขันของไทย เนื่องจากไทยมีภูมิประเทศและภูมิอากาศที่เหมาะสมต่อการเจริญเติบโตของปลามีรายงานชนิดปลา 2,141 ชนิด เป็นปลาน้ำจืด 826 ชนิด ในจำนวนนี้สัตว์น้ำกว่า 300 ชนิด พบและมีการใช้ประโยชน์ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2 ทรัพยากรฐานชีวภาพสัตว์น้ำไทยในพื้นที่ดังกล่าวเป็นที่ยอมรับในระดับท้องถิ่นและระดับนานาชาติ บนฐานหลากหลายทางชีวภาพและภูมิปัญญาการใช้ประโยชน์ มีศักยภาพในการส่งเสริมภาพลักษณ์ของสินค้าฐานชีวภาพนี้ (brand stories) สามารถรวบรวมรายละเอียดด้านต่างๆ นำเสนอในรูปแบบที่น่าสนใจจากการบูรณาการความสวยงามตามธรรมชาติของระบบนิเวศและความหลากหลายทางชีวภาพ ภูมิปัญญา นวัตกรรมวิชาการที่บูรณาการในมิติของการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน ทั้งทรัพยากรฐานชีวภาพนี้หลายชนิดมีศักยภาพในการพัฒนาเทคนิคการเพาะเลี้ยงเชิงพาณิชย์เพื่อตอบสนองความต้องการที่เพิ่มขึ้นในอนาคต

พิพิธภัณฑ์ธรรมชาติวิทยาประมง มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี เป็นการพัฒนาห้องเก็บตัวอย่างเพื่อใช้ประกอบในการเรียนการสอนในหลักสูตรสาขาวิชาประมง คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ซึ่งคณะดำเนินงานวิจัยได้เริ่มจัดเก็บตัวอย่างจากตัวอย่างที่เก็บรวบรวมส่วนตัว ก่อนปี พ.ศ. 2544 และ ตัวอย่างที่ได้จากงานวิจัยต่างๆ จากปี พ.ศ. 2544 ถึง ปัจจุบัน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การสำรวจทรัพยากรประมงในพื้นที่เขื่อนปากมูล ความหลากหลายของปลาในจังหวัดอุบลราชธานี และ เรื่อง Conservation and sustainable used of Biodiversity in the Mekong-Chaophraya Region: Conservation of endangered fishes in

the lower Mekong and adjacent basin in Thai-Mekong ซึ่งในงานวิจัยนี้ได้ร่วมดำเนินการวิจัยกับประเทศเพื่อนบ้านในกลุ่มน้ำโขงตอนล่างอีก 3 ประเทศ ได้แก่ ลาว กัมพูชา และ เวียดนาม มีตัวอย่างสัตว์น้ำกว่า 1 แสนตัวอย่าง ในห้องเก็บตัวอย่างซึ่งประกอบด้วยชั้น ตู้วางตัวอย่าง และพื้นที่สำหรับนักวิจัย พื้นที่ 117 ตารางเมตร และ 69.75 ตารางเมตรตามลำดับ นอกจากนี้มีพื้นที่จัดแสดงตัวอย่างมีชีวิต พื้นที่ 15.6 ตารางเมตร และ อ่างเก็บตัวอย่างขนาดใหญ่ พื้นที่ 12 ตารางเมตร พร้อมด้วยห้องปฏิบัติการที่สามารถจัดแสดงโปสเตอร์และตัวอย่างพื้นที่ 39.8 ตารางเมตร ซึ่งห้องปฏิบัติการและห้องพิพิธภัณฑ์ธรรมชาติวิทยาประมงมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ได้เปิดบริการแก่ผู้สนใจทั้งในประเทศและต่างประเทศเสมอมา และได้จัดอบรมในระดับนานาชาติ เกี่ยวกับการจัดการตัวอย่างและวิเคราะห์ชนิดพันธุ์ปลาหลายครั้ง การบริหารจัดการการเก็บตัวอย่างให้อยู่ในมาตรฐานการเก็บรักษาตัวอย่าง และการประมวลผลข้อมูลของตัวอย่างให้อยู่ในรูปแบบที่สามารถตอบสนองความสนใจต่อสาธารณะ มีความสำคัญเพื่อพัฒนาพื้นที่ทางวิชาการนี้เพื่อเป็นศูนย์การเรียนรู้และอบรมที่สำคัญในอนาคต

ลุ่มน้ำโขงตอนล่างเป็นพื้นที่สำคัญทางเศรษฐกิจโดยเฉพาะอย่างยิ่งกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการใช้ประโยชน์จากน้ำและสัตว์น้ำ นอกจากนี้ยังเป็นพื้นที่ชีวมณฑลที่สำคัญมีความหลากหลายทางชีวภาพสูงแห่งหนึ่งของโลก ในกรณีปลาน้ำจืดถือเป็นอันดับ 3 รองจาก ลุ่มน้ำน้ำอเมซอน ในอเมริกาใต้ และ ลุ่มน้ำคองโก ในแอฟริกา กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2 เป็นพื้นที่สำคัญในบริเวณลุ่มน้ำย่อย มูล-ชี ซึ่งเป็นลุ่มน้ำย่อยที่มีพื้นที่ลุ่มน้ำมากที่สุดของกลุ่มแม่น้ำโขงตอนล่าง มีความหลากหลายทางชีวภาพของปลาสูง และมีกิจกรรมการใช้ประโยชน์จากฐานความหลากหลายทางชีวภาพเป็นห่วงโซ่เศรษฐกิจที่สำคัญของประชาชนในพื้นที่ ผ่านพัฒนาการการใช้ประโยชน์บนฐานทรัพยากรชีวภาพในการพัฒนาเครื่องมือประมงที่มีลักษณะเฉพาะต่อพื้นที่และต่อสัตว์ที่เป็นเป้าหมาย ซึ่งมีความหลากหลายทางชีวภาพสูงโดยเฉพาะพื้นที่ในจังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งแหล่งน้ำมีลักษณะแตกต่างกันในระบบนิเวศที่หลากหลายมีการพัฒนาทักษะทางภูมิปัญญาที่มีลักษณะเฉพาะในรูปแบบของเครื่องมือประมง อย่างไรก็ตามในปัจจุบันกิจกรรมหลายอย่างขาดการสืบทอดพร้อมกับปัญหานานัปการที่ส่งผลต่อความหลากหลายทางชีวภาพของสัตว์น้ำประกอบกับกิจกรรมทางสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป ความรู้ภูมิปัญญาที่สำคัญเกี่ยวกับปลาและเครื่องมือประมงจึงขาดผู้สืบทอดและสูญหายอย่างรวดเร็ว

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสนองพระราชดำริโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ (อพ.สธ.) โดยการจัดการเก็บรักษาตัวอย่างในพิพิธภัณฑ์ฯ ให้อยู่ในสภาพที่เหมาะสมและมีมาตรฐาน พร้อมทั้งพัฒนาระบบสืบค้นและจัดเก็บข้อมูลที่มีประสิทธิภาพ
2. สํารวจเก็บข้อมูลนิเวศวิทยา ฐานข้อมูลทรัพยากรชีวภาพสัตว์น้ำ และการใช้ประโยชน์ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2

กิจกรรม	2564			2565									รวมเงิน (บาท)
	ไตรมาสที่ 1			ไตรมาสที่ 2			ไตรมาสที่ 3			ไตรมาสที่ 4			
	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	
2. จัดนิทรรศการ วิชาการ ณ.ศูนย์ท้าว เวอร์													12,000
3. กิจกรรมงาน เกษตรอีสานใต้													12,000
4. จัดการพื้นที่จัด แสดงตัวอย่าง													60,000
6. ประมวลผลข้อมูล และจัดทำสิ่งพิมพ์ เผยแพร่													50,000
7. รายงานผลการ ดำเนินงานฉบับ สมบูรณ์													2,800
แผนเงิน (บอกจำนวนเงินที่มี แผนจะใช้ในแต่ละไตร มาส)	65,750			65,750			78,750			81,550			291,800

ระยะเวลาดำเนินงาน

1. ระยะเวลาในการบริหารจัดการโครงการ 1 ต.ค.64 - 30 ก.ย.65

ผลที่คาดว่าจะได้รับในการดำเนินโครงการ :

ฐานข้อมูลทรัพยากรชีวภาพสัตว์น้ำ นิเวศวิทยา และ การใช้ประโยชน์ ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2 ได้รับการประมวลผลและจัดเก็บเป็นระบบสนับสนุนการพัฒนาบนฐานทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืนและเพิ่มมูลค่า ตอบสนองแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากบนสมดุผลการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน ทั้งยังเป็นการสร้าง Brand story ของฐานข้อมูลทรัพยากรชีวภาพสัตว์น้ำซึ่งเป็นทรัพยากรสำคัญและมีบทบาทสูงในการพัฒนาศักยภาพทางเศรษฐกิจทั้งระดับท้องถิ่น ภูมิภาค และระดับนานาชาติในอนาคต ฐานข้อมูลดังกล่าวนำมาประมวลผลและเก็บรวบรวมอย่างเป็นระบบจากกิจกรรมสำรวจอย่างมีส่วนร่วมกับชุมชนในพื้นที่เป้าหมาย นำเสนอในรูปแบบสื่อสิ่งพิมพ์และวีดิทัศน์ พร้อมทั้งจัดแสดง

ในนิทรรศการของทางพิพิธภัณฑ์ฯ เพื่อให้ภาคประชาสังคมในจังหวัดอุบลราชธานีเกิดความตระหนักถึงความสำคัญของระบบนิเวศและความหลากหลายทางชีวภาพที่ส่งผลต่อพัฒนาการด้านภูมิปัญญาในพื้นที่ซึ่งเป็นแนวทางการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน มีความโดดเด่นเฉพาะพื้นที่ที่สามารถพัฒนาระดับเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติและภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สำคัญระดับภูมิภาคได้ในอนาคต นอกจากนี้การพัฒนาการจัดการข้อมูลและตัวอย่างในพิพิธภัณฑ์ธรรมชาติวิทยาประมง มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี อย่างเป็นระบบส่งผลให้สามารถพัฒนาเป็นแหล่งสนับสนุนข้อมูลส่วนร่วมระหว่างนักวิจัย เยาวชน และ ชุมชน ในหัวข้อความหลากหลายทางชีวภาพ และลักษณะทางนิเวศวิทยาของปลาในลุ่มน้ำโขง เพื่อพัฒนาแนวทางการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนได้อย่างมีประสิทธิภาพในอนาคต

ตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ

ด้านปริมาณ

1. สื่อวีดิทัศน์เกี่ยวกับข้อมูลฐานทรัพยากรชีวภาพสัตว์น้ำในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2 - 1 ชุด
2. เผยแพร่เกี่ยวกับข้อมูลฐานทรัพยากรชีวภาพสัตว์น้ำในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2 ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และผู้สนใจ จำนวน 500 ชุด
3. เป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีมาตรฐานทางวิชาการรองรับ สำหรับนักวิจัย นักศึกษา และผู้สนใจงานจัดนิทรรศการวิชาการ ณ.ศูนย์ทิวเวอร์ และงานเกษตรอีสานใต้ จำนวนอย่างน้อย 1500 คน

ด้านคุณภาพ นักศึกษาร้อยละ 80 สร้างความตระหนักในความสำคัญของการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน

ด้านเวลา ดำเนินการแล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนด

การบูรณาการกับการเรียนการสอนและกิจกรรมนักศึกษา: กิจกรรมของโครงการฯ รวมทั้งสิ่งจัดแสดง ตัวอย่างอ้างอิง และ ชุดข้อมูล นำมาบูรณาการ การเรียนการสอนในรายวิชา : อนุกรมวิธานของปลา (1204 312) มีนวิทยา (1204 211) สัตว์ไม่มีกระดูกสันหลังทางการประมง (1204 313) นิเวศวิทยาของปลา (1204 750) ลูกปลาวัยอ่อน (1204 752) พฤติกรรมของสัตว์น้ำ (1204 751) วิชาปัญหาพิเศษสาขาประมง (1204 483) ฝึกงานภาคสนาม 1 (1204 201) และ วิชาที่เกี่ยวข้องกับวิทยาศาสตร์ชีวภาพอื่นๆ ทั้งนี้เนื่องจากเป็นข้อมูลและหลักฐานตัวอย่างอ้างอิงที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลฐานทรัพยากรชีวภาพ (สัตว์น้ำ) เชิงพื้นที่ รวมถึงกิจกรรมการใช้ประโยชน์ และ ปัจจัยสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้อง

งบประมาณ (แยกตามหมวดค่าใช้จ่าย)

ปีงบประมาณ	กิจกรรม	งบประมาณ
2565	สำรวจรวบรวมฐานข้อมูลทรัพยากรชีวภาพสัตว์น้ำ นิเวศวิทยา และการใช้ประโยชน์ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตอนล่าง 2 (อุบลราชธานี 2565)	291,800
2566	สำรวจรวบรวมฐานข้อมูลทรัพยากรชีวภาพสัตว์น้ำ นิเวศวิทยา และการใช้ประโยชน์ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตอนล่าง 2 (ศรีสะเกษ 2566)	300,000
2567	สำรวจรวบรวมฐานข้อมูลทรัพยากรชีวภาพสัตว์น้ำ นิเวศวิทยา และการใช้ประโยชน์ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตอนล่าง 2 (ยโสธร 2567)	300,000
2568	สำรวจรวบรวมฐานข้อมูลทรัพยากรชีวภาพสัตว์น้ำ นิเวศวิทยา และการใช้ประโยชน์ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตอนล่าง 2 (อำนาจเจริญ 2568)	300,000
2569	การจัดการฐานข้อมูล ตัวอย่างสัตว์น้ำเครื่องมือประมง และ จัดแสดง ฐานทรัพยากรชีวภาพสัตว์น้ำ และ การใช้ประโยชน์ ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2	300,000
	รวมงบประมาณ (2565-2569)	1,491,800

งบประมาณประจำปี 2565 (แยกตามหมวดค่าใช้จ่าย)

1. หมวดค่าตอบแทน	รวม 28,400 บาท
1.1 ค่าปฏิบัติการนอกเวลาราชการ วันหยุด (7 ชั่วโมง x 60 บาท x 2 คน x 10 วัน)	8,400 บาท
1.2 ค่าปฏิบัติการนอกเวลาราชการ วันปกติ (4 ชั่วโมง x 50 บาท x 2 คน x 20 วัน)	8,000 บาท
1.3 ค่าตอบแทนนักศึกษา จำนวน 2 คน x 20 วัน x 300 บาท	12,000 บาท
2. ค่าใช้สอย	รวม 201,400 บาท
2.1 ค่าจ้างเหมาผู้ช่วยจัดเตรียมตัวอย่างจัดแสดง	30,000 บาท
2.2 ค่าเช่าเหมารถพร้อมน้ำมันเชื้อเพลิง (ออกพื้นที่สำรวจ จ.อุบลราชธานี) 20 วัน x 3,500 บาท	70,000 บาท
2.3 ค่าที่พัก 10 วัน x 800บาทx2คน	16,000 บาท
2.4 ค่าเบี้ยเลี้ยง จำนวน 2 คน x 20 วัน x 240 บาท/คน	9,600 บาท
2.5 ค่าจ้างเหมาจัดทำสิ่งพิมพ์เผยแพร่	15,000 บาท

2.6 ค่าจัดทำวีดิทัศน์เกี่ยวกับการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน ฐานทรัพยากรชีวภาพสัตว์น้ำ ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ๒	35,000 บาท
2.7 ค่าจ้างเหมาจัดทำป้ายและบอร์ดจัดแสดงนิทรรศการ	20,000 บาท
2.8 ค่าจ้างเหมารถยนต์พร้อมน้ำมันเชื้อเพลิงสำหรับขนวัสดุอุปกรณ์ เพื่อนำไปจัดแสดงนิทรรศการวิชาการนอกสถานที่	4,800 บาท
2.9 ค่าจ้างเหมาถ่ายเอกสาร	1,000 บาท
3. ค่าวัสดุ	รวม 62,000 บาท
3.1 ขวดเก็บตัวอย่าง และถังเก็บตัวอย่างขนาดใหญ่	14,000 บาท
3.2 น้ำยารักษาสภาพตัวอย่างฟอร์มาลิน แอลกอฮอล์	10,000 บาท
3.3 วัสดุเกษตรสำหรับจัดแสดง (ตัวอย่างปลา เครื่องมือประมง ฯลฯ)	30,000 บาท
3.4 ค่าวัสดุสำนักงาน	3,000 บาท
3.5 ค่าวัสดุคอมพิวเตอร์ ค่าหมึกพิมพ์	3,000 บาท
3.6 ค่าวัสดุโฆษณาประชาสัมพันธ์	2,000 บาท
	รวมงบประมาณ 291,800 บาท
	<i>หมายเหตุ : ถั่วเฉลี่ยทุกรายการ</i>

ลงชื่อ ผู้เสนอโครงการ

(ดร.ชัยวุฒิ กรุดพันธ์)

31 / สิงหาคม / 2563

แบบเสนอโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (อพ.สธ.)
มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ประจำปีงบประมาณ 2565

ชื่อโครงการ : โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนและงานฐานทรัพยากรท้องถิ่น

กรอบการเรียนรู้ที่ 3 กรอบการสร้างจิตสำนึก

กิจกรรมที่ 7 กิจกรรมสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากร

ผู้รับผิดชอบ

ชื่อ - สกุล	คุณวุฒิและประสบการณ์	ตำแหน่ง / ความรับผิดชอบในโครงการ
รองศาสตราจารย์ ชวลิต ถิ่นวงศ์ พิทักษ์	<p><u>คุณวุฒิ</u> : ปริญญาเอก Mechanical Engineering</p> <p><u>ประสบการณ์</u> :</p> <ul style="list-style-type: none"> - รองอธิการบดีฝ่ายวิจัย นวัตกรรม และบริการวิชาการ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี - ผู้อำนวยการโครงการอุทยานวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี - หัวหน้าโครงการศูนย์ประสานงานโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ ประจำปีงบประมาณ 2562 และ 2563 - หัวหน้าโครงการ เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ ผลงานโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ ประจำปีงบประมาณ 2562 - สนับสนุนการเผยแพร่ผลงาน อพ.สธ. - บริหารงานทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี 	หัวหน้าโครงการ

หลักการและเหตุผล

มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ได้รับพระราชนุญาตให้จัดตั้งเป็นศูนย์ประสานงานโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี (อพ.สธ.-มอบ.) โดยมีบทบาทหน้าที่ในการประสานงานและติดตามผลการดำเนินงานสนองพระราชดำริ โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช อันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.) ในภูมิภาค/จังหวัดนั้น ๆ บทบาทหลัก เพื่อช่วยแบ่งเบา อพ.สธ. โดยประสานงานกับหน่วยงานภายในพื้นที่ตามนโยบาย/เรื่องที่ อพ.สธ. ส่วนกลางมอบหมาย ซึ่งงานหลักจะเป็นงานด้านการประสานงาน การจัดประชุมติดตามความก้าวหน้า การจัดการอบรมเชิงปฏิบัติการงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนและงานฐานทรัพยากรท้องถิ่น เพื่อให้โรงเรียนสมาชิกสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน และองค์การบริหารส่วนตำบล มีความรู้ ความเข้าใจในแนวทาง วิธีการดำเนินงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน และงานฐานทรัพยากรท้องถิ่น ได้อย่างถูกต้องตามแนวทางการดำเนินงานของ อพ.สธ. รวมทั้งประสานงานกับหน่วยงานที่ร่วมสนองพระราชดำริ อพ.สธ. ในพื้นที่เพื่อให้เกิดการดำเนินงานตามเป้าหมาย ดังนั้น มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี หนึ่งในหน่วยงานสนองพระราชดำริฯ จึงเห็นควรให้มีการดำเนินการโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนและงานฐานทรัพยากรท้องถิ่น ภายใต้โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสนองพระราชดำริโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช อันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
2. เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในงานของโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช อันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
3. เพื่อให้โรงเรียนสมาชิกสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน และองค์การบริหารส่วนตำบล มีความรู้ ความเข้าใจในแนวทาง วิธีการดำเนินงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน และงานสำรวจและจัดทำฐานทรัพยากรท้องถิ่น ได้อย่างถูกต้อง ตามแนวทางการดำเนินงานของโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช อันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ประเภทโครงการ

- จัดอบรม/สัมมนา/นิทรรศการ

กลุ่มเป้าหมาย

- บุคลากรทางการศึกษาในหน่วยงานที่เป็นสมาชิกสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน
 - บุคลากรสังกัด อปท. ที่เป็นสมาชิกฐานทรัพยากรท้องถิ่น
- จำนวน 400 คน

การดำเนินโครงการ

1. กิจกรรมและวิธีดำเนินการ

กิจกรรม	2564			2565									รวมเงิน (บาท)				
	ไตรมาสที่ 1			ไตรมาสที่ 2			ไตรมาสที่ 3			ไตรมาสที่ 4							
กิจกรรม/วิธีการ	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.					
1. ประชุมเตรียมความพร้อมในการดำเนินงาน													10,000				
2. อบรมเชิงปฏิบัติการสำรวจและจัดทำฐานทรัพยากรท้องถิ่น ครั้งที่ 1													100,000				
3. อบรมเชิงปฏิบัติการงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน ครั้งที่ 1													100,000				
4. อบรมเชิงปฏิบัติการสำรวจและจัดทำฐานทรัพยากรท้องถิ่น ครั้งที่ 2													100,000				
5. อบรมเชิงปฏิบัติการงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน ครั้งที่ 2													100,000				
6. ประชุมกลุ่มสมาชิกฐานทรัพยากรท้องถิ่น													80,000				
7. ประชุมกลุ่มสมาชิกสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน													80,000				
8. ประชุมกลุ่มเตรียมความพร้อมสมาชิกฐานทรัพยากรท้องถิ่น													40,000				
9. ประชุมกลุ่มเตรียมความพร้อมสมาชิกสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน													40,000				
10. สรุปและรายงานผลการดำเนินโครงการ																	
แผนเงิน													110,000	300,000	200,000	40,000	650,000

2. ระยะเวลาดำเนินงาน

1 ตุลาคม 2564 - 30 กันยายน 2565

ผลที่คาดว่าจะได้รับในการดำเนินโครงการฯ :

ด้านเศรษฐกิจ : เสริมสร้างการเรียนรู้บนพื้นฐานปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ด้านสังคม : มีคุณธรรมจริยธรรมเป็นฐานของวิทยาการและปัญญา เกิดนักอนุรักษ์ พัฒนาบน

ฐานคุณธรรม

ด้านสิ่งแวดล้อม : เกิดจิตสำนึกในการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช และทรัพยากร มีข้อมูลการเรียนรู้
ทรัพยากรที่สามารถสื่อกันได้ในทั่วประเทศ

ตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ

ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย	หน่วย
ผู้เข้าร่วมการอบรมมีความรู้เพิ่มขึ้น	1	ระดับ
ร้อยละของหน่วยงานที่ขอรับการประเมินในระดับต่างๆ	30	ร้อยละ

การรายงานความก้าวหน้า

รายงานผลการดำเนินงานทุก 3 เดือน ให้คณะ และมหาวิทยาลัยทราบ ตามระบบที่มหาวิทยาลัยกำหนด

การประเมินและรายงานผลการดำเนินงาน

- ส่งรายงานผลการดำเนินโครงการฉบับสมบูรณ์ตามรูปแบบที่มหาวิทยาลัยกำหนด ให้กับคณะและมหาวิทยาลัยทราบ จำนวน 1 เล่ม ภายใน 30 วัน นับจากวันที่ดำเนินการแล้วเสร็จ
- ส่งรายงานทางการเงินให้กับคณะและมหาวิทยาลัยภายใน 45 วัน นับจากวันที่ดำเนินการแล้วเสร็จ

งบประมาณ

1. หมวดค่าตอบแทน	รวม	82,200 บาท
1.1 ค่าทำการนอกเวลา (จันทร์-ศุกร์) จำนวน 3 คน x 40 ชั่วโมง (10 วัน) x 50 บาท/ชั่วโมง		6,000 บาท
1.2 ค่าตอบแทนวิทยากร (เจ้าหน้าที่ของรัฐ) จำนวน 5 คน x 24 ชั่วโมง (4 วัน) x 600 บาท/ชั่วโมง		72,000 บาท
1.3 ค่าทำการนอกเวลา (เสาร์-อาทิตย์) จำนวน 2 คน x 35 ชั่วโมง (5 วัน) x 60 บาท/ชั่วโมง		4,200 บาท
2. ค่าใช้สอย	รวม	536,800 บาท
2.1 ค่าอาหารกลางวัน จำนวน 400 คน x 4 มื้อ x 100 บาท/คน		160,000 บาท
2.2 ค่าอาหารว่าง จำนวน 400 คน x 8 มื้อ x 35 บาท/คน		112,000 บาท
2.3 ค่าจ้างเหมารถตู้ พร้อมน้ำมันเชื้อเพลิง		20,000 บาท
2.4 ค่าเบี้ยเลี้ยง จำนวน 5 คน x 10 วัน x 240 บาท/คน		12,000 บาท
2.5 ค่าเดินทางไปราชการ		50,000 บาท

2.6 ค่าถ่ายเอกสาร	30,000 บาท
2.7 ค่าที่พักเหมาจ่าย จำนวน 5 คน x 5 คืน x 1200 บาท/คืน	30,000 บาท
2.8 ค่าจ้างเหมาปฏิบัติงาน 16,500 บาท/เดือน จำนวน 6 เดือน	99,000 บาท
2.9 ค่าจ้างเหมาปฏิบัติงานเพิ่มเติม	20,000 บาท
2.10 ค่าชดเชยค่าน้ำมันเชื้อเพลิง	3,800 บาท
3. ค่าวัสดุ	รวม 31,000 บาท
3.1 ค่าวัสดุโฆษณาประชาสัมพันธ์ (ไวเนล ป้ายผ้า)	3,000 บาท
3.2 ค่าวัสดุสำนักงาน	5,000 บาท
3.3 ค่าวัสดุการเกษตร	3,000 บาท
3.4 ค่าวัสดุคอมพิวเตอร์	20,000 บาท
	รวมงบประมาณ 650,000 บาท
	หมายเหตุ : ถ้าวัดเฉลี่ยทุกรายการ

แบบเสนอโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (อพ.สธ.)

มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ประจำปีงบประมาณ 2565

ชื่อโครงการ : โครงการส่งเสริมสนับสนุนหน่วยงานสมัครเข้าร่วมสนองพระราชดำริ อพ.สธ. เป็นสมาชิกสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน และสมาชิกฐานทรัพยากรท้องถิ่น

กรอบการเรียนรู้ที่ 3 กรอบการสร้างจิตสำนึก

กิจกรรมที่ 7 กิจกรรมสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากร

ผู้รับผิดชอบ

ชื่อ - สกุล	คุณวุฒิและประสบการณ์	ตำแหน่ง / ความรับผิดชอบในโครงการ
รองศาสตราจารย์ ชวลิต ถิ่นวงศ์ พิทักษ์	<p><u>คุณวุฒิ</u> : ปริญญาเอก Mechanical Engineering</p> <p><u>ประสบการณ์</u> :</p> <ul style="list-style-type: none"> - รองอธิการบดีฝ่ายวิจัย นวัตกรรม และบริการวิชาการ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี - ผู้อำนวยการโครงการอุทยานวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี - หัวหน้าโครงการศูนย์ประสานงานโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ ประจำปีงบประมาณ 2562 และ 2563 - หัวหน้าโครงการ เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ ผลงานโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ ประจำปีงบประมาณ 2562 - สนับสนุนการเผยแพร่ผลงาน อพ.สธ. - บริหารงานทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี 	หัวหน้าโครงการ

หลักการและเหตุผล

มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ได้รับพระราชนุญาตให้จัดตั้งเป็นศูนย์ประสานงานโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช อันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี (อพ.สธ.มอบ.) โดยมีบทบาทหน้าที่ในการประสานงานและติดตามผลการดำเนินงานสนองพระราชดำริ โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช อันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.) ในภูมิภาค/จังหวัดนั้น ๆ บทบาทหลัก เพื่อช่วยแบ่งเบา อพ.สธ. โดยประสานงานกับหน่วยงานภายในพื้นที่ตามนโยบาย/เรื่องที่ อพ.สธ. ส่วนกลางมอบหมาย

เพื่อส่งเสริมให้หน่วยงานต่างๆ ได้แก่ โรงเรียน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เข้าร่วมสนองพระราชดำริ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ จึงเห็นควรให้มีการดำเนินการโครงการสนับสนุนหน่วยงานสมัครเข้าร่วมสนองพระราชดำริ อพ.สธ. เป็นสมาชิกสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน และสมาชิกฐานทรัพยากรท้องถิ่นขึ้น ตามแผนแม่บทระยะ 5 ปีที่เจ็ด (1 ตุลาคม 2564 – 30 กันยายน 2569) ดำเนินการในพื้นที่จังหวัดอุบลราชธานี ศรีสะเกษ ยโสธร อำนาจเจริญและสุรินทร์

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสนองพระราชดำริโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช อันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
2. เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในงานของโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี แก่หน่วยงานที่ยังไม่ได้เข้าร่วมสนองพระราชดำริฯ
3. เพื่อสนับสนุนหน่วยงานเข้าร่วมสมัครสมาชิกสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนและสมาชิกฐานทรัพยากรท้องถิ่น

ประเภทโครงการ

- จัดอบรม/สัมมนา/นิทรรศการ

กลุ่มเป้าหมาย

- บุคลากรทางการศึกษาหน่วยงานในพื้นที่จังหวัดอุบลราชธานี ศรีสะเกษ ยโสธร อำนาจเจริญและสุรินทร์
- บุคลากรสังกัด อปท. ในพื้นที่จังหวัดอุบลราชธานี ศรีสะเกษ ยโสธร อำนาจเจริญและสุรินทร์
- จำนวน 500 คน

สถานที่จัดกิจกรรม/พื้นที่

มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ตำบล เมืองศรีโค อำเภอวารินชำราบ จังหวัด อุบลราชธานี

กิจกรรม	2564			2565				รวมเงิน (บาท)				
	ไตรมาสที่ 1			ไตรมาสที่ 2		ไตรมาสที่ 3			ไตรมาสที่ 4			
กิจกรรม/วิธีการ	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.
อพ.สธ.												
7. 7. สรุปและรายงานผลการดำเนินโครงการ												
แผนเงิน	30,000			150,000		125,000		95,000		400,000		

2. ระยะเวลาดำเนินงาน

1 ตุลาคม 2564 - 30 กันยายน 2565

ผลที่คาดว่าจะได้รับในการดำเนินโครงการ :

- หน่วยงานที่เข้าร่วมการประชุมชี้แจงแนวทางการดำเนินโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชฯ ตระหนักถึงความสำคัญของโครงการ
- มีหน่วยงานสมัครเข้าร่วมสนองพระราชดำริ โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ เพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ

ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย	หน่วย
จำนวนหน่วยงานสมัครเข้าร่วมสนองพระราชดำริ โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ เพิ่มขึ้น	50	ร้อยละของจำนวนหน่วยงานที่เข้าร่วมโครงการ

การรายงานความก้าวหน้า

รายงานผลการดำเนินงานทุก 3 เดือน ให้คณะ และมหาวิทยาลัยทราบ ตามระบบที่มหาวิทยาลัยกำหนด

การประเมินและรายงานผลการดำเนินงาน

- ส่งรายงานผลการดำเนินโครงการฉบับสมบูรณ์ตามรูปแบบที่มหาวิทยาลัยกำหนด ให้กับคณะและมหาวิทยาลัยทราบ จำนวน 1 เล่ม ภายใน 30 วัน นับจากวันที่ดำเนินการแล้วเสร็จ
- ส่งรายงานทางการเงินให้กับคณะและมหาวิทยาลัยภายใน 45 วัน นับจากวันที่ดำเนินการแล้วเสร็จ

งบประมาณ

1. หมวดค่าตอบแทน	รวม 50,520 บาท
1.1 ค่าทำการนอกเวลา (จันทร์-ศุกร์) จำนวน 3 คน x 32 ชั่วโมง (8 วัน) x 50 บาท/ชั่วโมง	4,800 บาท
1.2 ค่าทำการนอกเวลา (เสาร์-อาทิตย์) จำนวน 3 คน x 14 ชั่วโมง (2 วัน) x 60 บาท/ชั่วโมง	2,520 บาท
1.3 ค่าตอบแทนวิทยากร (เจ้าหน้าที่ของรัฐ) จำนวน 3 คน x 24 ชั่วโมง (4 วัน) x 600 บาท/ชั่วโมง	43,200 บาท
2. ค่าใช้สอย	รวม 319,480 บาท
2.1 ค่าอาหารว่าง จำนวน 100 คน x 12 มื้อ x 35 บาท/คน	42,000 บาท
2.2 ค่าอาหารกลางวัน จำนวน 100 คน x 6 มื้อ x 100 บาท/คน	60,000 บาท
2.3 ค่าจ้างเหมารถตู้ พร้อมน้ำมันเชื้อเพลิง	10,000 บาท
2.4 ค่าชดเชยค่าน้ำมันเชื้อเพลิง	2,280 บาท
2.5 ค่าเบี้ยเลี้ยง จำนวน 3 คน x 10 วัน x 240 บาท/คน	7,200 บาท
2.6 ค่าที่พักเหมาจ่าย จำนวน 3 คน x 10 คืน x 1200 บาท/คืน	36,000 บาท
2.7 ค่าเช่าสถานที่จัดกิจกรรม	13,000 บาท
2.8 ค่าถ่ายเอกสาร	10,000 บาท
2.9 ค่าจ้างเหมาปฏิบัติงาน 16,500 บาท/เดือน จำนวน 6 เดือน	99,000 บาท
2.10 ค่าจ้างเหมาปฏิบัติงานเพิ่มเติม	20,000 บาท
2.11 ค่าเดินทาง	20,000 บาท
3. ค่าวัสดุ	รวม 30,000 บาท
3.1 ค่าวัสดุสำนักงาน	5,000 บาท
3.2 ค่าวัสดุโฆษณาประชาสัมพันธ์ (ไวเนล ป้ายผ้า)	5,000 บาท
3.3 ค่าวัสดุคอมพิวเตอร์	20,000 บาท

รวมงบประมาณ 400,000 บาท

หมายเหตุ : ถัวเฉลี่ยทุกรายการ

แบบเสนอโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (อพ.สธ.)

มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ประจำปีงบประมาณ 2565

ชื่อโครงการ : โครงการจัดการประชุมวิชาการและนิทรรศการ อพ.สธ.

กรอบการเรียนรู้ที่ 3 กรอบการสร้างจิตสำนึก

กิจกรรมที่ 8 กิจกรรมพิเศษสนับสนุนการอนุรักษ์ทรัพยากร

ผู้รับผิดชอบ

ชื่อ - สกุล	คุณวุฒิและประสบการณ์	ตำแหน่ง / ความรับผิดชอบในโครงการ
รองศาสตราจารย์ ชวลิต ถิ่นวงศ์ พิทักษ์	<p><u>คุณวุฒิ</u> : ปริญญาเอก Mechanical Engineering</p> <p><u>ประสบการณ์</u> :</p> <ul style="list-style-type: none"> - รองอธิการบดีฝ่ายวิจัย นวัตกรรม และบริการวิชาการ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี - ผู้อำนวยการโครงการอุทยานวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี - หัวหน้าโครงการศูนย์ประสานงานโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ ประจำปีงบประมาณ 2562 และ 2563 - หัวหน้าโครงการ เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ ผลงานโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ ประจำปีงบประมาณ 2562 - สนับสนุนการเผยแพร่ผลงาน อพ.สธ. - บริหารงานทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี 	หัวหน้าโครงการ

หลักการและเหตุผล

ตามที่ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี เป็นหน่วยงานร่วมสนองพระราชดำริ โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี โดยได้ร่วมสนองพระราชดำริ

2. 2. คัดเลือกผลงานที่จะนำไปจัดแสดง												20,000
3. 3. วางแผนจัดทำผลงานและวาง layout พื้นที่จัดแสดง												50,000
4. 4. จัดทำชิ้นงาน												150,000
5. 5. จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์เตรียมเอกสารด้านการเงินพัสดุ												50,000
6. 6.สรุปผลการดำเนินงาน												20,000
แผนเงิน		30,000		50,000		150,000		70,000				300,000

2. ระยะเวลาดำเนินงาน

1 ตุลาคม 2564 - 30 กันยายน 2565

ผลที่คาดว่าจะได้รับในการดำเนินโครงการ :

- มหาวิทยาลัยอุบลราชธานีได้ถวายงานสนองพระราชดำริ ในโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ (อพ.สธ.)
- ประชาชน เยาวชน นักวิชาการและภาคเอกชน ได้รับความรู้ด้านทรัพยากรไทย สามารถนำไปใช้ประโยชน์

ตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ

ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย	หน่วย
ร้อยละความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโครงการต่อประโยชน์ในการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม	80	ร้อยละ
ร้อยละของนักศึกษา บุคลากรและชุมชนที่เข้าร่วมกิจกรรมตามเป้าหมายโครงการ	80	ร้อยละ
จำนวนผลงานกิจกรรมที่มีการเผยแพร่ด้านศิลปวัฒนธรรม ไม่น้อยกว่า กิจกรรมต่อปี	1	ผลงาน
จำนวนกิจกรรมที่ดำเนินการร่วมกับหน่วยงานภายนอก	1	กิจกรรม

การรายงานความก้าวหน้า

รายงานผลการดำเนินงานทุก 3 เดือน ให้คณะ และมหาวิทยาลัยทราบ ตามระบบที่มหาวิทยาลัยกำหนด

การประเมินและรายงานผลการดำเนินงาน

- ส่งรายงานผลการดำเนินโครงการฉบับสมบูรณ์ตามรูปแบบที่มหาวิทยาลัยกำหนด ให้กับคณะและมหาวิทยาลัยทราบ จำนวน 1 เล่ม ภายใน 30 วัน นับจากวันที่ดำเนินการแล้วเสร็จ
- ส่งรายงานทางการเงินให้กับคณะและมหาวิทยาลัยภายใน 45 วัน นับจากวันที่ดำเนินการแล้วเสร็จ

งบประมาณ

1. หมวดค่าตอบแทน	รวม 11,040 บาท
1.1 ค่าทำกรนอกเวลา (จันทร์-ศุกร์) จำนวน 3 คน x 40 ชั่วโมง (10 วัน) x 50 บาท/ชั่วโมง	6,000 บาท
1.2 ค่าทำกรนอกเวลา (เสาร์-อาทิตย์) จำนวน 3 คน x 28 ชั่วโมง (4 วัน) x 60 บาท/ชั่วโมง	5,040 บาท
2. ค่าใช้สอย	รวม 280,960 บาท
2.1 ค่าเบี้ยเลี้ยง จำนวน 6 คน x 10 วัน x 240 บาท/คน	14,400 บาท
2.2 ค่าที่พักเหมาจ่าย จำนวน 6 คน x 10 คืน x 1200 บาท/คืน	72,000 บาท
2.3 ค่าจ้างเหมาจัดทำชิ้นงาน	150,000 บาท
2.4 ค่าจ้างเหมารถตู้ พร้อมน้ำมันเชื้อเพลิง	20,000 บาท
2.5 ค่าจ้างเหมาปฏิบัติงานเพิ่มเติม	10,000 บาท
2.6 ค่าจ้างเหมาจัดทำเอกสารเผยแพร่	14,560 บาท
3. ค่าวัสดุ	รวม 8,000 บาท
3.1 ค่าวัสดุสำนักงาน	5,000 บาท
3.2 ค่าวัสดุโฆษณาประชาสัมพันธ์ (ไวเนล ป้ายผ้า)	3,000 บาท
รวมงบประมาณ	300,000 บาท

หมายเหตุ : ถ้าวเฉลี่ยทุกรายการ

แบบเสนอโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (อพ.สธ.)

มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ประจำปีงบประมาณ 2565

ชื่อโครงการ โครงการจัดทำเว็บไซต์ประชาสัมพันธ์ อพ.สธ.-มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

กรอบการเรียนรู้ที่ 3 กรอบการสร้างจิตสำนึก

กิจกรรมที่ 8 กิจกรรมพิเศษสนับสนุนการอนุรักษ์ทรัพยากร

ผู้รับผิดชอบ

ชื่อ - สกุล	คุณวุฒิและประสบการณ์	ตำแหน่ง / ความรับผิดชอบในโครงการ
รองศาสตราจารย์ ชวลิต ถิ่นวงศ์ พิทักษ์	<p><u>คุณวุฒิ</u> : ปริญญาเอก Mechanical Engineering</p> <p><u>ประสบการณ์</u> :</p> <ul style="list-style-type: none">- รองอธิการบดีฝ่ายวิจัย นวัตกรรม และบริการวิชาการ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี- ผู้อำนวยการโครงการอุทยานวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี- หัวหน้าโครงการศูนย์ประสานงานโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ ประจำปีงบประมาณ 2562 และ 2563- หัวหน้าโครงการ เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ ผลงานโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ ประจำปีงบประมาณ 2562- สนับสนุนการเผยแพร่ผลงาน อพ.สธ.- บริหารงานทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี	หัวหน้าโครงการ

หลักการและเหตุผล

ตามที่ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี เป็นหน่วยงานสนองพระราชดำริ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในการดำเนินงานโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอัน

เนื่องมาจากพระราชดำริฯ (อพ.สธ.) โดยได้ดำเนินการแผนแม่บทระยะ 5 ปีที่เจ็ด (ตุลาคม 2565 - 30 กันยายน 2570) ซึ่งมีกิจกรรมสนับสนุนทั้งหมด 8 กิจกรรม โดยกิจกรรมที่ 8 เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้หน่วยงาน เข้าร่วมการสนับสนุนในรูปแบบต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการสนับสนุนกิจกรรมต่างๆ และเปิดโอกาสให้ประชาชน เยาวชน ได้ศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติ มีการดำเนินงาน ประสานงาน มีคณาจารย์ผู้เชี่ยวชาญในแต่ละสาขาให้คำแนะนำ ให้แนวทางการศึกษา ถ่ายทอดความรู้และสร้างจิตสำนึก ให้เยาวชน นักเรียน นักศึกษา และประชาชน เข้าใจถึงความสำคัญและประโยชน์ของพันธุกรรมพืช ให้รู้จักหวงแหน รู้จักการนำไปใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน

ดังนั้น เพื่อช่วยเพิ่มช่องทางการประชาสัมพันธ์ การเรียนรู้และเข้าถึงข้อมูลของโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี (อพ.สธ.-มอ.) จึงได้ดำเนินการจัดทำเว็บไซต์ อพ.สธ. มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ตั้งแต่ ปีงบประมาณ 2559 จนถึงปัจจุบัน เพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์การดำเนินงาน กิจกรรมต่างๆของโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี อย่างต่อเนื่อง จึงได้จัดทำโครงการจัดทำเว็บไซต์ประชาสัมพันธ์ อพ.สธ.-มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล และพัฒนาดูแลระบบให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสนองพระราชดำริ ในโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ (อพ.สธ.)
2. เพื่อพัฒนาเว็บไซต์ ประชาสัมพันธ์ข้อมูลอย่างต่อเนื่อง
3. เพื่อช่วยให้ผู้สนใจสามารถเรียนรู้ เข้าถึงและค้นหาข้อมูลต่างๆ ได้สะดวก

ประเภทโครงการ

- จัดอบรม/สัมมนา/นิทรรศการ

กลุ่มเป้าหมาย

- นักศึกษา บุคลากรทางการศึกษา และประชาชนทั่วไป จำนวน 400 คน

สถานที่จัดกิจกรรม/พื้นที่

มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ตำบล เมืองศรีโค อำเภอวารินชำราบ จังหวัด อุบลราชธานี

ผลผลิตของงานที่จะส่งมอบ

รายงานผลโครงการโครงการจัดทำเว็บไซต์ประชาสัมพันธ์ หน่วยงาน อพ.สธ. จำนวน 1 เล่ม

การดำเนินโครงการ

1. กิจกรรมและวิธีดำเนินการ

กิจกรรม	2564	2565	รวมเงิน
---------	------	------	---------

กิจกรรม/วิธีการ	ไตรมาสที่ 1			ไตรมาสที่ 2			ไตรมาสที่ 3			ไตรมาสที่ 4			(บาท)
	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	
1. วิเคราะห์งาน ศึกษา เก็บรวบรวมข้อมูล													
2. วิเคราะห์และพัฒนาระบบ													5,000
3. พัฒนาระบบฐานข้อมูล													5,000
4. ทดสอบระบบเพื่อปรับปรุงแก้ไข													5,000
5. ติดตั้งบันทึกข้อมูลและทดสอบการใช้งาน													5,000
6. สรุปและรายงานผลการดำเนินโครงการ													
แผนเงิน	2,500			7,500			10,000						20,000

2. ระยะเวลาดำเนินงาน

- 1 ตุลาคม 2564 - 30 กันยายน 2565

ผลที่คาดว่าจะได้รับในการดำเนินโครงการ :

1. เว็บไซต์ อพ.สร.-มอบ. มีความทันสมัย มีเนื้อหาครบถ้วน
2. ผู้สนใจสามารถเข้าถึงเว็บไซต์ อพ.สร.- มอบ. ได้ง่าย สะดวก

ตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ

ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย	หน่วย
ร้อยละของนักศึกษา บุคลากรและชุมชนที่เข้าร่วมกิจกรรมตามเป้าหมายโครงการ	80	ร้อยละ
จำนวนแหล่งเรียนรู้ที่ได้รับการพัฒนาทั้งในและนอกมหาวิทยาลัย	1	จำนวนแหล่งเรียนรู้
ร้อยละความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโครงการต่อประโยชน์ในการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม	80	ร้อยละ

การรายงานความก้าวหน้า

รายงานผลการดำเนินงานทุก 3 เดือน ให้คณะ และมหาวิทยาลัยทราบ ตามระบบที่มหาวิทยาลัยกำหนด

การประเมินและรายงานผลการดำเนินงาน

- ส่งรายงานผลการดำเนินโครงการฉบับสมบูรณ์ตามรูปแบบที่มหาวิทยาลัยกำหนด ให้กับคณะและมหาวิทยาลัยทราบ จำนวน 1 เล่ม ภายใน 30 วัน นับจากวันที่ดำเนินการแล้วเสร็จ
- ส่งรายงานทางการเงินให้กับคณะและมหาวิทยาลัยภายใน 45 วัน นับจากวันที่ดำเนินการแล้วเสร็จ

งบประมาณ

1. หมวดค่าตอบแทน	รวม	3,000 บาท
1.1 ค่าทำการนอกเวลา		3,000 บาท
2. ค่าใช้สอย	รวม	15,000 บาท
2.1 ค่าจ้างเหมาปฏิบัติงานเพิ่มเติม		5,000 บาท
2.2 ค่าจ้างเหมาพัฒนาเว็บไซต์		10,000 บาท
3. ค่าวัสดุ	รวม	2,000 บาท
3.1 ค่าวัสดุสำนักงาน		2,000 บาท

รวมงบประมาณ 20,000 บาท

หมายเหตุ : ถ้าวัดเสียทุกรายการ

แบบเสนอโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (อพ.สธ.)
มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ประจำปีงบประมาณ 2565

ชื่อโครงการ โครงการเผยแพร่การดำเนินงานโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชฯ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

กรอบการเรียนรู้ที่ 3 กรอบการสร้างจิตสำนึก

กิจกรรมที่ 8 กิจกรรมพิเศษสนับสนุนการอนุรักษ์ทรัพยากร

ผู้รับผิดชอบ

ชื่อ - สกุล	คุณวุฒิและประสบการณ์	ตำแหน่ง / ความรับผิดชอบในโครงการ
รองศาสตราจารย์ ชวลิต ถิ่นวงศ์ พิทักษ์	<p><u>คุณวุฒิ</u> : ปริญญาเอก Mechanical Engineering</p> <p><u>ประสบการณ์</u> :</p> <ul style="list-style-type: none">- รองอธิการบดีฝ่ายวิจัย นวัตกรรม และบริการวิชาการ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี- ผู้อำนวยการโครงการอุทยานวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี- หัวหน้าโครงการศูนย์ประสานงานโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ ประจำปีงบประมาณ 2562 และ 2563- หัวหน้าโครงการ เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ ผลงานโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ ประจำปีงบประมาณ 2562- สนับสนุนการเผยแพร่ผลงาน อพ.สธ.- บริหารงานทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี	หัวหน้าโครงการ

หลักการและเหตุผล

ตามที่ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ได้รับเป็นหน่วยงานสนองพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในการดำเนินงานโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (อพ.สธ.) โดยได้ดำเนินการตามแผนแม่บท และแผนปฏิบัติงาน ระยะ 5 ปีที่เจ็ด (ตามแผนแม่บทระยะ 5 ปีที่หก (ตุลาคม

แผนปฏิบัติงาน												
2. ประชุมคณะทำงานพิจารณาผลงาน เผยแพร่ในรูปแบบต่างๆ												20,000
3. จัดทำข้อมูล ตรวจสอบผลงาน ก่อน เผยแพร่ในรูปแบบต่างๆ												100,000
4. จัดนิทรรศการในงานเกษตรอีสานใต้												100,000
4. จัดทำผลงานเผยแพร่ (ตีพิมพ์)												160,000
5. สรุปรายงานการดำเนินงาน												10,000
แผนเงิน		30,000		100,000			260,000				10,000	400,000

2. ระยะเวลาดำเนินงาน

1 ตุลาคม 2564 - 30 กันยายน 2565

ผลที่คาดว่าจะได้รับในการดำเนินโครงการ :

- มหาวิทยาลัยอุบลราชธานีได้สนองพระราชดำริโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ
- ได้เผยแพร่ความรู้ และ สร้างจิตสำนึกให้แก่ เยาวชน ชุมชน ให้รู้จักการใช้ประโยชน์ การรู้จักหวงแหน อนุรักษ์ทรัพยากรในชาติให้คงอยู่ โดยการเผยแพร่ผ่านสื่อต่างๆ

ตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ

ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย	หน่วย
ร้อยละความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโครงการต่อประโยชน์ในการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม	80	ร้อยละ
ร้อยละของนักศึกษา บุคลากรและชุมชนที่เข้าร่วมกิจกรรมตามเป้าหมายโครงการ	80	ร้อยละ
จำนวนหมวดความรู้ที่ปรากฏในฐานข้อมูลของมหาวิทยาลัย	1	หมวด ความรู้

การรายงานความก้าวหน้า

รายงานผลการดำเนินงานทุก 3 เดือน ให้คณะ และมหาวิทยาลัยทราบ ตามระบบที่มหาวิทยาลัยกำหนด

การประเมินและรายงานผลการดำเนินงาน

- ส่งรายงานผลการดำเนินโครงการฉบับสมบูรณ์ตามรูปแบบที่มหาวิทยาลัยกำหนด ให้กับคณะและมหาวิทยาลัยทราบ จำนวน 1 เล่ม ภายใน 30 วัน นับจากวันที่ดำเนินการแล้วเสร็จ

- ส่งรายงานทางการเงินให้กับคณะและมหาวิทยาลัยภายใน 45 วัน นับจากวันที่ดำเนินการแล้วเสร็จ

งบประมาณ

1. ค่าตอบแทน	รวม	5,000 บาท
1.1 ค่าอาหารทำการนอกเวลา		5,000 บาท
2. ค่าใช้สอย	รวม	392,000 บาท
2.1 ค่าอาหารว่าง จำนวน 20 คน x 4 มื้อ x 35 บาท/คน		2,800 บาท
2.2 ค่าอาหารกลางวัน จำนวน 20 คน x 2 มื้อ x 100 บาท/คน		4,000 บาท
2.3 ค่าจ้างเหมาพิมพ์เอกสารเผยแพร่		300,000 บาท
2.4 ค่าจ้างเหมาจัดนิทรรศการ		75,000 บาท
2.5 ค่าจ้างเหมาปฏิบัติงานเพิ่มเติม		5,200 บาท
3. ค่าวัสดุ	รวม	8,000 บาท
3.1 ค่าวัสดุสำนักงาน		5,000 บาท
3.2 ค่าวัสดุโฆษณาประชาสัมพันธ์ (ไวเนล ป้ายผ้า)		3,000 บาท

รวมงบประมาณ 400,000 บาท

หมายเหตุ : ถัวเฉลี่ยทุกรายการ

แบบเสนอโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (อพ.สธ.)

มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ประจำปีงบประมาณ 2565

ชื่อโครงการ โครงการสนับสนุนการดำเนินงาน (อพ.สธ.)

กรอบการเรียนรู้ที่ 3 กรอบการสร้างจิตสำนึก

กิจกรรมที่ 8 กิจกรรมพิเศษสนับสนุนการอนุรักษ์ทรัพยากร

ผู้รับผิดชอบ

ชื่อ - สกุล	คุณวุฒิและประสบการณ์	ตำแหน่ง / ความรับผิดชอบในโครงการ
รองศาสตราจารย์ ชวลิต ถิ่นวงศ์ พิทักษ์	<p><u>คุณวุฒิ</u> : ปริญญาเอก Mechanical Engineering</p> <p><u>ประสบการณ์</u> :</p> <ul style="list-style-type: none"> - รองอธิการบดีฝ่ายวิจัย นวัตกรรม และบริการวิชาการ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี - ผู้อำนวยการโครงการอุทยานวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี - หัวหน้าโครงการศูนย์ประสานงานโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ ประจำปีงบประมาณ 2562 และ 2563 - หัวหน้าโครงการ เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ ผลงานโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ ประจำปีงบประมาณ 2562 - สนับสนุนการเผยแพร่ผลงาน อพ.สธ. - บริหารงานทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี 	หัวหน้าโครงการ

หลักการและเหตุผล

มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ได้รับพระราชนุญาตให้จัดตั้งเป็นศูนย์ประสานงานโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชฯ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี โดยมีบทบาทหน้าที่ในการประสานงานและติดตามผลการ

สนับสนุนการปฏิบัติงานหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องในจังหวัดอุบลราชธานี													
5. สรุปและรายงานผลการดำเนินโครงการ													30,000
แผนเงิน	60,000	60,000	250,000	30,000	400,000								

2. ระยะเวลาดำเนินงาน

1 ตุลาคม 2564 - 30 กันยายน 2565

ผลที่คาดว่าจะได้รับในการดำเนินโครงการ :

1. ได้สนองพระราชดำริโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ
2. เกิดการประสานงานกับคณะที่ปรึกษาและหน่วยงานที่ร่วมสนองพระราชดำริฯ ในจังหวัด

อุบลราชธานี

3. หน่วยงานในเขตจังหวัดอุบลราชธานี ได้รับข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการจัดทำโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ (อพ.สธ.)

ตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ

ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย	หน่วย
ร้อยละความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโครงการต่อประโยชน์ในการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม	80	ร้อยละ
จำนวนกิจกรรมที่ดำเนินการร่วมกับหน่วยงานภายนอก	1	กิจกรรม
ร้อยละของนักศึกษา บุคลากรและชุมชนที่เข้าร่วมกิจกรรมตามเป้าหมายโครงการ	80	ร้อยละ

การรายงานความก้าวหน้า

รายงานผลการดำเนินงานทุก 3 เดือน ให้คณะ และมหาวิทยาลัยทราบ ตามระบบที่มหาวิทยาลัยกำหนด

การประเมินและรายงานผลการดำเนินงาน

- ส่งรายงานผลการดำเนินโครงการฉบับสมบูรณ์ตามรูปแบบที่มหาวิทยาลัยกำหนด ให้กับคณะและมหาวิทยาลัยทราบ จำนวน 1 เล่ม ภายใน 30 วัน นับจากวันที่ดำเนินการแล้วเสร็จ
- ส่งรายงานทางการเงินให้กับคณะและมหาวิทยาลัยภายใน 45 วัน นับจากวันที่ดำเนินการแล้วเสร็จ

งบประมาณ

1. หมวดค่าตอบแทน	รวม 12,400 บาท
1.1 ค่าทำการนอกเวลา (จันทร์-ศุกร์) จำนวน 2 คน x 40 ชั่วโมง (10 วัน) x 50 บาท/ชั่วโมง	4,000 บาท
1.2 ค่าทำการนอกเวลา (เสาร์-อาทิตย์) จำนวน 2 คน x 70 ชั่วโมง (10 วัน) x 60 บาท/ชั่วโมง	8,400 บาท
2. ค่าใช้สอย	รวม 312,600 บาท
2.1 ค่าอาหารว่าง จำนวน 100 คน x 2 มื้อ x 35 บาท/คน	7,000 บาท
2.2 ค่าอาหารกลางวัน จำนวน 100 คน x 1 มื้อ x 100 บาท/คน	10,000 บาท
2.3 ค่าถ่ายเอกสาร	5,060 บาท
2.4 ค่าที่พักเหมาจ่าย จำนวน 3 คน x 5 คืน x 1200 บาท/คืน	18,000 บาท
2.5 ค่าเบี้ยเลี้ยง จำนวน 3 คน x 7 วัน x 240 บาท/คน	5,040 บาท
2.6 ค่าจ้างเหมาปฏิบัติงานเพิ่มเติม	10,000 บาท
2.7 ค่าจ้างเหมารถตู้ พร้อมน้ำมันเชื้อเพลิง	24,000 บาท
2.8 ค่าชดเชยค่าน้ำมันเชื้อเพลิง	5,500 บาท
2.9 ค่าจ้างเหมาปฏิบัติงาน 16,500 บาท/เดือน จำนวน 12 เดือน	198,000 บาท
2.10 ค่าเดินทาง	30,000 บาท
3. ค่าวัสดุ	รวม 15,000 บาท
3.1 ค่าวัสดุสำนักงาน	5,000 บาท
3.2 ค่าวัสดุคอมพิวเตอร์	10,000 บาท
4. ค่าครุภัณฑ์	รวม 60,000 บาท
4.1 เครื่องวิซวลไลเซอร์	30,000 บาท
4.2 เครื่องคอมพิวเตอร์	30,000 บาท

รวมงบประมาณ **400,000 บาท**

หมายเหตุ : ถัวเฉลี่ยทุกรายการ

แบบเสนอโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชฯ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
ประจำปีงบประมาณ 2565

ชื่อโครงการ จัดแสดงผลงานและการเสวนาวิชาการด้านการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญา

ความสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงาน

กรอบการดำเนินงานที่ 3 การสร้างจิตสำนึก (F3)

กิจกรรมที่ 8 สนับสนุนการอนุรักษ์ทรัพยากร (A8)

ผู้รับผิดชอบ

ชื่อ - สกุล	คุณวุฒิและประสบการณ์	ตำแหน่ง / ความรับผิดชอบในโครงการ
รศ.ดร.ชวลิต ถิ่นวงศ์พิทักษ์	คุณวุฒิ : ปริญญาเอก สาขาวิศวกรรมเครื่องกล รองอธิการบดีฝ่ายวิจัย นวัตกรรมและบริการวิชาการ ผู้อำนวยการอุทยานวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัย อุบลราชธานี	หัวหน้าโครงการ
คณาจารย์คณะศิลป ประยุกต์และสถาปัตยกรรม ศาสตร์	ผู้เชี่ยวชาญด้านศิลปะ สถาปัตยกรรมท้องถิ่น	ผู้ร่วมโครงการ
คณาจารย์คณะเภสัชศาสตร์	ผู้เชี่ยวชาญด้านพืชสมุนไพร	ผู้ร่วมโครงการ
นางสาวณัชชา อักษรศรี	คุณวุฒิ : รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ประสบการณ์ : ผู้ประสานงานโครงการอนุรักษ์ พันธุกรรมพืชฯ บริหารโครงการทำนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรม บริการวิชาการ ความเชี่ยวชาญ : บริหารโครงการทำนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรม บริการวิชาการ	ผู้ร่วมโครงการ

หลักการและเหตุผล

ตามที่มหาวิทยาลัยอุบลราชธานีได้ร่วมสนองพระราชดำริในโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.) มาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2555 และได้สมัครเข้าร่วมเป็นหน่วยงานร่วมสนองพระราชดำริ โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชฯ มหาวิทยาลัยจึงเป็นสถาบันหนึ่งที่เข้าร่วมเป็นศูนย์ประสานงานโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ โดยตลอดเวลาที่ผ่านมามหาวิทยาลัยได้ดำเนินโครงการที่หลากหลายตามกรอบแนวคิดและแผนแม่บทของ อพ.สธ. เช่น การสำรวจและรวบรวมข้อมูลงานด้านศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาของท้องถิ่นอีสาน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องสถาปัตยกรรมท้องถิ่น งานพุทธศิลป์อีสาน งานประเพณีและวัฒนธรรมของท้องถิ่น และทั้งยังเป็นการสนับสนุนการเรียนการสอน การวิจัย และการบริการวิชาการบนพื้นฐานของทรัพยากรวัฒนธรรมและภูมิปัญญาของท้องถิ่น รวมไปถึงนำไปสู่การเป็นแหล่งเรียนรู้ของเยาวชนและประชาชนทั่วไป ด้วยตระหนักถึงการอนุรักษ์ทรัพยากรวัฒนธรรมและภูมิปัญญาในท้องถิ่น เพิ่มศักยภาพแหล่งเรียนรู้ ดังนั้นในปีงบประมาณ 2565 – 2569 (ตามแผนแม่บท ระยะ 5 ปีที่เจ็ด) จึงได้เสนอ “โครงการจัดแสดงผลงานและการเสวนาวิชาการด้านการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญา” โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อร่วมสนองพระราชดำริฯ สนับสนุนการอนุรักษ์ทรัพยากรวัฒนธรรมและภูมิปัญญาของท้องถิ่น และเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เรียนรู้ทรัพยากรในท้องถิ่นของตนเอง โดยจะเป็นนำเอาผลการดำเนินงานจากการสำรวจและเก็บรวบรวมข้อมูล มาจัดแสดงในรูปแบบนิทรรศการ รวมไปถึงมีการจัดการเสวนาในเรื่องที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้มีความรู้ความเกี่ยวข้องในเรื่องนั้นๆ ได้แชร์ความรู้ ประสบการณ์ให้กับนักเรียน เยาวชน ประชาชนได้รับรู้

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสนองพระราชดำริโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ
2. เพื่อสนับสนุนการอนุรักษ์ทรัพยากรวัฒนธรรมและภูมิปัญญาในท้องถิ่นสู่ประชาชน
3. เพื่อสร้างจิตสำนึกในการรู้จักทรัพยากรวัฒนธรรมและภูมิปัญญาในท้องถิ่นของตนเอง

กลุ่มเป้าหมาย

คุณสมบัติของผู้ร่วมโครงการ

นักเรียน นักศึกษาและประชาชนทั่วไป

จำนวนผู้ร่วมโครงการ

1,000 คน

สถานที่จัดกิจกรรม / พื้นที่ / กลุ่มเป้าหมายที่ศึกษา

มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

การดำเนินโครงการ (ขั้นตอนหรือวิธีการดำเนินงานโครงการฯ)

1. กิจกรรมและวิธีดำเนินการ

กิจกรรม	2564			2565									รวมเงิน (บาท)
	ไตรมาสที่ 1			ไตรมาสที่ 2			ไตรมาสที่ 3			ไตรมาสที่ 4			
	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	
<u>กิจกรรม/</u> <u>วิธีการ</u>													
1. ประชุม คณะกรรมการ วางแผนการ ดำเนินงาน	←→												5,000
2. ดำเนินการ ด้านการเงิน และพัสดุ			←→									5,000	

กิจกรรม	2564			2565									รวมเงิน (บาท)
	ไตรมาสที่ 1			ไตรมาสที่ 2			ไตรมาสที่ 3			ไตรมาสที่ 4			
	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	
แผนเงิน (บอกจำนวน เงินที่มีแผน จะใช้ในแต่ ละไตรมาส)	30,000			600,000			940,000			20,000			1,590,000

หมายเหตุ: กำหนดการจัดกิจกรรม/วิธีการของโครงการ อาจมีการปรับเปลี่ยนระยะเวลาตามความเหมาะสม หากโครงการได้รับจัดสรรงบประมาณจากมหาวิทยาลัยอุบลราชธานีล่าช้า

ระยะเวลาดำเนินงาน

1 ตุลาคม 2564 ถึงวันที่ 30 กันยายน 2565

ผลที่คาดว่าจะได้รับในการดำเนินโครงการ :

1. ได้สนองพระราชดำริโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ
2. ประชาชนได้รับการเสริมสร้างจิตสำนึกในการรู้จักรักษาทรัพยากรวัฒนธรรมและภูมิปัญญาในท้องถิ่นของตนเอง

ตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ

- ผู้ร่วมโครงการได้รับความรู้ในการอนุรักษ์ทรัพยากรวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นเพิ่มขึ้น

1 ระดับ

งบประมาณ (แยกตามหมวดค่าใช้จ่าย)

รายการ	จำนวนเงิน (บาท)
1.1 หมวดค่าตอบแทน	รวม 100,000
- ค่าปฏิบัติงานนอกเวลาราชการ	20,000
- ค่าตอบแทนวิทยากร	80,000
1.2 หมวดค่าใช้จ่าย	รวม 1,180,000
- ค่าจ้างเหมาปฏิบัติงาน 15,000 บาท/เดือน x 12 เดือน	180,000
- ค่าอาหารว่าง 50 คน * 35 บาท * 4 ครั้ง	7,000
- ค่าอาหารกลางวัน 50 คน * 100 บาท * 2 ครั้ง	10,000

- ค่าเดินทาง		20,000
- ค่าชุดเขย่น้ำมันเชื้อเพลิง		20,000
- ค่าเช่ารถ		30,000
- ค่าจ้างเหมาปฏิบัติงานเพิ่ม		10,000
- ค่าจ้างเหมาถ่ายเอกสาร		10,000
- ค่าจ้างเหมาจัดทำป้ายและเอกสารประชาสัมพันธ์		13,000
- ค่าจ้างเหมาจัดทำนิทรรศการ		500,000
- ค่าจ้างเหมาเก็บข้อมูล		50,000
- ค่าจ้างเหมาจัดทำขึ้นผลงาน		200,000
- เงินรางวัล		100,000
- ค่าเช่าสถานที่ 60,000 * 5 วัน		300,000
1.3 หมวดค่าวัสดุ	รวม	20,000
- วัสดุสำนักงาน		10,000
- วัสดุไฟฟ้า		5,000
- วัสดุเกษตร		5,000
	รวมงบประมาณ	1,590,000

รวมงบประมาณที่ที่เสนอขอ 1,590,000 บาท (หนึ่งล้านห้าแสนเก้าหมื่นบาทถ้วน)